

Dr. Marczell Mihály:

KARÁCSONY ünnepe: I. nap (dec.25.

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

10. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó	5
A/rész: az ünnep jellegéből levont beszédek	5
1. beszéd: Karácsony estéjének csodavilága	6
2. beszéd: A Szent Család otthona	6
3. beszéd: A titokzatos éjszaka hajnalhasadása	6
4. beszéd: A szeretet tüze	7
5. beszéd: A királyi lelkek	7
6. beszéd: Az újkor pásztornépe	8
7. beszéd: A Karácsony tartalma	8
8. beszéd: Karácsony értelme	8
9. beszéd: Akiben elfér a világ	10
10. beszéd: Csak a szeretet örökké tartó	13
11. beszéd: A nagy Adakozó	14
1. beszéd: Ég és föld	15
2. beszéd: Az ég harmatozása	16
3. beszéd: Minden életfolyam –hazaáramlása	16
4. beszéd: Az élet tartalma	17
5. beszéd: Betlehem csodája	18
1. beszéd: Micsoda az égi Szeretet tartalma?	19
2. beszéd: Micsoda a megváltás tartalma?	20
3. beszéd: Micsoda a megváltás eredménye?	20
4. beszéd: Micsoda a mi számunkra a betlehemi bölcső?	20
1. beszéd: Szólt az Isten	21
2. beszéd: Próféták szava – az isteni Gyermekek élettörténete	22
3. beszéd: Szólt az Úr – Augusztus rendeletén át	22
4. beszéd: Követ után – a Király	22
1. beszéd: A csillag fellobbanása	23
2. beszéd: A betlehemi istálló	24
3. beszéd: Karácsonyest zsongó beszéde	24
4. beszéd: A ködös látomások – és a fényes égboltozat	25
5. beszéd: Emberré lesz az Isten	25
6. beszéd: Az emberiség történelem fordulója	26
7. beszéd: Mese és igazság	26
8. beszéd: Postások Karácsonya	27
9. beszéd: Égő gyertyák	27
10. beszéd: A jászolgerenda	29
11. beszéd: „A betlehemi barlang”	29
2. beszéd: Örülünk, hogy miénk az Isten	30
3. beszéd: Örülünk, hogy emberien is velünk érez az Isten	31
4. beszéd: Örülünk, hogy istenivé lett életünk	31
2. beszéd: Mit tudtak a betlehemi pásztorok?	32
3. beszéd: Mit tudott meg az emberiség egyeteme?	33
4. beszéd: Mit tudunk meg a mai szent estén?	33
1. beszéd: Mérlegrevetés	34
3. beszéd: Még kevésbé lakozik az emberi lelkekben a jóakarát	36
4. beszéd: Mikor lesz béke?	36
1. beszéd: Az örvendező Karácsony lelke	37
3. beszéd: A karácsonyi lélek ajándéka	39
A betlehemi szalmaszálak	40
1. beszéd: Az angyalvilág	41
2. beszéd: A lélek epifániája	42
3. beszéd: A felnőttek ajándéka	43
B/ rész – a/csoportja: „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek	43
1. (Introitus) beszéd: Az Úr Egyszülöttje	43
2. (Introitus) beszéd: A történelmi születés jelentősége	44
3. (Introitus) beszéd: Istenatyánk ajándéka	45

1. (Oratio: éjféli mise) beszéd: A titkok megvilágosodása	45
2. (Oratio: éjféli mise) beszéd: Az emberré alázkodás csodája	46
3. (Oratio: éjféli mise) beszéd: Ünneplő lelkünk vágya	46
4. (Oratio: pásztorok miséje) beszéd: Az örök Ige fényében	46
5. (Oratio) beszéd: Isten fényének visszasugárzása	47
1. (Graduale: éjféli mise) beszéd: A Messiás uralma	47
2. (Graduale) beszéd: Aki az Úr nevében jő	47
3. (Graduale) beszéd: Az Úr megjelenése	48
1. (Offertorium: éjféli mise) beszéd: A mi örömünk	49
2. (Offertorium: pásztorok miséje) beszéd: Az Úr örök ereje	49
3. (Offertorium: ünnepi) beszéd: Az örök tulajdonjog	50
1. (Secreta: pásztorok miséje) beszéd: A születés és újjászületés	51
2. (Secreta: ünnepi mise) beszéd: A megváltandó ember imája	51
3. (Secreta: ünnepi mise) beszéd: Betlehem – az áldozatunk ereje	51
1. (Communio: éjféli mise) beszéd: Az örök Elsőszülött	52
2. (Communio: pásztorok miséje) beszéd: A Karácsony emberi értékelése	52
1. (Postcommunio: ünnepi mise) beszéd: Mit hozott és mit hozzon a kis Jézus?	53
B/ rész –b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek	54
1. beszéd: Égi melódiák a csodák éjszakáján	54
2. beszéd: A Karácsony éjszakája	55
3. beszéd: A „Gyermek Jézus angyalkái”	56
4. beszéd: „A fényözönös betlehemi éjszaka”	56
5. beszéd: Az angyali karok	57
6. beszéd: „Betlehem kis falucskában...”	57
7. beszéd: A „betlehemi Gyermek”	60
8. beszéd: A Gyermek jászolánál	60
A Gyermek jászolánál (csodatörténet)	62
9. beszéd: „Karácsonyi levelek”	62
10. beszéd: A „tarisznyás” Jézuska igazi ajándéka	64
11. beszéd: „Az emberiség úttérőjén”	64
12. beszéd: Ember vágya – Isten ajándéka	66
13. beszéd: Karácsony a csodák éjszakája	66
14. beszéd: A titokzatos éjszaka hajnalhasadása	67
16. beszéd: „Leszáll az Ég a földre”	68
17. beszéd: Az eget hordó „Atlaszok”	69
18. (népek miséje) beszéd: Emberek Karácsonya	72
19. beszéd: Mégis hisszük a béke országát	74
20. beszéd: A betlehemi Kisdéd iskolájában	74
21. beszéd: Emberek vágya – angyalok éneke	75
22. beszéd: Betlehem és a mennyek országa	75
23. beszéd: Kiknek jelent meg az Úr?	75
24. beszéd: Amikor a föld is mennyország	75
25. beszéd: Akikhez eljött az Eljövendő	76
26. (éjféli mise) beszéd: Bárcsak istenien igaz volna a „karácsonyesti ajándék”	76
1. beszéd: Az összeírás (Erkölcsei beszéd: Lélekkapcsolatok)	76
2. beszéd: Az összeírás pecsétjei	77
3. beszéd: Együtt élni Krisztussal	77
4. beszéd: Az összeírások	77
5. beszéd: Angyalok éneke	77
6. beszéd: A sokat várók és a mindent kapók	77
1. beszéd: A beszédes erdei fenyő	78
2. beszéd: Az „angyalok hozta karácsonyfa”	78
3. beszéd: A gyertyafények	78
4. beszéd: Az ajándékozók	78
5. beszéd: Az ajándékosztás – és az életáldozás	78
6. beszéd: A Betlehem kicsi képe	79
7. beszéd: A „Gyermek Jézus” lélekbeszéde	79
I. beszédlánc címe: Kik mondhatják magukénak a betlehemi Kisdédet?	79
1. beszéd: A zsidók?	79
2. beszéd: A bűnös emberek?	79

3. beszéd: Az ég felé törő lelkek	79
4. beszéd: Minden ember.....	79
II. beszédlánc címe: A Messiás harsonája	80
1. beszéd: Szembe – a gonoszszággal	80
2. beszéd: Szembe – a világias vágyakkal	80
3. beszéd: Előre – az élet józanságával.....	80
4. beszéd: Előre – az Úr érkezése örömeivel	80
III. beszédlánc: Mulandó világ – örök világ	80
1. beszéd: Itt élünk	80
2. beszéd: Ide jött hozzánk Messiásunk.....	81
3. beszéd: Itt nevelte örök vágyainkat	81
4. beszéd: Innét visz az örök világba.....	81
IV. beszédlánc címe: Ezeket csendítse ajkad.....	81
1. beszéd: Minden „prófeta” ajak beszéljen.....	81
2. beszéd: Léleksötétséget messze űzzön.....	81
3. beszéd: Reményt ébresszen.....	81
4. beszéd: Diadalt ünnepeljen.....	81
c) Ünnepi mise Evangéliuma:.....	81
1. beszéd: Az idők teljessége	82
2. beszéd: Az Ige megtestesült.....	82
3. beszéd: A béke csillaga	83
4. beszéd: A betlehemi csillag	84
5. beszéd: Az égiek éneke	85
B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez kapcsolt beszédek	86
a) Éjféli szentmise.....	86
1. beszéd: Földre szállt az Úr.....	86
2. beszéd: Forduljon Feléje a föld.....	87
3. beszéd: A Messiás hivatása.....	87
4. beszéd: Loquere et exhortare!.....	88
b) A második szentmise	88
1. beszéd: Apperuit humanitas.....	88
2. beszéd: Salvos nos facit.....	88
3. beszéd: „Herodes secundum spem”.....	89
c) Hajnali szentmise.....	89
1. beszéd: Istenünk jósága	90
2. beszéd: Istenünk emberszeretete	90
3. beszéd: Istenünk és érdemünk.....	90
4. beszéd: Istenünk és kegyessége.....	90
5. beszéd: Istenünk és a Szentlélek ereje	90
d) Az ünnepi szentmise	90
1. beszéd: Az Úr követői	91
Változat vázlatban:	91
Az Úr követői	91
2. beszéd: Most szól az Úr.....	91
Változat vázlatpontban:.....	92
Most szól az Úr.....	92
3. beszéd: Teremtmény – a fogadott fiú	92
4. beszéd: A Fiú – mindennek örököse.....	93
Változat vázlatpontban:.....	93
Fia – mindenek örököse	93
5. beszéd: Az isteniesített ember.....	93
6. beszéd: Bűnök felett Uralkodó.....	94
Változat vázlatpontokban:.....	94
A bűnök felett Uralkodó.....	94
7. beszéd: Fiam vagy te!.....	94
Változat vázlatpontokban:.....	95
Fiam vagy te!.....	95

Előszó

Ünnepről lévén szó (néhányszor iktatunk be azt követő vasárnapokat), ez a beszédgyűjtemény a második főrészhöz, tehát az ünnepekhez kapcsolandó. – Karácsony napja az emberiség történetének fordulópontja. Hozzáigazodik a múlt évezredek várakozása és belőle indul, és benne teljeseedik az emberiség reménye. – Tárgyi tartalma ez a mondat: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – Augusztus császár uralkodása az időpontja, Betlehem a befogadó helye és az emberi szív az örök birtoklás csodavárása. – Beszédvázlataink területe itt is hármassá létezik. Először Karácsony első napjára, majd második napjára vonatkozóan egyformán. – Az **A/ részben** a megtestesülés tényét, értékét és értelmét magyarázzuk. Természetes tehát, hogy itt elsősorban dogmatikus fejtegetést adunk. De ugyancsak itt jut szóhoz az a csodálatos átalakulási probléma is, amely az Isten szeretetén alapulva az ember isteniesítését hirdetné. Ugyanide tartoznának az a gondolatcsoport is, amely az emberi élet átnemesedésének módozatairól szólna. A főgondolat az lehetne: méltó-e erre a kincsre az ember?... De ha méltatlan is, hogyan alázkodhat méltóvá erre az isteni szeretetre?... Így is fogalmazhatnók: hogyan teheti méltóvá magát erre az isteni kegyre az ember? – Az előkészületről részletesebben, a beteljesülésről a néhány beszédláncba tartozó 5. beszédben volt szó előzetesen. – Természetesen kiterjedhet olyan területre is ez a csoport, amely a történelem szemszögéből ítéli meg a Messiás eljövételét. Ez a terület azonban inkább az Epifánia ünnepén nyer sokoldalú megvilágítást. – A Karácsony ünnep jellege azután igen bőséges alkalmat nyújt misztikus és szimbolikus megvilágításokra, mert alig akad ünnep, amely Isten szeretetének, Isten és ember kapcsolódásának, Isten szórta ajándékok szimbolizálásának varázslatos szépségét ilyen fenségesen közölné. – Az isteni tény belső valósága olyan széles tereget nyit meg az ember számára, hogy száz és száz megvilágítást ad és igen sokoldalú megvilágítandó tételt kínál. – Az apologeták vigyázzanak, hogy e csodanap varázsát ne igen bolygassák meg a nehézségek és viták zajával. Ezek a tételek maradjanak inkább Jézus neve, a Vízkereszt, majd az utána következő vasárnapokra. – A **B/ részben** – **a/csoport** a „kis liturgia” szövegeivel foglalkozik, **B/ - b/ alatt** a napi Evangélium szövegét az éjféli miséből vesszük. Nagyon alkalmas beszédek mondhatók a második és harmadik szentmise Evangéliuma alapján is. Ezekhez is adunk rövid beszédteteleket. – **B/ - c/ alatt** végül a napi Szentlecke szövegét értelmezzük a beszédtetelek. Itt is figyelembe vesszük a napi három Szentlecke szövegét (a két első szentmise Lecke szövege azonos).

* * *

A/rész: az ünnep jellegéből levont beszédek

Vessük fel most a kérdést, milyen gondolatok alapján kellene megírunk a Karácsony ünnepére szánt beszédeinket? – Karácsony ünnepének van egy nagy isteni jelentőségű mozzanata és van egy nagyszerű emberi kerete. Az isteni ennyit jelent: „az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). Az emberi azt teszi hozzá: karácsonyfákkal, ajándékokkal hazatérő szeretettel és népszokásokkal színezi a megemlékezés szent napját. – Nagyon természetes, hogy Isten igéjének hirdetője az elsőt, a nagy hititkot kell, hogy hirdesse az embereknek. Kiterjeszkedhetik ez a Szentháromság misztériumán keresztül az üdvökonómia át a megváltást ígérő Isten szeretetén keresztül a krisztológiának legfőbb tételeire. De mindez úgy, hogy kicsendüljön belőle az a szent optimizmus, mely Krisztus születése nyomán az embernek Istenhez tartozását akarja kicsendíteni. – Ha valahol és valaha, akkor itt kell különösen óvakodni attól, hogy érzélgős álmisszicizmus, vagy álszentimentalizmus terelje el a szónokot az igazi kinyilatkoztatás hirdetésétől. És a veszély itt annál nagyobb, mert az éjféli mise csodás hangulata, a betlehem felállításának, az érzelmes karácsonyi énekek csendülése igen könnyen kísértésbe ejti és mézédessé teszi a tartalom nélküli beszédet. Tudomásul kell venni, hogy csak az a karácsonyi beszéd, amely az embernek Istenhez tartozandóságát akarja több oldalról megvilágítani, és a földre szálló második isteni Személynek szeretetétől indított alázkodásából akarja az embert az Isten előtti hódolatra hangolni. Mint az Advent időszakánál mondtuk: a karácsonyi hangulat és a misztikus népszokások sorozata csak színezésül szolgálhat a karácsonyi beszédekben is. –Bár a krisztológia dogmatikus része igen sok nehézséget is felvet, mégis a karácsonyi öröm ünnepén ne igen vállalkozunk tervszerűen felvetett dogmatikai nehézségek tárgyalására, mert igen könnyen ünneprontó lehetne az. Ez természetesen nem zárja ki azt, hogy diadalmas érvény hangoztassék annak a világnézetnek, amelynek közép-

pontja a mi Urunk Jézus Krisztus! De annál helytelenebb volna, ha ezen a szent ünnepen kemény szavakkal ostoroznók a Krisztus nélkül álló világszemléletet. Ne felejtjük: olyan fa gyújtására küldettünk, amelynek sugárvetése elüzi a sötét árnyakat. – A Karácsony beszédjének hangszerelése, előadásmódja kedves lehet, mert hiszen ezen a napon az ember lelke alkalmas lehet a meleg beszédek befogadására. Azt mindenki érzi, hogy a Karácsony Isten szeretetének csodás napja; azt is tudni kell tehát, hogy ez a szent emlékezés emberek lelkében is a szeretet fölfakasztója. – A következő beszédek közül néhány kidolgozott, több rövid és mégis teljes egységet alkotó, és a többi pedig vázlatos rövideggyel jelzi a kidolgozandó tételeket. – Szinte előfutamként közlünk néhány olyan rövid vázlatot is, amely a Karácsony előestéjén, esetleg az esti vasárnap szentmisén volna megpendíthető. – Lássuk ezeket egyenként.

1. beszéd: Karácsony estéjének csodavilága

Bev.: Minden este csendes és nyugalmas az ihletett emberek otthonában, de a Karácsony estéje olyan magasan kiemelkedő a köznapok közül, hogy csendes boldogsággal, szeretettel és belső örömmel tölti be a családi szentély együttesét. – Ez a beszéd szóljon **egy este** úgy, hogy **irányító elvet** diktáljon az **egész életre**. Ez pedig a Karácsony estének varázslatos ereje. – Mit mutat?

1. Áramló összetartozódást és mindenkit hazafelé vonzást.

Mindenki **hazavágyódik**. Távol élő vagy vándoréletet járó, a dolgozó vagy őriséget álló, küzdő és örvendező az „otthon”, a „családi szentély” melegét áhítozza. De mi ennek a „hazavágyódásnak” gyökérzete?

a) Alapjában a személyes Szeretet örök indítása.

b) De ennek is ősi alapja: a személyes **Isten emberré levésének** boldogító valósága. Az Igeről ez az írási szó csendül: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). Személy a Fiú és személyes ember alakban születik Betlehemben. De személy a föld embere is, aki a személyes szeretettel fordul a végtelen Szeretetét kínáló Istenember felé. Jól jegyezd meg, ember, a Karácsony estéjének csodavarázsa abban a hitben pihen, amely az örök Szeretet leszállásáról szól és az ember szeretetének fellobbanásáról regél. A lényegek lényege ez: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). De az alanyian értékesíthető érték pedig így határozható meg: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Adakozó szórást ébreszt és valósít...

Mindenki ad. Pásztor... király... **Hoz és oszt**... (A posta, vasút szerepe... „Giving's day”...) ...

Bef.: És amit hirdet a „**kis család**”, ugyanazt mutatja a **Szent Család**. Ennek elérézését vágyta az ember. Mégpedig úgy, hogy **Istent várt**. –Ennek a Szent Családnak **vitte mindenét** –szegény, gazdag egyaránt.

2. beszéd: A Szent Család otthona

(Szimbolikus beszéd: Az utolsó Advent vasárnap koszorúfénye)

Bev.: Az adventi koszorú – négy gyertyát éget... Négy vasárnap emléke ez. – Ha ma még az utolsó fényénél nézünk körül, akkor mit tár elénk ez a lobbanó fény?

1. Szent Józsefet.

2. Az édes Szűzanyát.

3. Az isteni Gyermecket.

4. Mi magunkat.

Bef.: Mi csak odaszüremkezünk és így odatartozunk... De a Szent Család betlehemi otthonát valóban megvilágítja. – Ha mi is odasietünk, akkor a Szent Család a mi Szent Családunk is lesz.

3. beszéd: A titokzatos éjszaka hajnalhasadása

(Erkölcsei beszéd: Az égi Fény várása) – (1942)

Bev.: Háborús életben azt érzi az ember, hogy az élet éjszakáját éli. Sok a sötétség; az eszmények csillagai lehullottak, az igazságba vetett hit megingott... Az erkölcsi tételek kissé ködbe húznak... Mit ígér nekünk, az életéjszaka embereinek a szent Karácsony titkos éjszakája?

1. Az egekből hangzó és szálló szent csoda.

Lényege ennek:

a) Az Úr földreszállása. Erről így ír az Írás ihletettje: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). „...József erre fölébredt álmából és úgy cselekedett, amint megparancsolta az Úr anyala. Magához vette feleségét, de nem ismerte meg, míg az világra nem hozta (elsőszülött) fiát, akit Jézusnak nevezett” (Mt 1,24-25). „Miközben ott tartózkodtak, elérkezett Mária szülésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,6-7).

b) Az angyalok csodás éneke. Ez is szent jövőt hirdet: „Dicsőség a magasságban Istennek, és béke a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14).

c) A próféták áhítózsáka. Ez pedig Isten uralmával biztat. „Tárujjatok fel, hatalmas kapuk, Tárujjatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya! A seregek Ura, Ő a dicsőség királya” (Zsolt. 23,9-10). – Igazság: az Isten szeretetének csodás megnyilatkozását és döntő jelentkezését várhatjuk a történelmi életben.

2. De – sajnos – a hajnalhasadás pirkadása nem teszi derűs életnappallá az ember életét.

Hol van a hiba? – Elfogadjuk hittel, vagy érzélgéssel, de nem éljük élettel! Mit kellene átélnünk?

a) Azt, hogy Isten szeret. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Azt, hogy a kezében vagyunk! „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

c) Azt, hogy Felé forduljunk. „Térjetez hozzám és megszabadultok, a földnek határai mind, mert én vagyok az Isten, és nincs más” (Iz. 45,22).

Bef.: Akkor lesz hajnalhasadás, amikor éljük a szeretet békés kereszténységét. Ennek elérkezését várjuk – a holnapi nap felvirradásától.

4. beszéd: A szeretet tüze

(Erkölcsei beszéd: A karácsonyi tűz) – (1941-ben „Pro Christo” karácsonyán)

Bev.: Emberek lobbantanak és emberek izzítanak tüzet. – De a karácsonyi Kisdred?

1. Az emberszeretetet tüzeit csíholja.

„Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek, tiszteletadás dolgában legyetek előzékenyek” (Róm. 2,10).

2. A világ szeretetét lobbantja.

„Gyűlöljétek a rosszat, szeressétek a jót, állítsátok helyre az igazságot a kapuban; talán megkönyörül az Úr, a seregek Istene József maradványain” (Ám. 5,15).

3. És Isten szeretetét izzítja.

„Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből” (Mt 22,37).

Bef.: A terjedő tűz lobbantsa fel az egymás, a világ és Isten szeretetére mindnyájunk lelkét. Ezt a tüzet lobbantsa fel bennünk az este fellángoló karácsonyfa kis tüzeckéje!

5. beszéd: A királyi lelkek

(Erkölcsei beszéd: Királyi lelkület jegyei)

Bev.: Kicsi koronás Jézuskák fogják ékíteni ma este a karácsonyfákat. Király és szolga viszonyát akarja hirdetni? Nem! A királyi lelkület diadaláról, a bennünk való születésről akar szólni ez a szent karácsonyi dísz. – Ennek jegyei?

1. Az emelkedettség.

Föld az ember otthona, de egekbe tör a vágya. Ez az emelkedés lendülete. Ezért nem arany kell nekünk, hanem lélek, erő és Isten!

2. Az áldozatosság.

Ennek lényege: másokért tenni. A sorrend lehet a mi tevékenységünkben: világ – ember – Isten.

3. A kitárt lélek.

Gondoljunk csak előrevetett gondolattal a betlehemi Kisdredre. A kis Jézus – tárt karú. – A kereszt haló Mester is – tárt karú. – Mi tehát a mi életünk helyes képe? A kitárt kar, amely vár és ad.

Bef.: Akik így tanulnak a Kisdredtől, azok koszorúba fonhatják önmagukat ezzel a szöveggel: emberkirályok – Isten gyermekei!

6. beszéd: *Az újkor pásztornépe*
(Erkölcsi beszéd: A pásztornép feladata)

Bev.: Tilinkó a muzsika... pásztornép dalosa... Mit tegyen a „jelen élet” pásztornépe?

1. Hódoljon.

Ez a lélek alázata.

2. Bizonyságot vegyen.

Ez a tapasztalás értékesítése.

3. Bizonyságot tegyen.

Ez a saját látásának hirdetése.

Bef.: Igazi pásztornép legyünk! Éljük Isten szeretetében és vigyük az embereket a Szeretet Istenéhez!

7. beszéd: *A Karácsony tartalma*

Bev.: Ha egy szóban akarnók kifejezni a Karácsonyt, akkor azt mondhatnám: beteljesülés. Az Advent várakozása után megnyerése az áhítózott égi kegynek. – Ebből azután két gondolat származik: Isteni kinyilatkoztatás alapján Megváltót vár az ember. Isten szeretetének csodájaként Istent gyermek formájában veszi az ember.

1. A lélek mélyén rejtőzik az igény, hogy a föld bűnös, nehéz terheit isteni ajándékkal óhajtáná könnyíteni.

Ezt foglalja ihletett dalba a Zsoltáros: „Kimerülök sóhajtozásomban, megfürösztöm éjjelente ágyamat, könnyeimel öntözöm nyugvóhelyemet” (Zsolt. 6,7).

a) Igazság az, hogy az önmagára hagyott ember gyarlóságok, indulatok, szenvedélyek miatt a bűnök rabszolgája. Az ember, aki tisztán nem látott, lenyűgözött valaki, felsóhajt: küldj, Uram, segítséget, aki az emberi gyarlóság fölött hatalmat tudjon gyakorolni.

b) Mintha azt hallanám: magam kevés vagyok az egek megközelítésére. A léleknek ezt a megállapítását úgy értelmezem: nekem az Isten ajándéka kell, hogy tetszetős legyek az Istennek. Bűneim a földre húznak, lélekszárnyaim gyengék és nem feszülnek. Segíts tehát égi Atyám! „Isten, fordítsd figyelmeted segítségemre, Uram, siess megsegítesemre!” (Zsolt. 69,2).

2. Isten szeretete nem segítő angyalt, vagy embertestvért állít mellénk, hanem Isten csodás Szeretetét árasztja.

Az apostol ezzel a szent igével biztat: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). A próféta pedig így rajzolja elém a szép és derűsen diadalmas jövőt: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az Ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme. Növekszik majd uralma, s a békének nem leszen vége” (Iz. 9,6-7).

a) És az ígélet egyszerűséget fejez ki mondván: gyermek születik, de nagyszerűséget is hirdet: az egek Urának szerető kiadását és az Istennek gyermekként való születését. – Valakit vártunk, mindent kaptunk. Nem lehet semmi nagyobb, mint ez az igazság: az Isten Fia emberré lett.

b) Érzi az ember, hogy ez az életének legszentebb kegye. Nincs olyan istentisztelet a földön, amely úgy csordítaná az imádságot, mint a karácsonyestnek, égi csillagszórásának fényáradása...

c) De az érzelem mellett igazságként tudja mindenki: az Isten a földre alázkodott, hogy az embert az égbe emelje.

Bef.: Mít jelent ez a kötelesség vonalán? Ha a Karácsony az egek csodája, azaz az Isten szeretete az ember felé, akkor a Karácsony azt követeli, hogy az emberlélek csodás odaadással, szeretettel hajoljon embertestvér felé és isteni léleknek átadásával az Isten felé. – Karácsony ajándékából az az emberi következtetés származik: győzzön a szeretet, mert az emberiség számára égi ajándék a Szeretet!

8. beszéd: *Karácsony értelme*

Bev.: Ha a szent Karácsony értelmét egy mondatba akarnám foglalni, azt mondanám, leszállt az ég a földre, hogy istenivé magasztosítsa a föld zarándokát, az embert. – Az Írás szavai ezt hangoztatják: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ha rövid mondat is ez, a néhány szó mégis a legmagasztosabb,

legszentebb isteni megnyilatkozás, mert egek kapuját nyitván az ég földre szállására és az ember égbe emelkedésére figyelmeztet. És ez annál nagyobb és szentebb, minél inkább ráébred az ember arra, hogy nemcsak Karácsony ünnepén kell érezned Isten jelenlétét, hanem állandó lenne benned az az emelő tudat: velem él és lelkemben van az isteni Kisdéd, Emmánuel: velünk az Úr! – De most kérdés-e erősödik bennünk, hogy hogyan volna elérhető az a szent valóság, hogy lelkünkben éljen állandóan Krisztus? Azt is kérdezhetném: hogy tudnánk megvalósítani, hogy a Karácsony ne csak szent emlék, hanem egész életet átjáró szent élmény legyen?

1. A Sinai hegyen úgy jelent meg Isten, mint az Úr; Betlehembe pedig az Atya Szeretetének kiáramlásaként.

A Sinai hegyen azt hirdetik: ébredj tudatára, hogy Isten a te Urad, Aki előtt minden térd meghajoljon. Betlehemben pedig ezt értelmezi az isteni kinyilatkoztatás: ébredj tudatára, hogy Isten Urad a te Atyád, Aki leszállt hozzád a földre. Az elsőből hódolat, a másiktól szeretet sarjad. – Karácsony szent lelkülete azután nem marad egyszerű emlék. Lendületes indítással úgy járja át a lelket, hogy minden kéz és szív kitárul; mindenkinek adni próbál és másokat lélekbe zárni akar. Isten ugyanis azért jár a földön, hogy az ember lelkét szeretetre nemesítse... – Ha azután Karácsony ünnepén így, **tevékeny megindulásban** szemlélem az ember életét, akkor ebben az isteni útra hajlásban, a jóság sugárzásában találok meg az isteni Kisdéd jelenlétének szent lélekajándékát. –Ködös bizonytalanságban jár az ember, keresi, hogy juthatna közelebb Istenhez. A bölcs Isten fényét keresi, csillag égi jelét követi, –a pásztor csendes éjszakában hallgatózik, angyali éneket vár... És angyalok lélek csendes világában hirdetik: menjetek Betlehembe! – Minden ember zarándokúton keresi a fényt, próbálja megtalálni az Istenhez vezető utat. – Ebben a nyugtalan keresésben az Egyház odaáll az ember mellé ezen az úton. A kicsi gyermeket keresztelni viszi az Isten házába... Aki köznapi szemekkel nézi a szertartást, az nem lát mást, csak mozgást és jelképes cselekvéseket. De akinek szemei vannak a látásra, fülei a hallásra, az égi muzsikában angyalok énekét hallja, égi sugarat lát: az Úr áldása, kegyelme csordult a keresztelendő lelkébe, és **az örök életre újjászületett az emberkisdéd**. Megérzi ez azt, hogy ez a szertartás az első találkozás az Úrral! – Ha valaki templomban a keresztet keresi, „mea culpa”-t mond és mint törtélelkű testvér, az Egyház szolgájához megy, hogy bűnét megvallja, – ott angyalok serege jár... egek nyílnak meg... lélek tárul... múlt temetetik... új élet fakad... – Azt mondhatnám: mindkét esetben Karácsonyod van, mert lelkedben született a Krisztus! – Majd tovább menve azt látjuk, hogy ha oltárnál kenyértörés folyik, Krisztus Testét osztják, az orgona Krisztus közelségének himnuszát melódiázza, akkor – akinek szemei vannak a látásra– egek világának tárulását látja... angyalok himnuszának énekét hallja... Ismét az történt, hogy az ég száll a lélekbe, Krisztus száll a földre. – De még tovább haladva figyeld azt is, hogy akik hivatással járnak, Isten országának keresésére indulnak, azok életét a közeledő püspök kézzrátéttel, szent áldással indítja az apostoli útra. Az ilyen lélekszolgálatra indulás is azt jelenti, hogy nem elhagyatottan járó szolgája vagy az Úrnak, hanem valóban veled van a benned is megszületett Krisztus. – Mindezek azt mutatják, hogy nem elhagyatottan járjuk az élet útjait, hűséges kísérőnk a betlehemi Krisztus. Sőt még azzal is erősít, hogy az élet nehéz óráiban, még a legnehezebb utolsó órában is a szent kenetben hirdeti: **benned él Krisztus**, hogy kísérőd legyen az örök Betlehem felé. Azért lesz szent útravalód, hogy a legnehezebb utat se járd egyedül a földön.

2. De lehet-e egyszerűen tudomásul venni a földre szállt, minket vezetni akaró és örök életbe juttató Krisztus szeretetét? Elég-e elmondani, hogy állandó karácsonyi szent leereszkedés kísér földi életben? Elég-e megállapítani, hogy ilyen meglátás mellett állandó a lélek Karácsonya, az embernek az Istennel való találkozása? Nem! **Az embernek tüzet kell fognia a mellette lévő Szeretet Tüzétől és az Isten- és ember-szeretet melegét kell árasztania mindenkire.**

Nézzük csak a Karácsony szent estjét. Azt a szent percet, amikor csak **emlékezni** akar az ember az Isten földre szállásának szent tényére. Valóra válik Izaiás szava: „Farkas és bárány majd együtt legel...” (Iz. 65,25)... Sőt az ember mindent elkövet, hogy jót tehessen másokkal. Az apa keresetét viszi a karácsonyfá alá... az édesanya gondját...; egészen igazzá lesz ez a mondás: az Ur Jézus mindent küld, hogy mindenki boldog legyen a követek áldozatossága folytán. Még a szegény is az asztalhoz ül... A cseléd urával étkezik... Ilyenkor mindenki a „láthatatlan Vendég” helyettese... Tegnap egy fiatal testvérem jött hozzám és azt mondta: atyám, milyen kár, hogy olyan ritkán van Karácsony! Ilyenkor minden ember szeretettel tud más felé nyúlni! – És én azt feleltem: Karácsony ünnepe ugyan csak egyszer van egy évben, de **karácsonyi élet** minden nap teremthető. Ha magadban hordozod mindig Krisztust, akkor a **szeretet lelke üt tanyát** lelkedben, és minden szépség, jóság, nemesség kiáradó bőséggel ömlik szét az emberekre. Nagyon természetes, hogy ezt a lélekkjáróást **gyakorlati szeretet-**

tel kell felfokozni. Nem elég elméleti megállapítást tenni, hanem követni kell az Úr Jézust, aki igen komolyan hangsúlyozta, hogy a szeretet gyakorlása az Istennel való találkozás, sőt örök találkozás szent záloga. Az örök életet nyerő szeretetnek mércéje: „Éheztem ugyanis és ennem adtatok, szomjaztam és innom adtatok, vándor voltam és befogadtatok...” (Mt 25,35-36). Az irgalmasság cselekedetei. Ha valaki így néz az emberek felé és így tárja kezét a szegények irányába, az érezni fogja, hogy **állandó Karácsony** estét ül. Az isteni Kisdéd ajándékait vette és azoknak szétosztója... Olyan drága lélek tehát, aki **állandó lelki közösségben** él a ma született Kisdéd Jézussal! – A szeretetet jellemzi, hogy emberek gyűrűjét vonja maga köré. De a gyakorlat akkor igazi, ha nagy öleléssel **minden embert testvérnek érez**, és mindenki felé egyformán fordul a szőró kéz áldása...

Bef.: Mi legyen lelkünk foháskodása a betlehemi Kisdédhez? – Legyen benne hálálkodó köszönet, hogy az ég leszállt a földre és kegyelmi kiáradásával s indításával állandóan kapcsolatban marad velünk. De legyen könyörgő fohász, hogy ez a találkozás a **szeretetáradás állandósulását** adja szegény lelkünknek. –Ha ez valóra válik, akkor érezni fogják az emberek, hogy az ég a földre szállt, mert a szeretet diadalt arat a rideg emberi erők felett...

9. beszéd: Akiben elfér a világ

Bev.: Mikor a híres francia csillagász, Flammarion összehasonlítást tett a nagy világmindenség és a föld között, akkor szomorúan állapította meg a föld parányi voltát. „Fölvetem szemem az égre – mondá – és elterelem magamtól a földet mérhetetlennek látó gyerekember gondolatait. Az égre kivet fényes csillagokat a tudós szemével nézem, és a képzelettel sem közelíthető méretek nyomasztó nagyságukkal agyonnyomják az ember büszkélkedő öntudatát. Az égbolt csillagmilliárdja olyan hatalmasnak tűnik fel előttem, hogy a föld egész nagysága a homokszemek parányává silányul és a **rajta élő ember pedig a parányok parányának, azt kell mondani, a semmiségek semmiségének látszik.**” – Ez a hatalmas fej, ez a kiváló zseni, ez a nagy tudós, aki a földről néz fölfelé, ezt a szörnyen leverő gondolatot szűrte le szemléletéből, hogy a föld embere senki és semmi, homok és porszemhez viszonyítva a kicsiségek kicsisége, – vagy hogy az ő szavait idézzem – „a semmiségek semmisége”. – Én nem tudom, de úgy gondolom, hogy akármily nagy tudós ez a csillagász, mégsem tudta elérni az igazi megállapítást. Van ugyanis más szemlélet is. Én azt szeretném, hogyha túlhatványoznók a tudós feltekintését és még túlra is tekintenénk és keresnők azt, vajon az egek örök világából, a csillagvilágon túlról nem vetődik-e egy tekintet arra a parányi bolygóra, amely bolygón járunk, élünk, fáradunk és dolgozunk? Mi magunk ugyanis nem igen érezzük, hogy a parányok parányai vagyunk, hanem hogy az egész világnak és az életnek királyaivá teremtett a Mindenható. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). Az egek világából pedig, ahonnan az Isten szeme néz, ahonnan az Isten gondolatai jönnek, ennek a Terra bolygónak parányi embere másnak látszik. Hatalmas élő szellemi világnak, akinek parányiségében fogalmilag elfér az egész anyagi és szellemi világ és akinek szűk a nagy világ, mert emelkedett vágyaival a végtelen, örök és szent élet után áhítozik. – s most felteszem a kérdést: hogyan és miképpen világlik meg az ember előtt ez a fenséges és magasztos felértékelés? Röviden így felelek rá: kivillan ez a fenséges elgondolás a **Teremtőnek felénk ereszkedő munkájából és emberteremtmények egek felé ívelő törtetéséből.**

1. Ámde a Teremtő csodás elgondolása nem első pillanatra tűnik fel előttünk. Valami csodás módon az **Úr követői kopogtatnak lelkünk pitvarában, hogy sugalmazóan, szóló szavak erejével ébresszünk életünk igazi és nagy értékeinek tudatára.**

Az ég követői nagy ébresztőkként kopogtatnak lelkünk ajtaján, megjelennek azért, hogy az alvó embert, aki saját értékeit csak súlyokkal és méterekkel próbálja lemérni, ébresztgesse és keltegesse. Alvó Csipkerózsikának látszik a föld zarándoka, aki nehezen tud tudatára ébredni kivételes értékének. Az ébresztető követek pedig titkos keltegetéssel, előtte megjelenő, majd indító behatásokkal keltegetik az alvó embert, hogy valóságos, Isten tervezte értékét, lelkének nagyságát és elhivatottságát megismerje.

a) És ha a nagy ébresztgetést, a magasságból jövő ébresztgetést fokok szerint figyeljük, észrevehetjük, hogy az első fokon az első isteni követ, maga a **szent természet végzi.** Hatalmasnak jelenik meg előttem a nagy természet akár bontakozó virág alakjában, akár a természeti erők csodáiban; az az emberparány pedig, akit a földre, erre a nagy természet homokszemére küldött az Úr, megfeszíti lelkét és a kutatás erejével próbál lehatolni a természet ezer és ezer rejtélyének mélyére. Ezer és ezer tudós azt a munkát végzi, hogy hatalma alá akarja hajtani a földet. Ez a parálynak gondolt ember ugyanis

magában hordja azt a csodás erőt, amelyről így szól az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ez a lélek pedig olyan csodás munkát végez, hogy a természet nagy törvényein keresztül eljut **az erő Istenének, a Teremtőnek örök létéhez**. – Amikor pedig bontakozni kezd a tavasz és megperdül az élet kereke és szirmokba bontakozik a kankalin, akkor ráeszmél a figyelő szeme, hogy abban a ködösen érthető világban minden kicsiségen és szépségen kiverődik az Isten szépségének gyönyörűsége. – De itt sem áll meg az értékére ébredező parány. Vésőt fog, vásznat sző, ecsetet ragad és rámered a természet sok-sok szépségére, hogy a senkiségek senkisége élvezzék, majd pedig teremtő utánzással teremtsék a világ gyönyörűségeit az ember. Így kerül azután ellentétes megállapításra. Flammarion szerint a csillagvilág végtelensége eltörpít, a nagy természet mérhetetlenségében Isten követét észlelő ember pedig nem párányosságának ébred tudatára, hanem nagy küldetésének tudatában a természet ébresztgető szavai nyomán megindul az Isten felé. Neki, a föld zarándokának nem azt mondja a nagy világ, hogy semmi az ember, hanem azt, hogy Isten követe a nagy világ, amelynek hivatása abban áll, hogy keltegesse és ébresztgesse a lélek nagyságának szunnyadozó erőit.

b. Az első nagy követ után, az első nagy ébresztgető után jönnek az egek Urának **világba küldött emberei**. Az egész történelmet végigjárják az élet ihletett emberei, próféták, akiknek szeme nem a hétköznapi ember nézése, akiknek tekintete az isteni kegyelemmel fölvertézet tekintet. Ők előretétekinthe néznek a nagy világba és az emberi történés folyamatosságába. Szavukat egy mondatba foglalhatjuk: törődik veled az Isten! – Az Ószövetség teljessége annak a szent égi gondviselésnek, amely az embert vezető isteni szeretetet sugározza. Prófétaik intik, feddik és a messiási eljövételnek örömhírével vigasztalják a bizonytalankodó embereket (Máté, Márk, Lukács és János evangélistáknál alig akad sor az Újszövetségben, amely meg ne ismételné: „amint megírták a próféták...”). – A Sion hegyén felcsendülő isteni törvényben ugyanaz a hang csendül, mint az élet csendes világában, a lelkiismeret gyengéd szavában. Olyan csodálatos egybecsendülés mutatkozik az Isten hangja és az ember lelkiismerete között, hogy a kettő egybetartozandósága szinte megdöbbentő erővel jelentkezik. Járták és járták a próféták a világot. Szavuk az Istené, céljuk az ember felemelése. Az Úr a szent frigysátorba alázódik, kárpittal zárul a legszentebb hely, ahova egyszer merészkedik belépni évente az Isten papja. A próféták azt is hirdették, hogy jönni fog valaki, a fény, a melegség, aki az embert az egek felé törésében segíteni fogja és elvezet az Isten szent országába. Próféták jártak, akik a megbecstelenítés elől Hóreb hegyére rejtik a szent tüzet. Próféták jártak, akiknek életreménye a jövő Üdvözítő, a menynyet égető Tűz, a lelket fellobbantó Tűz, az életutat fényárba vonó Tűz...

c) Végül jön a harmadik nagy ébresztő. Jön **a mi Urunk Jézus Krisztus**. Mikor elhallgat a világ zaja, elcsendesül az emberi hang, megszólal, amit az Úr a próféta szavával mondott: „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül, és Emmánelnek fogják hívni”. Ez azt jelenti: Velünk az Isten” (Mt 1,23-24) és „... elérkezett Mária születésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). –A megtestesülés szent tettével küldi hozzánk a mi Urunk a próféták által megígért Messiást. Azt az égi Követet, akinek lelket emelő hivatását így magyarázza szent Pál: „De amikor érkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát... Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelteteket, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal. 4,4-5). Ebben a megvilágításban úgy tűnik fel a Karácsony, Krisztus beköszöntése, mint a legtökéletesebb isteni Követ érkezése. Az Ő születését angyali beszéd hirdeti; egyszerűen azért, hogy éneklő szava embereket ébresztgessen. A katolikus ember jól tudja, hogy mikor a kézben csengővel piciny gyermekeinek Krisztus érkezését hirdeti, akkor arra akar figyelmeztetni, hogy angyalok kísérik földi útjára a megváltani jövő Krisztust. És ezt jól hiszi és jól teszi. Itt nem egyszerű érzélgős képzelődés játékát játsszuk, hanem annak a nagy isteni ajándéknak örömét csendítjük, amelyet nem is csengő hanggal, hanem búgó harangzúgással kellene ünnepelnünk. A pásztorokat angyali csengettyűdal ébresztgette, a mély álomba sülyedt embereket harangzúgás keltegeti, a tudósnak fényre, a napkeleti bölcséknek csillagra volt szüksége. És csodálatos, hogy mind a négy: csengő, harangzúgás, fény és csillag egyetlen szent helyhez, a mi Urunk Jézus Krisztus bölcsőjéhez vezet... És ha az Úr születésének megemlékezése napján, a Karácsony estéjén, a karácsonyfánál látni lehet ártatlan lelkű gyermeknépet, tágranyílt szeműt, térdrehulló, kezeit imára csatoló gyermeket, akkor gondoljunk arra, hogy ez a tiszta sereg az isteni követ megjelenését érezte meg a csodák éjszakáján. Ha pedig fásult öregek egyszerű emlékezéssel gondolnak csak az Úr születésére, akkor a tiszta lelkek ártatlanságából sugárzó „égi látás”, elgondolkodás mégiscsak figyelmeztető az Úr valóságos érkezésére. Az ártatlan gyermek szeme ugyanis világosabban látó, és piciny lelke megérzi az ajándékozás nagy csodáját és a földi ajándékok mögött megsejti az Ég igazi ajándé-

kát. Az öregek már nem a külsőségekért rajonganak, az ő „távolbalátó szemük” az égi Karácsony felé néz... Ha ezen a napon egybegyűjthetők volnának az emberek könnycseppjei, akkor drága gyöngyszemeket képviselő könnycseppemből dómot emelhetnének a Betlehem istállójában meghúzódó isteni Kisdédnek. – Az örömkönyveket pedig az a szent igazság csordította szemeinkből, melyet így magasztal a Zsoltáros: „Az Úr angyala táboroz azok körül, kik őt félik. És szabadulást hoz nekik. Ízleljétek meg és lássátok, mily édes az Úr, boldog az az ember, ki őbenne remél!” (Zsolt. 33,8-9). – Íme, így szól teremtő tetteiben, prófétai szóval és isteni Fiának elküldésével az Úr, hogy felébressze Isten terve szerinti nagyságunkat és eltüntesse Flammarion jelezte törpeségünk sötét árnyékát. Mert lehetünk kicsinyek az élet fizikai lemerésében, de nagyok és elhivatottak vagyunk az Isten csodás megvilágításának fényözönében.

2. A Karácsony ünnepében az a legfőnségesebb, hogy Isten csodás tetteiben az Istenfia emberre lett, hogy az emberek lelkét a nagy elhivatottság tudatára ébressze.

De maradhat-e – és ez lesz a beszéd második része – érzéketlen és tompán néma a föld zarándoka, ha ilyen követsorral közeledett feléje az égi Teremtő? – Felelet egy mondat lehet: minden lelki erő bontakozással akar kifejleszteni a Teremtő terve szerint.

a) Aki fizikai kicsiségének tudatában, de lelkének hivatottságával jár a földön, az megérzi, hogy a szent igazságoknak, örök érvényeknek elismerése, az erkölcsi erőfeszítés, az Isten parancsainak megtartása, az örök Hóreb hegyen járás, minden teremtő erőfeszítő próbálkozás, mert hivatásból eredő kötelesség. Igaz az Úr parabolája, hogy a talentumaink nem heverhetnek parlagon. „... Jött az is, aki két talentumot kapott, és így szólt: Uram, két talentumot adtál, nézd, másik kettőt szereztem. Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondotta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe. Végre jött az is, aki csak egy talentumot kapott és így szólt: Uram, tudtam, hogy szigorú ember vagy: aratsz, ahol nem vetettél, és gyűjtesz, ahol nem szórtál. Ezért félelmemben menten a földbe ástam a talentumodat... Te haszontalan, lusta szolga!... Vegyétek csak el tőle a talentumot...” (Mt 25,22-26 és 28). – Építünk dómokat, művészekkel díszítetjük falait, akármilyen épületet emel is az ember, az mégiscsak összeomlik. A kölni dóm is állandó javítás alatt állott, míg a bombák zápora rommá nem pusztította. Egyetlen templom az ember lelke, a te lelked, amely földi és égi segítséggel építendő, mert legörömebb itt lakik az Ég Ura. – Akiben a nagy ébresztgetés ezt a magasbatoró vágyat váltotta ki, hogy minden küzdelem, szenvedés, áldozatosság a lélekszentély építését szorgalmazza, abból dalos karácsonyi lélek születik, mert előtte kicsiségek lesznek a küzdelmek, amelyekkel csak elenyészőn fáradtságos, csodás kezekkel örök szent hajlékot emel a földi zarándok... Ez a szentély nem másnak épül; ez a magad szentélye. Ebben nem emberek gyülekeznek, itt Isten lakik. Itt mindig Karácsony lehet, az élet végnélküli örök végtelenségéig. Lehet-e nagyobb erőfeszítést kapni, hatalmasabb és biztosabb tudatot, minthogy az élet szentélyének építője vagyok? És lehet-e nagyobb önbecsülés, mint az, hogy ezt a szentélyt –Isten kegyelmét ideértve– magam építem, s ebben lakik az egész örök életen át a mi Urunk Jézus Krisztus?! De mit tesz azután az ember ebben a lélekszentélyben? Először is találkozik az Ég Urával, azután alázkodó lélekkel leborul égi Atyja előtt, majd Felé fordulva hűséggel akarja hallgatni szavát. Azután életének kialakításához kezd, a lélek talentumait – értelmét és akaratát ideértve – érvényesíteni kezdi és mindent elvégez, hogy Istenatyjának kegyelmét véve istenivé nemesítse önmagát. – Így azután reádöbbenünk arra, hogy ez a **lélekszentély** tulajdonképpen nem falakból és gerendákból épült templom, hanem **élő önmagunk**, akik a lélektökéletesedés útján küldetünk Istenhez és az Isten szeretet erejével vonzzuk magunkhoz az Ég Urát. Azt az Urat, aki Teremtője, Megváltója és Üdvözítője mindenkinek. – De az ilyen odavonzódásnak az a felfokozó hatása is észlelhető, amely az embert fokozottabb, az isteni kegyelem vételével megemeltebb, istenibb élet kialakítására sarkallja. A teremtmény hálás alázkodása és munkája azt is kikényszeríti az Úrtól, hogy a „fogadott fiúság” szent kegyét is adományozza neki az Úr. A „fogadott fiú” azután ismét erősödő lendülettel emelkedik az égi Atya felé és a lélektisztaság szent önzésével akar az Atya hűséges és szeretett fiaként szerepelni. „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7).

b) De akiben feszülnek az istenfiúság erői, abból csodás kiáradás sugárzik. A fizikusok azt tanítják, hogy olyan helyzeti energia, amely ne törne érvényre, nincs, és nincs erőmennyiség, amely a megsemmisülés felé ível. Minden erő érvényre tör és megmarad. A fény nem zárhatja sugarait magába, hanem szerteküldi a sötétség eloszlatására. – És az ember? A senkiségek senkisége?... Nem így! A nagy világ hordozója, az örök élet birtokosa, az örök lélekszentély építője magába zárhatja-e lelkének erejét? Az édesanya lelkére gondolok... Nem adná-e szeretetből életét is, ha meg tudná menteni gyer-

mekét? Az édesapára gondolok... Vajon nem feszülnek-e meg karjai, hogy élelmet szerezzen gyermekének? A pedagógusra gondolok... Nem szórja-e lelkének javát, hogy másokat emelni tudjon? Erők ezek mind, **kisugárzó szent erők**. Olyan erők, amelyeket a **szerelem** feszít és indít cselekvésre. Mégpedig olyan cselekvésre, amely a **szolgálat vonalán** talál érvényt. –Karácsonyról még az Istenben kevéssé hívők is azt mondják, hogy ez a szeretet ünnepe. Ámde igazi értelemben csak az tudja megmagyarázni a kiadásnak csodáit, aki hinni tud az Isten egyszülött Fiának földreszállásában, amelynek végső célja a föld zarándokának Istenhez emelése. De ez a szeretet olyan csodás, nem fogható finom szálaival mutatja, melyek összekötik az embert az Istennel, és az embereket egymás testvériségében. Ezért van az, hogy az igazi Karácsonyt hívők a szeretet Istenének Krisztust küldő nagy jósága szemléletéből arra a szeretetsugárzásra indulnak, amely az emberek felé akarják ömlesztetni minden jószágukat. A karácsonyi ajándékszórás végül is annak a lélekkiráadásnak szent jelképe, amellyel az Isten templomként éli életét és Istent és kegyelmeit magában hordozva kiárasztja az ember feszülésben lévő lélektartalmát. – Így lesz az ember nemcsak isteni erők hordozója, egyszóval: Christophoros, hanem az **isteni szeretet sugárzója** is.

Bef.: Végezetül ismét kérdezem: hát a „semmisségek semmissége”-e az ember? Nem! – felelhetek reá. Már csak azért sem, mert leszáll hozzá először az egek világából követeket küldő Isten a természetben, a prófétáiban és végül az egyszülött Fiában. – A fölébredt emberben az a hatalmas erő támadt életre, hogy értékes az emberi élet, mert Isten is nagyra becsüli, és érdemes az emberi erőfeszítés, mert szentélyt építünk önmagunkban az Isten és önmagunk számára. De végül az a tudat is él bennünk, hogy nem vagyunk lelkünk jóságának, szépségének kufárai, elzárói, hanem isteni követségben a sok jóság szétszórói és így mások teremtői! – Mivel pedig mindezt a hozzánk ereszkedő karácsonyi Kised pecsételi meg az örök isteni szeretet pecsétjével, azért ünnepem nekem a „csodák éjszakáját” emlékezetembe idéző szent Karácsony. Ezen az ünnepen imára kulcsolt kezekkel szeretnék leborulni az Úr előtt. De nemcsak azt akarnám megköszönni, hogy a mi Urunk a földre szállt, hanem azt is akarnám, hogy minél több embertestvér lelkében menjen végbe ez a csodás ébredés és csodás látás. Ébredjen minden ember annak az értéknek a tudatára, amit Isten adott neki és örömmel érezze azt a nagy kiváltságot, hogy egyetlen hivatása az Isten felé közeledés szent megvalósítása. Mindnyájan Isten küldöttei vagyunk, akik a követség végeztével Istenatyánkhöz térünk vissza. Imádkozásomat azzal fejezném be, hogy engedje a Mindenható, hogy az isteni „fogadott fiúság” hivatására ébredező embertestvérek boldog lélekkel gyülekezzenek az égi Atya betlehemi jászola köré, és majd onnét megemelve induljanak meg az örök boldogság égi trónusa mellé.

10. beszéd: Csak a szeretet örökké tartó...
(Megjelent 1940-ben)

Bev.: Akarva, nem akarva, **szolgálatra küldött** bennünket a Terra bolygóra égi Atyánk. Ez a szolgálat a lélek erénydíszét keresi, a mások életjvainak felfokozását szorgalmazza és végül Úratyánk iránt köteles szeretetaldozatunkat követeli.

Ez a szent munkálkodás csak annak szemében megalázó, aki a **rabszolgára kényszerített behódolásával** dolgozik Urának földi paradicsomában. Aki aggódó lélekszeggel néz körül és a szeretet indító ereje nyomán cselekszik, az megérzi, hogy az égi Atya iránti hódolat hangolja őt szeretetszolgálatra. – A mai nagyon komor időkben vajmi nehéz észrevenni, hogy a vérzivataros világ Istennek földi virágoskertje. Még nehezebb behelyezkedni abba a gondolatba, hogy Atyánk adta isteni küldetés számunkra az Úr földi kertjének gondozása. Szinte azt hiszi az ember, hogy ilyen meglátásra alkalmatlan a szem, és ilyen gondolkodásra **alkalmatlan az emberi elme**. Van is ebben valamiféle igazság. Csak az isteni kegyelemmel áldott és természetfeletti módon gondolkodó ember **mélyedhet olyan mélyre**, hogy mélységek gyökérzetében az istenit megsejthesse. – A köznapi és kizárólagosan emberi elgondolkozással ítélők nagyon hajlamosak arra, hogy a gúnyolódó, vagy a nagy forrongásokat követelő, illetve tőlük jobb jövőt váró jelszavak hangoskodói legyenek. Ők sokat akarnak, nagy tervekkel és „eszmeáramlatokkal” kacérkodnak, de az Úr egyszerű polgáraivá, **tevékenykedő polgáraivá nem tudnak leereszkedni**. Azért van az, hogy még egy-egy vonalon valóban végrehajtott cselekedetük a **múlandóság jegyét** viseli magán. Sok a szavukban az adventi szólam, de kevés életükben a karácsonyi szeretetáradás. Az előző erős ütemű, de sovány termésű, az utóbbi csendesesen áradó és bő termésű hozó. –Mi, akik az Úr eljövételének Adventjét éltük, most szent ihletettséggel köszöntjük a szent Karácsonyt. Vártuk az Urat, a Megváltót, a Megvilágosítót, a Megszentelőt, az örök életet Adót. Egyszó-

val: a Szeretetet.

Bef.: Ha mi is a Szeretet fiai leszünk, akkor a tevékeny szeretetben fogjuk győzedelmesen megmutatni, hogy a földi életrengések felett is diadalmaskodhat a szeretet. Imádkozva imádkozunk azért, hogy a karácsonyi 23

Kisdéd hozza meg számunkra az égi kegyet, hogy telített legyen szívünkben **a szeretet olajkorsója!**

11. beszéd: A nagy Adakozó

Bev.: Karácsony napján az a kérdés mered elénk: hogyan lehetne belső tartalommal meghatározni a Karácsonyt? Eszembe jut a gyerekeMBER, aki várakozva néz a Karácsonyra, az **ajándék** Karácsonyára. Nézem az adventi nemzedéket, akik úgy néznek rá, hogy az a **Megváltó** napja. Gondolok a pogány emberek millióira, akik úgy gondolkodnak, hogy minden vágy csúnya, bűnös, aljas és az volna a legszentebb boldogság, ha kihalna az emberből **minden vágyakozás és fölfelé törés**. – Elöttem a gyermek lelke olyan, amely az igazságot hirdeti, mert Istentől adott belső lendülettel hirdeti az igazságok igazságát: a Karácsony **a vágyakozó ember lelkének Istentől jött túlaradó töltekezése**. – A hármas gondolatot kifejtve az első az lenne:

1. Azt kellene látnom, hogy **belső, ősi vágy-e az életben a vágyakozó előretörés?**

Ha a föld világát nézem, földanyánk külső területét, Isten rendelése szerint vágyakozással kínálja. Felső területét kínálja, hogy belevágjon a csillogó eke és fölszánts, fölhasogassa. A barázdák kínálják magukat, hogy a napsugár átjárja, és behulljék az élettermő mag. Az ekék rozsdamartak télen, mikor nem dolgoznak, de megcsillan rajtuk a napsugár, amikor a földet szántják. A párák vágyakoznak a magasságok felé, hogy esővé válva hulljanak vissza a földre. Hóvá változva nem marad értéktelen lepel, hanem a pihenő életnek meleg takarója, amely alatt várja az a tavasz érkezését. – A természet törvénye alól nem kivétel az ember sem. Megvalósítani akarja az Isten szava után csengő parancsot: „... sokasodjatok... töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,289. Ez nemcsak arra vonatkozik, hogy gyerekeMBER felnövekedik, hanem hogy a lélek kincseit, kincshalmazból fejlődő erények bőségét hordozom. Uralkodjatok úgy, hogy lelketek kiáradása után a föld urai, királyai legyetek és a földet szolgává tegyétek. Aki az anyagi világot szolgálja, az vagy önéletét szolgálja, vagy más ember életét. Akit titkos világok urának gondolta Isten, azt szolgáljává rendelte. Istennek szolgálni annyi, mint uralmak uralmát gyakorolni. – Az Ószövetség vágyakozó Adventjét az jelzi: a bűnös világból kiemelkedni és az egek felé törni. A természet áldását, a termés javát az Úr oltárára hozza, hogy az áldozat füstje Isten felé emelkedjék. Magasabb világba vágyik. „Harmatozzatok égi magasok...” énekli, és áldozatos lelke lehozza az Isten Egyszülöttjét, hogy az ember égi Atyjához emelkedjék. **A vágyakozó ember** az élet legigazibb képe.

2. Mit hoz a Karácsony? – Fölfelé törő léleknél változást.

Ködöt, bizonytalanságot lát az ember mindenütt, amelyet nem tud áttörni a gondolat: köze van-e az égi Atyához? – és ez megtöri a lelkét. Ennek megcsendíti a tudatot: Istenhez tartozol, az Ég leereszkedik hozzád, Isten lelki rokonságának csodás kapcsolatában. De ennek belső alapfeltétele, hogy aki fölfelé vágyakozik, az érezze: az Ég leereszkedése az **alázkodás** ajándéka. Pásztorlelkek, ajándékot hozó királyok követik a csillag fényét. A világ Heródes-lelkű uralkodói messze maradnak tőle. Ha valaki hallja, alázkodó hittel hallgatja és készséges lélekkel követi Karácsony csodás beszédét, akkor valósággá lesz, hogy leszáll az Isten, hogy az embert az egekbe emelje.

3. Igaz-e az, hogy a mai napok szent beteljesülést hoztak?

Erre a szörnyű nehéz kérdésre csak kivételes lelkek tudnak felelni. Szörnyű itt körülnézni ebben a zürzavaros nyugtalanságban és vigasztalásról beszélni. Fölhangzik a kérdés: hol van itt Krisztus? Azt a kérdést azonban nem meri fölvetni talán a kérdező: megvetette-e saját lelkében a Kisdéd puha, meleg, vágyakozás virágjaival telített ágát? – Járnak itt véreskezű emberek és nem értik ezt... Járnak, akik bálványt készítenek aranyból, mint a Sinai hegy lábánál, és imádni kezdik... Ami föld, azt ezek Istennél nagyobbá teszik. Büszkén emlegetik, hogy fölötte állnak a bálványimádó pogányoknak. Pedig a pogány Istent sejtett benne, a ma embere a csillogó aranyat magáért imádjá és érte még Istent is kitagadja. Ennek nincs lélekereje, hogy meglássa: itt Krisztus, Isten jár és elveszi tőle, amit ő mindennél többnek tart... Kik érzik ezt? Az Ábrahám-lelkek, akik fiút áldoznak, a Jákob-lelkek, akik Isten anyyával harcot vívnak. Az emmauszi tanítványok, akik kényszerítik az Urat, hogy velük maradjon. Az apostolok, akik meghalnak az Úrért. – Valaki azt kérdi: én is szenvedjek-e, aki ártatlan vagyok? – Ne vedd a farizeus szavát ajkadra, hanem mellverve mondd a vámos szavaival: „Istenem, légy irgalmas

hozzám, bűnöshöz” (Lk 18,13). De ha ártatlan volnál is, akkor igyekezz a Jóbok próbatételének az emberévé válni. Az apostolok példájára pedig tudjunk Krisztusért, ha kell, meghalni is. Mindenünket kínáljuk, szemben az aljassággal, mert Isten Lelke van velünk. – A szóró gesztusú ember nem ragaszkodik ahhoz, ami föld, egyetlen igényként egy áll előtte: az Ég. Megnyílik lelke, hogy belsejébe szálljon az Isten és betöltse.

Bef.: Azt kérdezzük, elérhető-e ez? Egy levél felel erre egy gyermeklélektől, vagy Claudel írása: „... mindig kék az ég!” – A levél így szól: érzem, hogy tenyerén hord az Isten, és eltölt ennek túlradó boldogsága. Nem lehet ennél nagyobbat elképzelni. Érzem, hogy a béke angyalának küldött Isten egy nehéz családba. Nem szítani akarom a gyűlölet tüzét, hanem ojtani; nem izzítani a haragot, hanem lecsöndesíteni; nem parancsolgatni, hanem mást kiszolgálni. Örömet vinni mások életébe, és ez gyönyörűség nekem. – Ez a lélek szt. Ferenctől tanulta: ami föld, azt kevésnek találom, ami ég, azt mindenfölöttinek. – Aki így veszi Karácsony ajándékát és kegyelmét, annak tényleg elérkezik a csoda egyéni életébe: kiderülve „mindig kék az ég” (Claudel) s egek felé vágyakozó lelke Isten Egyszülöttjével töltekezik. – De ehhez a pásztorok alázatos lelke, királyok szóró gesztusa kell, mert ezek termelik ki a belső csodát: az Ég földre száll, hogy a föld emberét az Isten-fiúság magaslatára juttassa.

*

– Változat váza: **Az adakozók Kincse** – („Pro Christo” karácsonyán, 1947)

Bev.: Ma – ad... ad... ad... az ember. – Pedig **valójában**: kap.

1. Magát az Adakozót – a föld.

2. Magát az Adakozót – az egyes ember.

Bef.: Vele és velünk van a Mester a világ végezetéig (Mt 28,20). Ő – a mi Adakozó és cselekvő Kincsünk!!! Boldogok lehetünk!

* *

– Miután szinte előfutamként néhány közvetlen **ünnepestet előző vasárnapi** beszédvázlatot közöltünk, majd előzetesen kötetbe nem beletervezett néhány különböző hívő közösségeknek elmondott beszédet magáról az **ünnepest jellegeről** tártunk fel, most térjünk át egészen a Karácsonyra vonatkozóan értékesíthető gondolatok szónoki és módozatokat kínáló ismertetésére.

– Először jöjjenek azok a beszédvázlatok, amelyek a katolikus élet központi gondolatait – szinte azt mondhatnám: belső problematikáját! – érintik. Ezek a kérdések – és ez lehetne a vezető gondolat is – **Isten és ember kapcsolatáról** beszélnek, szólva a megváltás isteni tervéről, a megtestesülés előkészületéről, megvalósulásáról és ennek módozatáról, végül ennek értékéről. – De eleve és ismételtelen kell figyelmeztetni minden szónokot, hogy ezek a beszédek ne vitákat fejtegensenek a nagy ünnepen, hanem minden kérdésnek diadalmas örömbé csendülésnek kell lennie. Ennek adva hangot, így minden egyes karácsonyi jellegű beszédként fog lelket emelni! – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Ég és föld

(Erkölcsi beszéd: Ősi kötelékek)

Bev.: Otthonunk a föld. Itt élünk. De kutatási területünk: honnan jöttünk és hová megyünk? – A feleletet adja meg a mai beszéd.

1. Egek felé tör a lelkünk.

Ez az első felelet. – De honnan látom ezt?

a) Hisz – látszólag – a föld és az ember rejtélyeit kutatjuk. Ez igaz. De megáll-e ott a lélek? Nem! Földi értékek kutatása után –egyet keresi.

b) Felfelé is néz – és így az ég felé fordul. „És megnyilvánul majd az Úr dicsősége, és meglátja azt minden test egyaránt” (Iz. 40,5). Sőt egyenesen igényeljük Istent. „Isten dicsőségét beszéljük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

2. Hogy köztünk legyen Istenünk.

De hogyan?

Hogy lelkünkben éljen. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). Hogy -és ez a Karácsony csodája – velünk maradjon az Isten. „Már csak rövid, nagyon rövid az idő, aztán eljön az eljövendő, s nem késik” (Zsid. 10,37). „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya; íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít” (Zak. 9,9). – Úgy jött el, hogy velünk lett, velünk volt, van és marad!

Bef.: Ez az emberélet emelkedése az Úrhoz. Ez az emberi lélek „Adventje” és Karácsony estje, ennek az Úr-várásnak boldog beteljesülése. Így Isten érkezését ünnepeljük.

2. beszéd: Az ég harmatozása

(Dogmatikus beszéd: Isten – az ember felé)

Bev.: Hullatja-e a földre és a föld emberére égi áldását az ég Ura? Valóság-e ez a teljesült ima?: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz.45,8). Annak a keresése: vajon elzárkózott-e a valóságos Lét, az Isten, vagy felénk forduló gondoskodó szeretete? Igaz-e: „Közel van az Úr mindazokhoz, akik segítségül hívják” (Zsolt. 144,18)? – A feleletet adja a mai beszéd.

1. Az emberi lélek Istenhez hasonló – teremtésében.

Ez az első – égi harmatozás.

a) Értelmünk – az ég adta fényvetési erő. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

b) Akaratunk – a jóra törő égi ajándék.

c) Halhatatlanságunk – Isten égi kegyének harmatozása. Ebből következik: „Meg is teremté az Isten az embert, a maga képére, az Isten képére teremtette... (1Móz. 1,27).

2. Az emberi lélek Istenhez hasonló természetével való gazdagításában.

De ez mind gazdagodik –a karácsonyi égi harmatozásban.

a) Az Isten Fia ember lett. „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

b) És az ember fiát az isteni természet részesévé avatta. „Akiket ugyanis eleve ismert, azokat előre arra rendelte, hogy hasonlókká váljanak Fia képmásához. Így lesz elsőszülött sok testvér között” (Róm. 8,29)

Bef.: Mi ez? Isten szeretetének kiáradása, az isteni természetben való részesedés kegye, végül az Istennek emberré való alázkodása mindezért. Ez a Karácsony.

3. beszéd: Minden életfolyam –hazaáramlása

(Erkölcsi beszéd: Ember életútja)

Bev.: Az Írás szerint Alfa és Omega az Isten. „Én az Alfa és Omega vagyok, az első és az utolsó, a kezdet és a vég” (Jel. 22,13). Így tehát minden kezdet az Istenben találja meg a végét. – És az ember?

1. Istenből fakadunk.

Ez a teremtés. Jelenti: a létet (van). – Jelenti: a lelki létet (értelmi-akarati lét). – Jelenti: a szellemi létet (végnélküli lét). Mert: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

2. Istennel találkozunk

Ez a további lépés.

a) Ez a Karácsonyon való indulás. Betlehem mindenkié. De van nekem is Betlehemem. Hol? Mikor? Ha lélektalálkozásom van az Úrral.

b) És a lélekben való találkozás, amelyet meg kell szereznem. Mi az útja? – Keresztelő szt. János követése. Mi a módja? – Isten törvényeinek a betartása. „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon” (Tit. 2,11-12).

3. Istenhez tér életünk.

a) Ennek jelzését a Kisdéd születése adja. – Isten hozzád száll. „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

b) Ennek megvalósítására: Isten Magához segít. Hív – pásztorként. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történetet, amiket az Úr hírül adott nekünk” (Lk 2,15).

c) Hazavisz végül – üdvöztívén. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja

őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ember – születik. Isten – emberré születik. „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek én téged” (Zsolt. 2,7) – Az ember Istennel élve – Istennél él mindörökké. Ezért mondja János evangélista: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek... hozzá (Atyához) megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,20 és 23).

*

Ez a beszéd szépen reáépíthető a **vízcepp** legendájára: a pici harmatcepp szerényen húzódik meg a hatalmasan terpeszkedő lapulevél peremén. A gőgös lapulevél megszólítja mondván: micsoda pici parányocska vagy te itt a levelem szélén? A szerény, de már a felkelő nap sugárkévéjében tündöklő, fényt vető harmatcepp így szólt: én az egekből jöttem, a folyók hátán, ölén testvéreimmel ölelkeztem és végül a napsugarak hátán az egekbe emelkedtem. – **Alkalmazás:** ez a legenda az emberéletnek átvitt értelmű képe!

*

4. beszéd: Az élet tartalma

(Dogmatikus beszéd: Mi az életünk értéke?)

Bev.: A lélek szentélyében járva és az élet igazi értelmét vizsgálva azt találjuk, hogy belső szentélyünk legnagyobb kincse a szeretet. – Az élet valóságos kiszélesítése a végtelen Isten felé vezet. Égi Atyánk lelkében is őserő a szeretet, amelynek reflexe lelkünk sugalmazója. – Milyen jelben látom ezt?

1. Isten emberként él – a földön.

Isten megjelenése képben és valóságban történik.

a) Szeretete – képmását teremti. Az ember megjelenése – Isten képmásának a jelentkezése. – Így él képben a földön.

b) Szeretete – Karácsony estét teremtő. „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj Jeruzsálem leánya: íme bevonul hozzád királyod” (Zak. 9,9). – Itt már a Szeretet – személyesen jelentkezik ember alakjában. Így: „A nép, mely sötétben járt, nagy fényességet lát, azok számára, kik a halál árnyékának országában laknak, világosság támad” (Iz. 9,2). Miért ez? Hogy Megváltónk legyen és hozzánk hasonló legyen.

2. Az ember istenivé magasztosul a földön és az égben.

Van-e ennek a jelentkezésnek kiható ereje?

a) Isteni – a krisztusi ember. „Mikor azonban megjelent üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, megmentett minket, –nem a mi igaz cselekedeteinkért, hanem irgalmassága miatt” (Tit. 3,4-5). – Aki Krisztushoz tartozik, az istenivé magasztosul. Lásd: az újjászületés szent ígését. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát. Aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,3 és 5).

b) Örökké boldog az isteni ember. De ez az istenivé nemesedés végnélküli bekapcsolódás az Isten országába. „Mi mindenkor hálaival tartozunk értetek az Istennek, testvérek, kedveltjei az Úrnak, mert Isten zsengeül választott ki titeket, hogy a Lélek megszentelése és az igazság hite által üdvözljétek” (2Tessz. 2,13). – Az egész nem helyrajzi és időrendi kiemelés, hanem lényegtani, azaz a természetben.

Bef.: Mikor fejezi ki ezt a Karácsony? Földi életet él az égi Szeretet, és égi életben boldogul a földi zarándok.

*

Ez a beszéd reáépíthető arra az egyetemes, minden nép életében látható törtetésre, hogy az ember a **vallás útján** Istenhez akar emelkedni. Müller szerint van nép kultúra nélkül, de nincs nép vallás nélkül. Sőt az is megállapítható és magyarázható, hogy Buddha követői az istenség emberré levését igénylik. – Csak azt a vakmerő hitet nem meri tanítani, hogy ez az égi áldás azért szálljon a földre, hogy istenivé alakítván az embert, magával ragadja az égbe...

*

5. beszéd: Betlehem csodája

Bev.: A Karácsony ünnepeéről olyan sok gyönyörű emberi színező mellékhang hangoskodik, hogy szinte követelve követelődik az **isteni tett**, hogy az álérzelmesség és jelképezés el ne csendesítse az ég igazi fenséges hangját. Ez a hang Izaiás próféta szavaiból csendül felénk, amidőn ezt hirdeti az Úr áldott ajkú hírnöke: „Azok számára, kik a halál árnyékának országában laknak, Világosság támad... Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és lesz az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme, növekszik majd uralma s a békének nem lesz vége” (Iz. 9,2 és 6). – Nagy és fenséges Mózes szava, amely a világ teremtéséről szól, szent és megemelő az emberteremtés leírása, megrázó és megalázó a bűnbeesés története, de mindenekfelett megemelő a megváltás ígérésének olyan teljesülése, amely szerint: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). És ezt annál nagyobb hódolattal és lélekkel kell csodálnunk, mert a királyi Zsoltáros szerint is: „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzettelek téged” (Zsolt. 2,7).

1. Ennek a fenséges isteni tettek: az Ige testtélevésének szent és örvendetes titkát értékeli az Egyház imádságában.

Így fohászodik: „Isten, ki e szent éjszakát az igaz világosság fényességével ragyogóvá teted, add meg, kérünk, hogy amint a világosság titkát szemléljük mostan a földön, úgy annak örömeit is megízlelhessük az égben”. – De ez a csodás éjszaka, ez a titokzatos és Isten megemelő szeretetének csodája nemcsak egyetlen ígéretnek való teljesülése, hanem az elesett ember felemelésének olyan **isteni kezdete**, amely az Isten és ember kapcsolatának fenséges jövője árnyékát vetíti előre. – Az Isten magáénak teremtette az embert, de az ember elvetette magától az Istent. Az első bűn olyan szakadékot vont, amely után szt. Ágoston szerint „elvetett tömeggé” silányult az ember. A történelem élete és fokozódó lesüllyedése sem mutatott szebbet. De az égi ígéretnek olyan teljesítése, hogy az Istenfiának emberré születése kopogtat be a világba, minden reményen felüli drága égi ajándék. Milyen lehet az az **isten-atyai szeretet**, amely a földi élet alázatosságában akarja felemelni az elesett emberiséget?! Olyan mindent előmlesztő áramlatnak kell lennie, amelynek látása dalra csendít a Zsoltárossal: „Örvendjenek az egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti; vigadjon a mező s mind, ami rajta vagy, ujjongjon az erdő minden fája is akkora az Úr előtt, hogy eljő, eljő megítélni a földet, megítéli a föld kerekességét igazságosan, s a népeket hűsége szerint” (Zsolt. 95,11-13). Majd arra buzdul minden ember, hogy örömmel teljesíti a királyi Zsoltáros parancsát: „Énekeljete az Úrnak új éneket, énekeljete az Úrnak, országok mind! Énekeljete az Úrnak, áldjátok nevét, hirdesséte napról-napra segítségét! Hirdesséte dicsőségét a nemzetek között, csodatetteit minden nép előtt” (Zsolt. 95,1-3). – Vajon van-e oka most is kétkedni és bizalmatlankodni az embernek? A karácsonyi **isteni tett** olyan szent leereszkedés, amelyből a szeretet kapcsolatával várható az emberi felemelkedés. **A megtestesülés titokzatos alázkodó isteni tett.** De ez a szeretet-megnyilvánulás az ember felé irányulva olyan megváltást jelző szent kezdet, amely **a szeretet útjára irányítva** akarja az embert magához emelni, akit az elesettségében is Istenhez tartozónak szeret. – Ilyen elgondolás mellett érthető, hogy a leereszkedés még csak szent kezdet...

2. A megtestesülés szent titka azonban nem marad csupán az Ég csodás leereszkedése és így az örök Atya tervére való égi fényvetés, hanem **olyan módon kapcsolódik az ember életébe, hogy azt a történelem folyamán és egyéni életben is megemelje.**

Majdnem azt mondanám: olyan megemelés, amely az égiek kegyelmével **feladat teljesítésben** nyer megvalósulást. Mert mit ér az, ha dicsőítő ének cseng örvendező ajkunkon, mivel az Isten Fia emberré lett? De mit ér az a tudat is, hogy az Isten szeretete ilyen csodára képes, ha ezt is csak himnuszokkal veszi tudomásul az ember? Izaiás próféta szavai könnyen örömdalra hangolnak, ha halljuk: „Gyermek születik ugyanis nekünk... s a fejedelemség az ő vállára kerül... Növekszik majd uralma...” (Iz. 9,6 és 7). – A nagy tett, a csodás megtestesülés egyrészt a földi élet értékének, az ember kibontakozási lehetőségének, a föld zarándoka égi hazatérésének **hitét** ébresztette és másrészt ennek a hitnek a nyomán **az istenivé nemesedés reményét** keltette az emberben. De ezt sem úgy, hogy egy igazsággal gazdagodott az emberi lélek, hanem úgy, hogy ezen az igazságon építkezve **önéletének kialakításán, megszentelésén tudjon dolgozni.**

3. Ha a hitre támaszkodik a jobb jövőt váró lélek, akkor az élet virágzóbb alakját fokozottan ütemezi a törtető ember.

Betlehem éjszakája Krisztus földreszállásának időpontja; az élet küzdelmeiben járó ember pedig az Ég ilyen leereszkedésére indul az eget meghódítani akaró **csodaútra**. Az ember a legnagyobb a földön. Isten küldötte, Isten leheletének hordozója, a személyiség képviselője, aki az Isten kegyelmével lelki életet él, önéletét istenivé nemesíteni, családot megszentelni, a világot birtokban tartani akarja. A föld – Isten teremtő terve szerint – jogos tulajdona az embernek, de az eltékozolt égi otthon a Karácsony csodája folytán csillan fel a föld zarándoka előtt, felvilágosítván őt... Az Adventben lélekátalakulás történik, olyan belső átváltozás, amely Krisztust hozza a mi lelkünkbe. Az az igazság ugyanis, hogy a történelmi Krisztus-érkezést Advent előzte; a mai életben is Adventre van szükség. – Nem hiába hirdettük, hogy az Ige megtestesülése hiten épül, és ez reményt fakaszt... Ezt az evangéliumi igazságot oly módon kell felfokozni, hogy boldogító tudatunkat az is emelheti: **Krisztus lelkünkben is megszületik**. – De még ez sem marad egyszerűen öröme hangoló boldogító tudat, hanem örök feszülésre, örök tevékenységre igényesítő lelki kincs. Azt is mondhatnám, hogy olyan feladat, amely arra ösztökél, hogy a Krisztus születése nyomán áradó kegyelem erejével **birtokba vegyük az eget**. Mégpedig olyan lelki munkával, amelynek állandó feszülése **istenivé** teremti életünket. – Így tehát a Krisztus születését jelző csodás csillag fénye nemcsak az Ég áldó kiadására világít, hanem megmutatja számunkra a szerető Istenhez vezető utat is. Szt. Pál pontos utasítással jelzi ennek a módját, midőn így ír: „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón a világon” (Tit. 2,11-12). Ez pedig annyit jelent: tagadd meg az áldozatos lemondással a földet és birtokba veszed a szeretet munkájával az eget!

Bef.: Végül egy kérdést vetek fel. Ez pedig így szól: vajon eljön-e ennek az új életnek hajnalcsillaga? – Krisztus születésére az emberek évezredek vártak, a Karácsonyt hosszú Advent előzi. A régiak úgy vártak az Üdvözítőre, hogy magukat akarták méltóvá tenni. Az Úr dicsőséges érkezésének ideje **a lelkek átalakulásától függ**. Ez ugyanis az áldozatos lemondásnak, engesztelő életnek, megtisztult életszentségre törő munkának és kitartó imádságnak az eredménye. Ilyen lelki erőfeszítés szüli az isteni embereket, és az isteni emberek együttese, a földet népesítő sokasága adja a boldog földi ország lakosságát és teremti meg az örök haza boldog várományosainak drága együttesét. Ha **erre** az emberiségre hajnalodik fel az ég csodás csillaga, akkor **életkarácsonnyá** változik az Ige testtélevésének magasztos betlehemi szent csodája.

* *

– Most ezután érinthetnők a **megváltás tárgyi** és **alanyi** kérdéseit. De olyan szempontból, hogy a karácsonyi gondolatot a Messiás születése fényénél próbáljuk fejtegetni. – Lássuk ezeket.

1. beszéd: Micsoda az égi Szeretet tartalma?
(Erkölcsi beszéd: Mit ad az Isten?)

Bev.: Vajon reántekintés, vagy életgazdagítás-e az Isten szeretete? Mivel az Isten az örök Tett, azért csakis teremtve közlő és adó lehet az isteni Szeretet. – Mit ad?

1. Boldogság kínálás – a szabad embernek.

a) Belénk adta ezt vágyban. Ez az Isten adakozása. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) Bennünk fejleszti ezt –a tökéletesedés igénylésében. „Ti legyetek tehát olyan tökéletesek, mint mennyei Atyátok (Mt 5,48). És az erő hozzá: az Isten állandó kegyelemáramlása. „Kegyelméből azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

2. Megváltó adás – a bűnös embernek.

De a szabad ember helyesen élt-e az isteni kegyelmevel?

a) Bűnnel tagadta meg Istenhez tartozását (eredeti bűn!).

b) De Megváltó ígérettel és adással erősíti az égi Atya az Istenhez tartozandóság valóságát. „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett. Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelteteket, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal. 4,4-5).

Bef.: Az igazság ez: a Szeretet örök fény, melynek sugárkévéje jelentkezik a paradicsomban és Betlehemben! Az ember nem győz az Istennel szemben!

2. beszéd: *Micsoda a megváltás tartalma?*
(Dogmatikus beszéd: A megváltás értelme)

Bev.: Az Ószövetség jellegét egy mondat foglalja magában: Megváltót vár az ember. Az Újszövetség így foglalja magában: Megváltót kapott az ember. – Kérdéssé tehető: miben áll ez az égi kegy?

1. Istennek emberré levésében.

a) Az egek Ura – az ember Teremtője. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27). Így a függés teljes kapcsolatával fűződünk Hozzá. Itt csak „képek” vagyunk.

b) De hozzánk ereszkedésében –testvérei vagyunk. „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” (Gal. 4,6). Ez a Karácsony nagy ajándéka. Ez az Isten leereszkedése. „... e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1).

2. Emberi életnek istenivé nemesítésében.

De hol van itt az emberi élet emelkedése? Jól figyelj! „Mindazt ugyanis, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,11).

a) Pásztori alázkodás és királyi ajándékvétel – a kezdet. Ezt mutatja a pásztorok és bölcselők megjelenő hódolata.

b) De az istenivé alakulás –a valósulás. „Bizony, bizony mondom neked, aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Az egek kincsszórása és a föld emberének gazdagodása. Mégpedig nem muzeális életkincsekkel, hanem vitális isteni természettel.

Bef.: Mi a megváltás? Megvalósítása lelki gyökérzetben annak a túlzottan jelentkező és bűnnel igényeskedő hangnak: lesztek, mint az Isten, ami az Ég kegye folytán emberélet valóságos kincse léssen.

3. beszéd: *Micsoda a megváltás eredménye?*
(Erkölcsi beszéd: Az Isten áldotta emberi szemek)

Bev.: A Karácsony éjszaka – a Szeretet teljes kiáradás. Ezt hirdeti az ünnep, és ezt érzi az ember. Lényege ez: Isten emberré lesz, hogy Magához emelje az elesettet az égi Messiás. – Mit hoz ez közvetlenül az embernek?

1. A szeretet fényvetésében látom az Istent.

Ennek első képe volt a paradicsom. De ugyanakkor elködösítette az eredendő bűn.

a) Életköd az ember – Adventje. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyíljék meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszersmind igazságosság” (Iz. 45,8).

b) Isten szeretetének látása – az Ég karácsonyi ajándéka. „Ez a jele: Kisdedet találtak pólýába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,12). Erre hívó az angyal hangja, az ég fénye és ígéje. Feleljen tehát erre az istenien látó és halló ember lelke.

2. Isteni fényben látom és tudom az embert.

Ámde az ember áldott lelke nemcsak felfelé néz, hanem a maga lelkébe is tekint.

a) Itt – önmagát, embervoltát látja. A föld legnagyobbjának, de a föld gyengéjének is látja magát.

b) De itt – a karácsonyi fényben emberéletének megemelését is szemléli. Hozzá jön az Isten! „Örvendjenek a egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti” (Zsolt. 95,11). Ez már az erő emberének szemléltetése. – Föld embere – ég Urának testvére. Sőt! Az isteni ember képének észlelése.

Bef.: Mi, vagy ki hozza ezt a kettős fényvetést? A betlehemi Kisded, Aki megváltó munkájával égi kegyelemmel telíti az embernek látni akaró lelkét.

4. beszéd: *Micsoda a mi számunkra a betlehemi bölcső?*
(Szimbolikus beszéd: Beszél Betlehem)

Bev.: Emberfülek hangokat, emberszemek fénycsóvákat és emberyelvek hangokat hangoztatnak. De a némának látszó tárgyak hallgató, vagy beszédes teremtményei az Istennek? – Figyeljünk: szól a betlehemi Kisded pólýája.

1. Isten szeretetének kinyilatkoztatása.

Persze: csak lelki fülekkel hallható. Mit mond?

a) Szeretettel zárja magába – a Kisdedet. „Megszülte (Mária) elsőszülött fiát, pólýába takarta és já-

szolba fektette” (Lk 2,7).

b) Mert szeretettel köszöntött be az emberhez az égi Követ. Ez a beszéd tárgyi valót mond. De szól-e nekünk is a bölcső?

2. Az ember megváltásának élethajnalodást hirdetője.

Amit Isten kinyilatkoztat, azt az ember élettartalmává és boldogságává teheti. – Az üdvökonómia isteni megváltásunk kinyilatkoztatása.

a) Megváltásunk hajnalhasadása – boldogságunk kezdete. Minden nap kezdete – jövő eseményso-
rok fényvetése. Belőle és fényből él az ember. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem
marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

b) De állandó velünk maradása – a mi életünk kiteljesülő boldogsága. „Aki eszi az én testemet és
issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – Így Betlehem erről beszél: Isten szere-
tete az ember életének boldogsága.

Bef.: Isten még a tárgyaknál is szól, csak hallgassa és értékelje szavát az ember...

* *

– Most újabb sorozatot indítanánk, **más példákat is** adva az eddigi gondolatok felvázolására.

1. beszéd: Szólt az Isten

(Dogmatikus beszéd: Az isteni kinyilatkoztatás)

Bev.: Szt. Pál szövegével kezdem, amely Írást a mai szentmisében olvassuk: „Miután többféleké-
pen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által
szólt hozzánk” (Zsid. 1,1). Szinte történelmi felsorolása az Ég hangjának, amelynek csengése és ami-
nek felismerése öröme lehet a föld emberének. – Hol szólt hozzánk az Úr?

1. Paradicsomi parancsban.

a) Boldogságadás volt – az Isten néma szava. Ez a teremtmény gazdagítása. „Ültette pedig az Úr
Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8).

b) Paradicsomi parancs volt élő szava: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajt-
sátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a
földön” (1Móz. 1,28). Ez a teremtmény szabadságának Istenhez irányítása. Cselekedjétek – szabad
akaratból.

2. Paradicsomi – a Megváltó ígérésében.

a) A szabad ember – nem marad a parancs hűségese. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó,
szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék s ada férjének s az szintén evék”
(1Móz. 3,6). Ennek ténye: a parancsszegés.

b) De a Teremtő hűséges maradt az ember szeretetében. Ennek jele a Messiás ígérete. „Ellenséges-
kedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka
után leselkedel” (1Móz. 3,15). Ember bűne – életköd, de Isten ígérete – életmécs fellobbantása.

3. Betlehemi éj homályában.

Kellett tehát olyan fény, amely az életadvent eltüntetésé. Miképpen történik ez?

a) A születés tényével. Maga a tény – az Ég földre ereszkedése. – „Szólt ugyanis hozzám az Úr:
Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7). Ez olyan tett, amely hangosan jelzi: I-
sten szereti a világot.

b) Angyali követeinek dalával: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakara-
tú embereknek” (Lk 2,14). Ez olyan kíséret, amely egek nagyszerűségét jelzi.

c) Pásztor és király népének lelkével. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így
biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott ne-
künk” (Lk 2,15). „Amint megpillantották a csillagot, igen megörültek. A házba lépve, ott látták a
gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva hódoltak neki” (Mt 2,10-11). Útjelző hang, amely ember-
élet feladatát jelenti... Ez a szó hódolatos áldozatadás. – És végső eredmény: „Egyet kérek az Úrtól,
azért esedezem: hadd lakjam az Úr házában éltémnek minden napján, hadd lássam az Úr pompáját,
hadd látogassam templomát” (Zsolt. 26,4).

Bef.: Íme az Isten hangja, amelyben döntő az Isten Fián át adott hang. Mi legyen a felelet? Ember
fia hallgassa az égi Atya Egyszülöttjének hangját.

2. beszéd: Próféták szava – az isteni Gyermek élettörténete
(Dogmatikus beszéd: A próféták jövendölésének teljesülése)

Bev.: Az Isten ígését – próféták ajka részletesen színezi. Részletekben szólnak, és a „Betlehem újszülöttje” egész élete valónak mutatja a prófétai beszédeket. – Lássuk csak, hogyan?

1. Igazság – a Szűztől fogantatás.

a) Angyal hirdeti a Szűznek: „...A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

b) Angyal súgja – a jegyesnek: „... álmában megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban” (Mt 1,20).

2. Igazság – az egyszerű születés.

a) „De te, Efráta Betleheme kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva származott” (Mik.5,2).

b) Hódolók keresik. „Népek jönnek majd világosságodhoz... Elborít majd téged a tevék áradata, Mádián és Éfa dromedárja; valamennyien Sábából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, s az Úr dicséretét hirdetik” (Iz. 60,3 és 6).

3. Igazság – az első áldozatos üldöztetés.

a) Ráchel. „Így szól az Úr: jajszó hallik Rómában, a gyász és siralom szava: Ráchel siratja fiait, és nem engedi, hogy vigasztalják miattuk, azért, mert már nincsenek” (Jer. 31,15) és: „Kiáltás hangzik Rómában, hangos sírás és jajgatás: Ráchel siratja fiait és vigasztalódni nem akar, mert nincsenek többé” (Mt 2,18).

b) Egyiptom. „Miként elmúlik a hajnal, úgy múlik el Izrael királya! Mikor még gyermek volt Izrael, akkor szerettem meg őt, és Egyiptomból hívtam ki az én fiamat” (Oz. 11,1) és: „...Így beteljesedett, amit a próféta szavával mondott az Úr: „Egyiptomból hívtam az én fiamat” (Mt 2,15).

Bef.: Mit mond mindez nekünk? A betlehemi Kisded – Isten Egyszülöttje, az emberiség Megváltója.

3. beszéd: Szólt az Úr – Augusztus rendeletén át
(Erkölcsei beszéd: Az összeírások)

Bev.: Emberi parancsok lajstromot vezetnek... Ilyen Augusztus császár is... Alattvalói számát keresik...

1. Írassanak össze! – mondá Augusztus.

a) Ez az emberi parancs. Ezért mennek Betlehembe! „Abban az időben Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget... József Dávid házából és nemzetségéből származott. Elment tehát Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a judeai Betlehembe, hogy följegyeztesse magát Máriával, a feleségével együtt” (Lk 2,1 és 4-5).

b) Ezért íratnak a földi birodalom nagy könyvébe. Így összeírták a római birodalom alattvalói. Ez az emberi parancs is Isten tervét szolgáló... Így ember életét is segítő megváltás előkészítése. – Végül is Dávid király törzsét igazolják és a próféták jövendölését is beteljesítik („De te, Efráta Betleheme kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva származott” – Mik. 5,2).

2. Írassanak össze Isten népei – ezt diktálja az égi Atya!

És ez isteni parancs.

a) Léleklapon lesznek Jézuséi. „Christus sumus!” Ezért a földön – halált haltak a vértanúk.

b) Örök könyvben lesznek – Istenéi. „Szeretteim, most Isten fiai vagyunk, de hogy mik leszünk, az még nem nyilvánvaló” (1Ján. 3,2). Ez az isteni parancs – Isten teljes dicsőségének érvényesítése. – És az ember életét tekintve? Emberélet teljes boldogítása.

Bef.: Végül is minden parancs Istent és embert szolgál!

4. beszéd: Követ után – a Király
(Dogmatikus beszéd: Üdvösségünk beköszöntése)

Bev.: Üdvösségünk a történelmen át alakul. Előkészület és beteljesülés... Ezt tanítja a Karácsony.

– Kérdés: hogyan jelenik meg ez az egymásután – a megérkezett Messiás idejében?

1. Jordán partján járt – a követ.

a) Jézus érkezésének követét jelenti az Írás. A próféta így szól erről: „Kiált egy hang: készítsetek utat a pusztában az Úrnak, csináljatok egyenes ösvényeket a sivatagban Istenünknek. Minden völgy emelkedjék fel, minden hegy és halom süllyedjen alá; legyen egyenessé, ami egyenetlen, és sima úttá, ami göröngyös; és megnyilvánul majd az Úr dicsősége, és meglátja azt minden test egyaránt. Bizony, az Úr szája mondotta ezt” (Iz. 40,3-5).

b) A küldetés belső tudatával beszél a jordán-parti próféta. „Ő az. Akit Izaiás próféta említ...” (Mt 3,3). Küldött ő, aki a Messiást előzi. De ez a hivatás nem teszi őt többé, mint Istenfia szolgájává. Küldött ő, akinek önértékelése: „Arra sem vagyok méltó, hogy saruit hordozzam” (Mt 3,11).

2. Betlehemből indul – a Király.

Ha a Jordán tája az Úr útját előkészítő követ helye, akkor Betlehem az igazi Király életbölcsojének a helye.

a) Betlehemből – szegény otthon lakója az újszülött Messiás. „Elment (József) Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a júdeai Betlehembe, hogy följegyeztesse magát... elérkezett Mária szülésének napja” (Lk 2,4 és 6).

b) Betlehemtől kezdve – emberek királya a „szegényes istálló” isteni Gyermeke. „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7). „Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10 és 11).

Bef.: Élettökéletesedésünk így alakul teljessé. Isten követe jár lelkünkben és előkészíti az isteni útra; Isten valóságban is beköszönt és lelkünket istenivé alakítja.

* *

– Majd levezethetünk igen szép gondolatokat **szimbolikus** meglátásokból és ezzel kapcsolatos lélekrengésekből. – Ebből a sorozatból ezekre hívnánk fel külön a figyelmet.

1. beszéd: A csillag fellobbanása

(Szimbolikus beszéd: A fények ereje)

Bev.: Betlehemi éjszakának csillagvillanás volt az Istent keresők útmutatója. – Minden fénynek ez a természete. Ezért vonódtak égre a csillagok, és ezért csillan meg az emberben is – az életéjszakát világitó csillag.

1. Csillagok – éjszaka népének mécse.

Nap, hold, csillagok fényt vetnek. „Tied a nappal és tied az éjszaka, Te hoztad létre a hajnalt és a napot” (Zsolt. 73,16).

a) Az éjszaka sötéttségét oszlatja a csillagmillió. Nem sokat látunk, de annyit, amennyit kell – igen.

b) Vagy oszlatja – az ember-gyújtotta pislákoló mécsek lángja. Mert: „...ha világosságot gyűjtanak, nem teszik véka alá, hanem a tartóra, hogy világítson a ház minden lakójának” (Mt 5,15). – A tűz égi ajándék. Ember leleplezte fényét, szerteszórja és lobbanó lángnál világosabban tölti életét. Az értelem fénye és a kinyilatkoztatás kegye elég az életben való eligazodásra. „Világosság ragyog az igazra, s öröm az egyenes szívűekre” (Zsolt.97,11).

2. A betlehemi csillag – népek irányítója. Itt a csillag – **Csillaggal** helyettesíthető. Az égen futó csak jelkép, az égből jövő az érték.

a) Életcsillag lobban a születés percében. Minden születés – csillagjelentkezés. Csak öntudatlan lobbanás. Ez az Isten adta első érték. A lélekértékelés csillanása jelentkezik az öntudatra ébredés pillanatában. „Akik félik az Urat, megtalálják a helyes döntést, és meggyújtják az igazság szövétnekét” (Sir. 32,20). De a lélek öntudatra ébredése az embercsillag fényt vetése önmagára. Ez az Isten adta második érték.

b) Végnélküli életértékünk villan – az Istenhez tartozandóságunk szent csodájában. „Ám mi, Uram, arcod fényességének jelét viseljük. Örömet adtál szívünkbe” (Zsolt. 4,7). Ez a Karácsony égi ajándéka. Így fogalmazható: Istenfia földre szállt, hogy az emberfia égbe jusson. Ez az igazi fény. Mit mutat? Életutat. „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,2). Mivel? Tanításával, életével és halálával.

Bef.: Végül is ez az igazság: az égi Fény a földi ember útmutatója. Feladat? Járd ezt az utat!

2. beszéd: A betlehemi istálló
(Szimbolikus beszéd: Betlehem jelentősége)

Bev.: Jeruzsálem templomainak egyike a betlehemi istálló helyén és felett emelkedik. Díszes szentélye, fedőtetőzete annak a kicsi istállónak, amelyben az Úr Egyszülöttje ember alakban jelentkezett. – Miért emelkedett itt ez a nemzetek nagy szentélye?

1. Születési helye – Mária Fiának.

Ez az oka az ég felé emelkedő szentélynek.

a) Ennek alsó szentélye volt a betlehemi istálló. Ezt írja az evangélista: „(Mária) megszülte elsőszülött fiát, pólýába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). – Erről szól az angyali szó: „...Ez a jele: Kisdedet találtok pólýába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,12).

b) Ez az istálló volt a védelmet nyújtó... Édesanyának... Nevelőapának... És végül: az isteni Gyermekeknek. „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16).

2. Életet adó otthona – a föld zarándokának.

Mit jelent ugyanis a Kisded születése? A Messiás-várás beteljesedését.

a) Próféták jövendölték, emberek várták. „Miután többféleképpen és különböző módon szolt haidan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szolt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

b) És mi? Az Istenemberrel az isteni ember életre ébredését. – Csak Megváltót vártak, ennél többet, az isteni emberré levés kegyét vették. „Mikor azonban megjelent üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, megmentett minket, –nem a mi igaz cselekedeteinkért, hanem irgalmassága miatt – az új-jászületés és megújulás fürdőjében, amelyben a Szentlélek működik, akit bőven árasztott ránk Üdvözítőnk, Jézus Krisztus által. Kegyelmeiből megigazulva reménybeli örökösei vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,4-7). – És mi? Nem feledhető: a Kisded hozza és osztja az isteni kegyet, de ember kidolgozza és léletté teremti.

Bef.: Jeruzsálem templomot emelt – az istálló felett!... A föld zarándoka –isteni életszentélyt emeljen az elhanyagolt „lélekistálló” felett!

3. beszéd: Karácsonyest zsongó beszéde

Bev.: Csendes merengésben együtt ül a család. Mindenki hallgat, és mégis angyali beszéd hallatszik... Együtt a szegény család, melynek tagjai a szétszórtság ridegségéből jöttek. – Hallgassuk csak meg csendesesen suttogó hangjukat. Mit mondanak?

1. Az első szó – az otthonadó földélé.

A ház, az otthon maga is beszél...

a) Üdvözli – a testi-lelki egységet alkotókat. Szülők, gyermekek, rokonok... Ilyenkor a „láthatatlan Vendég”-é a ház, és mi mind gyermekként figyelünk reá.

b) Fedelet, meleget kínál a hazaérkezőknek. Mert ilyenkor mindenki hazavágyik... Vonatok is sürítve ontják a hazasietőket. – De mit jelent ez? Az örök otthont és az örök meleget várja...

2. A második szó – a néma fenyőfái.

Beszédes a néma fa... A szeretet csodavarázslatáról szól. Arról, hogy milyen az erdőben maradt és milyen ő maga.

a) Szébb, mint a többi. Dió, cukor a „toboza”. Gyermeknép öröme.

b) Miért? – kérdezgeti a kis fenyőág. Mert a szeretet fakasztotta a cukrot, aranydiót az ágakon... És ez mire figyelmeztet? Az örök élet zöldellő virulására, amelyet nekem hoz a betlehemi Kisded.

3. A harmadik szó –az együttes minden egyes lélekszentélyé.

Itt már emberek beszélnek.

a) Kevés szóval. Csak hálával, kézcsókkal, a jó ígérésével.

b) Az ajándékozó szeretet kiáradásával. Az ajándékokat a kis Jézus küldi, és áldozatos szeretettel az áldottak osztják. – És ez mit jelent? Az örök Küldő Küldött a földön és visszavisz. A földön lélekjavakat oszt.

Bef.: És mit akar mindez? Hitet, reményt és szeretetet sugározni szerteszt. – A jövőt sohase nézd csupán „Máriás lélekkel”; hanem az Izaiás és Ezekiel próféta jelezte szenvedést Isten művének tartsd. Olyannak, amelyben a szébb élet zendül. – A Karácsonyest ezeket mondotta és így boldogított engem. – Nem veszed-e észre? Megszületett a kis Jézus!

4. beszéd: *A ködös látomások – és a fényes égboltozat*
(Erkölcsi beszéd: A Karácsony ajándéka)

Bev.: Isten a mi világunk. A múlt a mi temetőnk. A jövő a mi csodavilágunk. – Hoz-e valamely fényt a Karácsonyest az emberélet borongó világába?

1. A ködös lélek ködben lát.

Aki bizonytalan ködben él, annak ez a kételkedő szava: felettünk villan-e az Isten csillaga, amely örök hazába kíséri életünket?

a) Ennek felel az angyali ének – és a fényes csillag. Ezt a finomabb lelkek hallják és értékelik. Betlehemben csendül és itt is cseng.

b) Külső erővel indítja a lelkét, mert a belső fény kialudt benne. Az Isten szól hozzá angyalaival: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarató embereknek” (Lk 2,14). Az Isten közeledik hozzá... Ez a szeretet lelkének ébresztgetésében észlelhető. Az Isten tölti be a lelkét. Itt Claudel-re is kell gondolni... „Megtérésem óta mindig kék az ég...” – De kérdezem: könnyen megy-e ez? A ködöket napsugár szárítja fel, vagy vihar veri szerteszét. Ember-lélekbe különféleképpen lép be az örök Fény. János apostolt a szeretet sugara vitte a Mesterhez, Sault a kegyelem fergetege, Ágostont a szenvedés keresztje...

2. A fényes lélek fényt vetít.

Aki szentéllé lett és otthont adott a Kisdednek, annak fényes a lelke, következőleg fényben úszó a jövő képe...

a) Tűzközpont a lelke. Miért? Mert Isten a lakó.

b) Reflektor a hivatása. És a fénycsóvát vetíti a jövő útjára... Ennek a fénynek az a természete, hogy az igazi utat megvilágítja és árnyat vet a földi mellékösvényekre. Így járva: Istent találunk. Mégpedig a szeretet Istenét, akinek emberalakban való megjelenése a betlehemi Kisded. – Miért jött? Vezérünk, Megváltónk, Teremtőnk legyen!

Bef.: De kik ezek? Csak emberi életet élők, –az első tábor–, Isten emberré levését vevők –a második tábor. A köd és a fény népe... Boldogok a tűzlelkűek, mert széppé festik a jövőt. És ha mégsem olyan? Akkor széppé teremtik örök életüket.

5. beszéd: *Emberré lesz az Isten*
(Dogmatikus beszéd: Jézus személyisége)

Bev.: Betlehemi pásztorok előtt – Kisded pihen a kicsi jászolban. „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16). – Sokkal többet tud szt. József, mindent ismer az Édesanya, csak felületet lát, de hittel sejt Messiást a pásztornép. Mi a teljes igazság?

1. Természetben – teljes ember.

Szemeink azt látják, és Mesterünk élettörténete után így tudjuk és értékeljük természetét. Valóban így alakul ki az élet során a betlehemi Kisded életképe. Emberi és isteni a természete, de Isten a személyisége. – Hogyan van ez?

a) Ember – a maga teljességében. Teste van. Születik, növekszik, cselekszik, örül, szenved. Lelke van. Gondolkodik, ítélkezik. – De valami több létezik benne. Krisztus emberi lelke – a végtelenségből tekint a világba – és a végtelenség szemszögéből ítél. Krisztus emberi természetén át – velünk érez és szeret.

b) Emberi természetet hordoz –az áldozatos megváltó munkában. Velünk testvéri kapcsolatban él. Követték tanítványai és a népsokaság. Krisztus jár... Bejárta évek során Judeát, Emmauszt, Galileát. Értünk szenvedett és meghalt. Ez a megváltás lényeges próbája. Az isteni Személy az embertermészet áldozatával megvált.

2. Személyében – Isten.

A személyt az a névmás fejezi ki: aki. Ő Isten – Ő az örök Én. – Hogyan értelmezendő? Isten így szól Magáról: „Én vagyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14). Krisztus pedig így szól Magáról: Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10,30).

a) Ő hordozza – az Isten tudatát. Tudja, éli istenségének erejét. Csodákkal gyakorolja.

b) Ő – birtokolja az isteni hatalmat. Krisztus isteni Személy – a végtelenből tekint a végtelenbe és így a végesség teljes Ura.

Bef.: És a látás – hittel telített teológiai látás. Tisztább az ismeret, de valóban csak megközelíthető a tudás.

6. beszéd: Az emberiség történelem fordulója

(Erkölcsi beszéd: Jézus születésének időjellege; megjelent: Szt. Gellért Egyh. Közs. Értesítő, 1993.4.sz.–1994.1.sz)

Bev.: Az Evangélium így írja le Jézus születésének időpontját: „Abban az időben Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget. Ez az első népszámlálás Quiriniusznak, Szíria helytartójának idejében történt. Elment mindenki a saját városába, hogy följegyeztesse magát” (Lk 2,1-3). Ez az idő, amelyet Dániel imígyen jelez: „Tudd meg tehát és értsd meg: Ama parancs kiadásától, hogy ismét felépüljön Jeruzsálem, a felkent fejedelemig hét hét és hatvankét hét lesz, és viszontagságos időkben ismét felépülnek az utcák és a falak. A hatvankét hét múlva megölik a felkentet, és nem lesz az ő népe, mely őt megtagadja” (Dán. 9,25-26). –Történelmünkben mit hozott a betlehemi éjszaka?

1. Győzelmesnek látszott – a sötétség.

a) Az emberiség életét fénybe állította az Isten. Ez az emberteremtés szent ténye. „Meg is teremtette Isten az embert, a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) De az ember életét sötétségbe vonta a bűnnek köde. Ez az emberélet nagy tragikuma. „...Mivel hallgattál feleséged szavára s ettől a fáról, amelyről megparancsoltam, hogy ne egyél, – átkozott legyen a föld munkád alatt” (1Móz. 3,17). „Tövist és bogácsot hajtson az néked s a föld növényzetét egyed. Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,18-19). Lett tehát: időszámító kezdet az Isten adta életvirradat és fénylobbantás. Innen számított időt a zsidó nép. Isten képére teremtett ember megjelenése, az emberi történelem kikezdése...

2. Győzedelmeskedett az égi Fény.

Isten fénye azonban örök, és még ember életköde sem olthatja el a villanó sugárkévét.

a) De Karácsonykor fellobban az égi Fény. Mi itt a lényeg? A teremtésben ember teremtetik Isten képére, most pedig Isten születik ember képében. „...Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtak pólýába takarva és jászolba fektetve” (Lk 2,11-12).

b) És emberéletre derűt hozott az égi Kisded. Íme: így az égi Fény emberré születése lőn az emberiség időszámításának valóságos kiindulópontja.

Bef.: Teremtés az egyik – megváltás a másik. Legfontosabb életmozzanat, amelyhez idomul a múlt, a jelen és a jövő.

7. beszéd: Mese és igazság

(Erkölcsi beszéd: A keresők és a találók)

Bev.: Ady E. verse szerint fenségesen gyönyörű a Karácsony. Csak igaz lenne!

1. Kik látják ködben az isteni igazságot?

a) Akik csak – földiekben hisznek. „Mind ami földből van, visszatér a földbe, mint ahogy minden víz visszajut a tengerbe” (Sir. 40.11).

b) Akik csak a földiekkel élnek. „Ti a földön bőségesen éltetek és dőzsöltetek, de a levágatás napjára hízlaltátok szíveteket” (Jak. 5,5).

c) Akiknek elég is a föld. „...Az első ember a földből való, földi...” (1Kor. 15,47).

2. De kik látják fényben az isteni igazságot?

a) Akik – az isteniekben hisznek. „Íme abban, aki hitetlen, nem igaz a lélek, az igaz azonban hite által életben marad” (Hab. 2,4).

b) Akik – a lélek Kenyerével élnek. „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannát adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

c) Akik – a Szeretet fényében járnak. Ezért könyörög a hős anya lelke: „Kérlek, fiam! Tekints az égre, a földre és mindenre, ami bennük van, és értsd meg, hogy mindezt, valamint az emberi nemet is semmiből teremtette az Isten. Ne félj tehát ettől a hóhértól, hanem légy méltó testvéreidhez. Osztózzál

sorsukban, és szenvedd el a halált, hogy majdan, az irgalmasság idején testvéreiddel együtt visszajalak téged is!” (2Mak. 7,28-29).

Bef.: Mit kérjünk a ködben járóknak? Maga Ady E. mondja: „én az Isten rokona vagyok”. Ezt a hitet! Mert ezt hozza nekünk a Karácsony!

8. beszéd: *Postások Karácsonya*
– (1947)

Bev.: Postacsomag, levél súlya méretek... De más is van benne? Képzeltjátékot játszunk, vagy ünnepelünk?

1. Képzellel játszanak – a ködben járók.

A „jerikói vakok”... Játsszák – a látót, de szomorú a lelkük.

2. Valóságról emlékeznek és élettartalomnak örvendenek – a hívők.

Bef.: Mi kell ide? **Pásztor-lélek!!**

9. beszéd: *Égő gyertyák*

(Erkölsi beszéd: Isten fényénél) – (Elhangzott 1941-ben az Egyetemi templomban és a rádióban)

Bev.: A karácsonyfa lobbanó fénye a jelkép. Világító és szolgálatot teljesítő tűz, amely azt a szent igazságot vonja fénybe: földet azért teremtett a Mindenható, hogy minden parányában szolgálatot teljesítsen. – A kicsi gyertyaszál is fényt terjeszt, drága, családiasan meleg otthont von világosságba és áldozatos fogyatkozásával a gyermek és a felnőtt nemzedék előtt megvilágítja az Úr Jézus küldötte drága ajándékokat. – Az este folyamán leégnek a gyertyák, egymásután lobbannak utolsót a színes tűzszálacskák, végül csak egy marad, az utolsó, és ennek a gyertyának ellobbanása előtt hosszú árnyéket mutat minden tárgy és emberalak, és ennek nyomán eltűnik az a kedvesség és melegség, amit a Karácsony hozott. Az igazság ez: elfogyott a Karácsony szent méze. De igazság az is: megmaradt a Karácsony lelkének áldozatos kötelessége. Azt mondanám: mielőtt a karácsonyfa utolsó gyertyafényét ellobbantana, előbb tűzénél lobbantsd fel lelkedben az Isten és ember szeretet-tüzét és fénycsóvjánál kezd a karácsonyi ember szentelt életét. A Karácsony szent ünnepe ugyanis nem lehet egyszerű, gyermekies, ködös és érzelmős megemlékezés, hanem kell, hogy felfakasszon bennünk olyan életerőket, amelyek méltók az Ég leereszkedéséhez, az isteni Ige testet öltő szent alázatához. – Szolgálatra hív tégedet az Isten. Ez a szolgálat pedig a szeretet parancsában nyer kifejezést és így hangzik két kemény tételben: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből... Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,37 és 39)!

1. Isten szeretetéről szól a Karácsony; Isten szeretetének áldott ténye.

Mégpedig olyan szeretetről, amely a földreszállásban igazolja az Írás szavát: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). Betlehem azért emelkedik ki Júdea falvai közül, mert belőle született az Üdvözítő. Azért zengi gyönyörű szavakkal a próféta: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izrael uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik.5,2).

a) Az emlékezés szent estéjén lobbanó szeretet-lángok, az adakozó és bőségesen szóró kezek és örömet jelentő karácsonyfa-lángocskák az Isten szeretetének nagy tényei. – Ha pedig a teremtésig megyek vissza, akkor is az Isten szeretetének csodáját ünnepelhetem. „Te, Uram, kezdetben megteremtetted a földet, s a te kezéd művei az egek” (Zsolt. 101,26). – Az Írás így írja le a teremtés történetét: „...s látá az Isten, hogy jó... Egy nap” (1Móz. 1,4 és 5)... Megteremti tehát Isten a világot, a paradicsomot a földieknek, égieknek egyaránt és jónak találja művét. Minden, ami szép és jó, Istentől jön és másodlagosan az ember boldogságára adatik. Majd az emberhez forduló Úr szava nem ez: legyen gyönyörűség életed a föld felkínálkozásából, hanem ez: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtások uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

b) Ha mármost az Isten szeretetének kisugárzása minden szépség, akkor természetes parancsa az Istennek, hogy hódolat adassék a Teremtő jóságának. Ez pedig nem egyszerű alázkodás, hanem a lélekkel bíró ember részéről a szeretettel való odahajlás a mindenképp Teremtője felé. A földet és teremtményeit királyi hatalommal kell igában tartani; az embernek azonban a szeretet áramlásával kell szol-

gává és fiúvá alázkodnia. – A Teremtő felé forduló szeretet parancsa azután úgy lehet életté, hogy a teremtett ember a lélek minden erőfeszítésével, a kifejlődés, a lelki átnemesedés útján közelebb akar jutni a Teremtőhöz. Ez a közeledés pedig nem helyrajzi odakerülés, hanem életmintázást szorgalmazó állandó erőfeszítés. Az az igazi szeretet, amely tevékeny szolgálatával az egész teremtett világot jobbá és bennünket szentebbé teremt állandóan. Az Isten Fia sem trónon született, hanem életének királyi lélekerejét megfeszítve emelkedik a világ fölött álló királyi trónra.

c) Gondolkodjál ezen ember! Az élet kezében van. Szolgálj, mint élő gyertya, mely az élet gyertyatartóján mások szolgálatára áll. Nem az teljesíti a szolgálatát, aki életét a földiekhez áhítva elsilányítja, hanem az, aki önéletéből szentebb embert teremt. – Minél tökéletesebbé teszed egyszerűségedet, annál jobban verődik ki lelkedben Isten képe. Csak az az ember hordja Isten képét, aki azon fáradozik, hogy minél ütemesebb teremtő erejű és így az Atyaisten tökéletesebb képmása legyen. Az Isten Fia azért szállt le a földre, hogy téged is egekbe emeljen. Ha Isten kegyelmével erősödve, saját erőfeszítéssel dolgozva életté tudtad teremteni ezt a szeretetet, akkor az élet tisztultabb alakjával valóban szereted Istenatyádat.

2. Szeretetsugárzásra kötelez az isteni Szeretet kegye.

A gyertya akkor teljesíti kötelességét, ha fényt és meleget szór a drága otthonba. Az élő ember-gyertya akkor lesz az Isten terve szerinti hűséges kötelességteljesítő, ha leszerényedik arra, hogy mások szolgájává legyen.

a) Ne félj attól, hogy elfogyatkozik életed gyertyaszála, hiszen más életébe fényt derít. Mikor az Isten Fia Betlehemben a földre szállt, akkor egyszerű pásztorok között jelenik meg, hogy néma ajakkal azt hirdesse: nem a külső mutatja az élet igazi értékét. – A szerény és áldozatos barlang nem a hatalmasok otthona, és mégis az Isten Fia talál benne leigénytelenedett pihenőt. A külső fény elhalványul, de az Isten szeme előtt a legnagyobbá lett a Kisded áldozatos szeretete. Szerette az Atyát, Akinek elégtételt akart adni, de szerette az embert is, akit az égi Atyához akart emelni. Épp azért, drága embermécse, ha látszólag elfogyatkozik saját fényességed, mert sokat adsz másoknak, azért légy nyugodt, hogy a szeretetostás bőségével önértéked állandóan emelkedik. Gyakorlatilag ez annyit tesz: az áldozatos édesanyák és a munkában fáradt apák a család szolgálatában töltve szolgálatukat, ott világosodik életmécseük... Ez az áldozatos gyűjtés, lemondás és szolgálat másokért történik. De azért mégiscsak visszatérő erővel boldoggá teremtik a szülőket, mert drága gyermekeik fejlődésében áldozatuk jutalmát élvezik.

b) De továbbmenve azt is hirdethetjük: embertestvérek, ha az elesetteket látjátok, akkor a karácsonyi lelkületet azzal mutatjátok meg, hogy kincseiteket osztó kézzel szórjátok a gyarlók és a gyengék felé. Tudjatok királyi gesztussal nyúlni ahhoz, ami föld, és adni annak, aki rászorul. Karácsony azt jelenti: **a szolgálatkészséget az egész életen keresztül vállalom.** – Ez azután parancs az élet minden vonalán. Munkahelyen annyit jelent, hogy lélekből, becsülettel folyjék a munka, mert más ember javára odaadón kell teljesíteni kötelességemet.

c) Ha naponta minden ember csak egy ilyen jó cselekedettel áldozna ennek a parancsoknak, akkor örömet sugárzó gyönyörűség áradna szét az egész világon. De tán ennél is kevesebb is sok volna. Csak azt lehetne elérni, hogy a gyönyörűséges nagy világban, az Isten nagy tartályában a gyanú, a megszólás, a rágalom ecetjét nem csöpögtetjük, akkor csorduló mézzel telt lenne az élet. A rossz ködöt és sötétséget terjeszt és elsötétíti azoknak lelkét, akik fényt akarnak vinni. **A romlás oka bennünk van!** Ha a szeretet kihál a lélekből, akkor a gyűlölet üt tanyát a lelkekben, ez pedig pusztulást okoz. Akik szeretetszolgálatot teljesítenek a világban, azok Istent követik, Istent szeretik. Valójában élő tűzként lobbannak a világ virágos kertjében, és fényt árasztó munkájukat megáldja az Isten.

Bef.: Befejezésül szeretném megragadni annak a drága édesanyának a kezét, aki a kis jászol utolsó gyertyáját kioltani akarja. Azt szeretném súgni neki: várj, testvér! Emeld lélekedben a kis tüzet lelkedhez, hogy **fellobbantsd Isten- és ember-szeretet szolgálatkészségének tüztét.** Elhaló gyertyák sötétítése után **élő gyertyává legyen lelkedben az égi Kisded világító lélektüze.** Ha ez a csoda végbemenne egy-egy családban, ha ezt tenné minden ember és a nagy emberi társadalom is, akkor, bár a Karácsony tüzei kialusznak, föllobbannának azok az **embertüzek**, azok a **világító jelek**, akik Krisztus eljövételét emberlelkedben a szeretet tüzeinek erejével lobbantják lélekvalósággá. – Szeretném megcsókolni a gyertyát és azt súgni neki: beszédessé varázsollak! Szólj a jászol mellett majd, égesd az emberek lelkébe azt az igazságot, hogy éveken át a szeretet tüztét áraszák maguk körül. Ha hallgatnak reád, áldott gyertyaszál, az emberek tömege, akkor nem történelmi emlék lenne a Karácsony, hanem az emberiség részére küldött életet emelő szent ajándékká tenné a betlehemi Kisded. – Az utolsó mondat

imádságos kérés legyen. Szálljon az egekbe imádkozó áhítózással az a varázslatos vágy, hogy a karácsonyfa utolsó fényénél lelketek lobbanjon szeretetlángra. Mégpedig úgy, hogy az egész éltetek szolgálat legyen Isten-szeretben és ember-szeretben! Amen.

10. beszéd. A jászolgerenda

(Szimbolikus beszéd: Titkos beszédek) – (Megjelent: „Közérdek”, 1935. XII. 24. számban)

Bev.: Nem puha és meleg bölcsőnek való. Kemény és durva ácsolt bordája nem pihenni vágyó gyermek nyoszolyája. És mégis a földre szállt Istenember drága testét ez ölelte magához. Azért olvasom az Írás szavait: „...pólyába takarta és jászolba fektette...” (Lk 2,7). – De kérdezve kérdezem: beszél-e hozzátok a kicsi jászol kemény gerendája?

1. A gerenda, az élőfának bárdolatlan teteme: beszél...

Olyan tönk, amelyből elszállt az élet. Gallyait levágták, koronájától megfosztották és egyszerűen besorozták a feldolgozásra alázkodó faóriások közé.

a) Belőle készült a jászol, de belőle került ki a Kereszt is. Az egyik a Kisded Jézus drága testét zárja magához, a másik a Megváltónak lett a halotti nyoszolyája. Az élő fa lett az emberi boldogság elvesztésének oka, a kivágott tönk lett az Úr Jézus kicsi ágya, és az összeácsolt Kereszt adta a megváltás szent jelképét.

b) A karácsonyi estén erősen kiemelkedik előttem a jászolgerenda. Feltűnését nem is véletlennek gondolom, hanem az emberiség megváltásának lényeges tényezőjének tekintem. Olyannak, amely beszédessé lesz mindnyájunk számára és az egyéni megváltás eszközt kínálja. Beszéde néma, de a lélek mélyén hallhatóan zsongó. Arról szól, hogy az isteni élettervben lényeges és nélkülözhetetlen szerepet tölt be a kemény nélkülözés. A puhánnyá silányulás energia ernyesztő, de az acélos megedződés a lelkekben való felszabadulás útja. A Megváltó földi életének első pillanata is erre figyelmeztet. Nem kereste és nem is kapta a földi paloták gyönyörűségét. Megelégedett a szegényes istálló jászolbölcsőjével.

2. De a helyes hallás komoly követést is parancsol.

A jászolgerenda keménységének látása egyszerű tény, átfutó jellegű jelenség annak, aki az események külső folyamatát nézi. De beszédes evangéliumi hirdetés annak, aki az Úr Jézus egész életében az emberiség megváltó munkáját szemléli. Nekünk tényleg beszédes jel. Intő és tanító, hogy az Úr kegyelmének erejével, a szenvedések készséges vállalásával munkáljuk önüdvösségünk szent művét.

a) Azt világosan kell látnunk, hogy emberi mivoltunk lendülete felfelé törés és a bűnös életből való megtisztulás. Ez a vágy az egész emberiség nagy Adventje és az egyesek előretörő szent áhítózása. A módot, az eszközt kereste és keresi az ember. Kutató lelkének az ég adhatja meg a választ, mert a felfelétörésnek végső célját az égből lehet megjelölni. Igét, megváltó Igét várt az ember. A Karácsony szentségét az jellemzi a legjobban: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). Leszállt az Ég, hogy megváltsa a földet!... Ezért örvend az emberek apraja-nagyja!... Az Ég beszéde azonban olyan szó, amely az Úr Jézus Krisztus egész életében oktató. Élete és halála az emberiség megváltása. Szerzett kegyelmével az ember önmegváltó erőfeszítése.

b) A földreszállt Igének első néma beszéde a lemondó szenvedés. Az égi angyalok karának dicsőítő énekénél hangosabban szól hozzám ez a beszéd. Letérdelek én is a jászolban fekvő Gyermek előtt, áhítattal megérintem a jászolgerendát, hallgatom csendben a szenvedésről szóló megváltó beszédet és némán, alázatos követésre készülő lélekkel megcsókolom bárdolatlan oldalát...

Bef.: Ezért drága nekem – az Úr Jézus karácsonyi jászolgerendája!

11. beszéd: „A betlehemi barlang”

(Szimbolikus beszéd: Emlékek beszélnek)

Bev.: Drága templomunk oldalaltáránál kis emlékezésben emelkedik a betlehemi barlang...

1. Mit mutat az egyszerű másolat?

Jézus születését.

a) Emlékeztet – a jelképes „jászol”.

b) Hálára hangol – a „valóságos emlékezés”.

2. És mit mutat az igaz valóság?

Az ember újjászületését.

- a) Ezt hozta a kis Jézus.
 b) Ezt éli a földi ember.
 Bef.: Járuljunk oda.

* *

– Érdekesen lehetne megragadni az ember karácsonyi **örömeinek** gondolatát. Lehetne azt gyökéretben megragadni, de lehetne egész egyszerű gyakorlati módon is felvázolni (gyermek, felnőttek, „ajándékok”– és „béke örömei”)... Lássuk egy-két példában.

1. beszéd: **Örömeink oka, – hogy velünk az Isten**
 (Erkölcsei beszéd: Az Isten bírásöröme)

Bev.: Vágyak sora az életünk lendítője, és a boldogság a lelkünk örömeinek öröme. „Örvendjete az Úrban szüntelen! Újra csak ezt mondom: örvendjete” (Fil. 4,4). – Mi lehet a legnagyobb örömeink?

1. Talán a föld kínálta örömeik?

Mit ad ez a nagy „életasztal”?

a) Eledelt és italt. „Majd mondá az Isten: Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen, a zöld növényzetet pedig a föld minden állatának, az ég minden madarának s mindannak, mi mozog a földön s miben élő pára legyen, hogy eledelükre legyen. Úgy is lőn” (1Móz. 1,29-30). – De ez elég-e?

b) Élvezetet és csapongó képzeletet. „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannádat adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely Isten szájából jő” (5Móz. 8,3 és Lk 4,4).

c) Hatalmat és diadalokat. „...Töltsétek be a földet és hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28). – De mik ezek? Örök jegyűek, vagy múlandók? Múlandó változatok? Múlandók! – A Mester Maga is örömet ígér. Hol van ennek forrása és valósága? „Ezeket azért mondtam nektek, hogy az én örömeim legyen tibennetek és örömeitek ezzel teljes legyen” (Jn 15,11).

2. Vagy Ég küldötte – Kisdudunk?

a) Eget vágyjuk. „A nép, mely sötétben járt, nagy fényességet lát; azoknak számára, kik a halál árnyékában laknak, világosság támad” (Iz. 9,2).

a) Urunkat keressük, „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyíljék meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszersmind igazságosság” (Iz. 45,8).

c) Egyszülöttjét kapjuk. „... az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdete nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11). – Mi ez? Életjegye örökkévaló. És ha ezt az örömet élvezzük?... Akkor mi is végnélküliek leszünk.

Bef.: Hol tehát a legnagyobb öröm? A földi Betlehemben, mert ott jelentkezik az égi Követünk, az Isten Egyszülöttje.

2. beszéd: **Örömeink, hogy miénk az Isten**
 (Erkölcsei beszéd: Krisztus a mi Istenünk)

Bev.: Kapcsolatok a mi életünk titkos ereje. Szülőktől jöttünk, vérségi kapcsolatban élünk. – De van-e ennél is ősbib és szentebb kapcsolatunk?

1. Atyánk az Isten.

a) Tőle jöttünk. Az Ószövetség szava: „Meg is teremté Isten az embert, a maga képére teremtete, Isten képére teremtete férfiúnak és asszonynak teremtete” (1Móz. 1,27).

b) Fiává lettünk. Az Újszövetség tana. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17). „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!”, tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,6-7).

2. Embertestvérünk az Úr – Egyszülöttje.

a) Emberré lett. „Felette örvendezzél, Sion leánya; ujjongj, Jeruzsálem leánya: íme bevonul hoz-

zád királyod, igaz ő és megszabadít; szegény ő és számaron ül, számarcanca fiatal vemhén” (Zak. 9,9). – „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttjének dicsőségét” (Jn 1,14). „...e végső korszakban (Isten) Fia által szolt. Őt rendelte a mindenség örökösévé...” (Zsid. 1,1).

b) Hogy embertestvérei legyünk. Embersége ezt adja, és isteni Személye – isteni kegyelem közlésével – isteni természetének részesévé avat.

Bef.: Ősi kapcsolatunk: Atyánk az Isten, és testvérünk az Isten Egyszülöttje.

3. beszéd: Örülünk, hogy emberien is velünk érez az Isten
(Erkölcsei beszéd: Lelkünk örömforrása)

Bev.: Betlehemi Kisded – emberek egyike. De valóban az Isten Egyszülöttje – emberi természetben hozzánk hasonulva. – Hogyan értelmezhető ez?

1. Emberré lesz – az Istenfia.

Hogy embert teremt az Isten, az a jóság kiáradása. – De hogy emberré lesz az Isten, az a Szeretet csodája.

a) Istenatyánk adományának mondom. Ez a legkisebb szó. Próféta előre jelzi. „Gyermek születik ugyanis nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). „De vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből. És rajta leszen majd az Úr lelke: a bölcsesség és az értelem lelke, a tanács és az erősség lelke, a tudás és a jámborság lelke” (Iz. 11,1-2). – És Betlehem? Ennek dalosítója: „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magaságban Istennek, és békesség a földön a jóakarató embereknek” (Lk 2,13).

b) Istenfia szeretetvállalkozása. Földre szállt a Szeretet, és a föld megtagadja Urát, Istenét. Ismételen! (első bűn és a Mester megfeszítése!). – De a Szeretet vállalkozó. „Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte... Megvetett volt, a legutolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsültük őt” (Iz. 53,3 és 4). „Pedig ő a mi gonoszságaink miatt sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5). „És gonoszok közt adtak neki sírt, és gazdag mellé jutott halálában; mert nem cselekedett gonoszást, sem álnokság nem volt szájában” (Iz. 53,9). – Az Újszövetség ezt írja az égi Atyáról: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De ezt jegyzi fel a Messiásról: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött, és hogy elvégezzem művét” (Jn 4,34).

2. Hogy testvérként közeledjék Hozzá – az emberfia.

a) Ha testvérünk az ég Egyszülöttje, Isten az Atyánk, tehát Egyszülöttje a testvérünk. Barátainak mond. Testvéreinek is tekint. „Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az mind testvérem, nővérem és anyám” (Mk 3,35).

b) Akkor könnyedén közeledik Hozzá az emberfia. Maga az emberként való megjelenés könnyűvé teszi Feléje a mi utunkat. Hiszen reá áll Izaiás szava: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta...” (Iz. 53,7); tehát Ő is közeledésünk útkészítője... Így bátran fordul Hozzá az emberfia.

Bef.: Testvéri érzését – testvéri szeretettel mutatja (szegény ember családfája – Istenig vezet).

4. beszéd: Örülünk, hogy istenivé lett életünk
(Dogmatikus beszéd: Az ember újjászületése)

Felfelé növekvés – lelkünk vágya. De meddig emelkedhet-e az ember növekedése? Látszólag csak földiek vagyunk, de valóban az éghez tartozunk.

1. Földi vonatkozásban –isteniek vagyunk.

Az eredetünk, a lelkünk és égi kegyelmünk istenivé alakul.

a) Látszólag a föld fiaai vagyunk. De itt sem a szomorúság népe, hanem az életderű hordozói. „A jó kedv felderíti az arcot” (Péld. 15,13). „Vidám szív jót tesz a testnek” (Péld. 17,22).

b) Valóban az isteni természet vételével – istenivé leszünk. Ez az „újjászületés” kegye. Ez az isteni természetben való részesedés ténye. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részesévé legyetek” (2Pét. 1,4).

2. De égiekké válunk – a kibontakozásban.

De mi lesz az égi kiteljesülésben?

a) Közvetlenül élünk az Úrral. Hogyan látjuk? „Most még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. (1Kor. 13,12). Magyarázata: közös természet alapján Vele élünk.

b) Ahogyan közvetlenül élünk – a betlehemi Kiseddel. Földön emberalakban láttuk. Pásztorokkal hódolva imádtuk. Királyokkal földi kincsekkel halmoztuk. Lényeg: emberileg érintkezünk – az ember Krisztussal. És Ott? Isteni emberként élünk az Istennel (1Kor. 13,12).

Bef.: Íme: karácsonyi ajándékunk – az istenivé levés gyönyörűsége.

* *

– „**Ma tudni fogjátok...**” címmel lehetne nagy beállításban – sőt egybefonódó rendszerben – szólni arról: vajon mit láttak és mit látunk mi a szent napon?...

1. beszéd: Mit tudtak – a betlehemi istálló embernépei?

(Erkölcsei beszéd: Az Ismert)

Bev.: A Szent Család együttese a kép. József, Mária és Jézus. Csak körzet a pásztorok és királyok együttese. Mindezt látta az ember. De mit kell tudnia a látottak felett?

1. Isten végtelen szeretetét.

Mert hiszen a kép emberi együttést mutat. És a kinyilatkoztatás?

a) A Szent Család égi kinyilatkoztatással – égi csodákat tár elénk. „...az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2.10-11).

b) A körzetet alkotók – ihletéből fakadó csodás jelenségeket mutatnak. Pásztorok és királyok imádvá hoznak ajándékot. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” Oda-siettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisedet” (Lk 2,15-16). „A házba lépve, ott látták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva hódoltak neki. Aztán fölnyitották kincsesládájukat és ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirhát” (Mt 2,11-12).

2. A Megváltás megvalósításának hajnalhasadását.

a) A Szent Család – tudta. Tudásuk alapja az angyali hang és az egyéni tudatos **belső** ismeret. Itt is szerepel a hit, de támogatást ad maga a belső öntudat. Tudta – a Szent Szűz. „Méhedben fogansz és fi-at szülsz, Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,31). – Tudta – szt. József. „...Álmában megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban” (Mt 1,20).

b) A Szent Család körzetének tudása – végül is a hit. Hisznek az angyalnak. További kegyelemmel várják az isteni hang valórválását. Ezért: „Magasztalja lelkem az Urat!...” (Lk 1,46).

Bef.: Végül mit tudtak? – Röviden: az isteni Szeretet valóságos csodáját tudták.

2. beszéd: *Mit tudtak a betlehemi pásztorok?*

(Erkölcsei beszéd: Krisztus első látogatói)

Bev.: (Itt csak a pásztorokat kell ismertetni!): Pásztornép lelke – az egyszerűség áldott formája. A legboldogabb nép. Illik reájuk: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,1)... Ott látjuk a legegyszerűbb embereket a betlehemi jászol körül...

1. Csodás – angyali jelenetet.

„Az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2.10-11).

a) Ez már pásztortanyájuk jelene. Ennek hitével indulnak. Miért? Mert Messiást váró lelkük örömmel hisz az égi követnek. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” (Lk 2,15).

b) Ez azután az odaindulás mozgató ereje. A múltjuk várakozás, a jelenük angyali indítás, a boldogságuk Messiás találás. Hittel várták a Messiást és most hittel keresve találják. De hittel telt lelkük

és ajándékkal gazdag a kezük. – Bárány, tej és sajt, kicsi gazdagságuk nagy ajándéka.

2. Egyszerű otthonban – isteni Gyermeket.

a) Gyermeket látnak. De több csodajelet láttak és hallottak. Épp ezért: „A pásztorok azután hazatértek. Dicsérték és magasztalták Istent mindazért, amit úgy láttak és hallottak, ahogy az angyal előre elmondta nekik” (Lk 2,20).

b) Izaiás szavaira támaszkodva – Istent imádnak. Izaiás így ír Róla: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). Sőt így folytatja: „Növekszik majd uralma, s a békének nem leszen vége; Dávid trónján és országa fölött fog ülni, hogy igazságos ítélettel megerősítse és megszilárdítsa mostantól fogva mindörökké; a seregek Urának féltő szeretete növeli majd ezt!” (Iz. 9,7). – Ezért járultak oda imádó lélekkel. – És mi? Legyünk pásztornépek! – Higgyünk és vágyjunk!

Bef.: A Szeretet külső csodáját látták. Mi volt ez? Emberként gyermekalakban élt az Isten, hogy Magához emelje és istenivé tegye a föld zarándokát.

3. beszéd: Mit tudott meg az emberiség egyeteme?

(Dogmatikus beszéd: Jézus megismerése)

Bev.: Az egész emberiség is Istent kereső, életértelmet kutató, életcéla törő nemes együttes. Mit tudott meg a csodák éjszakáján? Természetes egyszerű szemlélettel csak gyermekszületést látott, de a csodás jelenések folytán Isten jelentkezésének tudta.

1. Szorosan fűződik hozzá az Isten.

a) Az Isten és ember viszonya elméletileg sem lehet más, mint a szeretet. A Teremtő jóságát jelenti az ember teremtésével és szeretetének bőségét sugározza a képére alkotás szent kegyével. Így szól az Írás az emberről, akit kiemelt szeretettel kapcsol Magához a Teremtő Isten: „Meg is teremté az embert az Isten: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette” (1Móz. 1,27).

b) De Isten szeretete nemcsak tárgyi és elméleti, hanem személyes és egyenként mindenkire kiterjeszkedő. A betlehemi Kisded – Isten elrendelésének és ígéretteljesítésnek szent csodája. Mikeás előre megmondja: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövőendő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – És Máté evangélista valóságát írja a jövődölés alapján (Mt 2,6). Így a teremtés kiváltsága és az ember életéhez alázkodás csodája az Istenhez tartozandóságunk szent záloga.

2. Ember alakban jelent meg számára az Isten.

Istenről azt tudjuk, hogy emberi szem nem láthatja, mert szellem. Még az emberi lélek is láthatatlan, mert szellem. „Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra szegezzük tekintetünket. A látható ugyanis ideigtartó, a láthatatlan viszont örök” (2 Kor. 4,18).

a) Jézusban ismeri fel a Mestert. Angyali szóra hittek. „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2.10-11). Talán hallották is Mikeás szavát (5,2(?...)

b) A Messiásban ismeri fel – az Isten egyszülött Fiát. Ezt nem Betlehemben, hanem Jézus életében. Ezt jelzi Izaiás: „... a fejedelemség az ő vállára kerül. És leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). Ezt vallja Péter: „Te vagy a Messiás, az élő Isten fia” (Mt 16,16).

Bef.: Mit tudott meg és mit tett tehát az emberiség? Isten emberré levését tudta és így az embernek istenivé alakulását szolgálta.

4. beszéd: Mit tudunk meg a mai szent estén?

(Szimbolikus beszéd: A szeretet fellobbanása)

Bev.: Hova tör ma este minden ember? A családi szentélybe. Miért? Mert vonzza a szeretet. Mit látunk és tudunk tehát? – Két nagyon érdekes mozzanatot figyelhetünk meg.

1. Lélekben lobbant – a szeretet.

Ez az első. Még a katonai fronton is elhallgatott az ágyú, mert az embertestvériség csodáját hirdette az égi Atya.

a) Mindenkit a családi tűzhely vonz. „Emberi kötelékekkel, a szeretet bilincseivel vonzottam őket; olyan voltam hozzájuk, mint aki leveszi vállukról az igát; és lehajoltam hozzá, hogy ételt adjak neki” (Oz. 11,4). Miért? Mert a szülői, rokon és ismerősi szeretet fellobban ezen az estén... „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Szabadságot kér mindenki, hogy a Karácsony estét otthon töltsse. Ismét kérdezem: miért? Mert a Szeretetet a földre szállt és otthont talált Betlehemben és minden hívő lelkében.

b. Minden embert testvérré alakít. „Ami a testvéri szeretetet illeti, legyetek gyöngédek, tiszteletadás dolgában legyetek előzőkenyek” (Róm. 12,10). – A szeretetnek az a csodás jellege is van, hogy nemcsak hazavonz és hív, hanem a távollevőket – fizikailag, vagy lelkileg – egybefonja. Karácsony este mindenki testvér. – Hogyan? Atyánk az Isten, és mi testvérek vagyunk.

2. Kiáradva, bőségesen oszt a Szeretet.

De elég-e ennek a megfigyelése, hogy a szeretet vonzó és átalakító? És csak érzéshullám volna s így múlandó és kisértékű? – Mivel Isten Maga a Szeretet, azért a bennünk élő szeretetnek is tevékenynek kell lennie. A Szeretet indít. Mert: „...Krisztus szeretete sürget minket...” (2Kor. 5,14). Nem elég a vonzó egybefonódás, hanem szükséges a kiáradó szétszórás.

a) Minden embert segíteni akar a Szeretet. Jelszó legyen: „Az egész törvény ugyanis ebben az egy mondatban teljeseedik be: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Gal. 5,14). – Gyermekeknek, rokonoknak és szegényeknek bőségesen adunk Karácsonyeste. Karácsonyfa és minden ajándék Isten küldötte szent szeretet jelképe. – Végül legyen igaz: „Maradjon meg (köztetek) a testvéri szeretet” (Zsid.13,1).

b) Minden embert istenivé akar teremteni az igaz Szeretet. Alapóhajunk: „Könyörgők is azért, hogy szeretetetek mindjobban gazdagodjék helyes ismeretben és teljes megértésben” (Fil. 1,9). – Templomba megyünk, hogy magunk Istennel találkozzunk és gyermekeinket, barátainkat is templomba hívjuk, hogy ott Istennel találkozzanak. Ezért teltek ezen a napon a templomok.

Bef.: Mit tudunk tehát? Győzedelmessé teendő és győzedelmes valóban a Szeretet. „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeret az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne” (1Ján. 4,16).

*

Ez a beszéd reáépíthető arra szép szokásra, amely szerint a karácsonyesti vacsorán terítenek a „lát-hatatlan Vendégnek” is (Dickens: „Karácsonyi ének”). Ez azt akarja érzékeltetni: az Úr Jézus minden család asztalfőjén ül a szentestén, és azért érezhető szinte elemi világossággal a Szeretet jelenléte. Jelképesen az asztalfőn ül, valóban a lélekben lakozik.

* *

– Lehetne szólni azután arról a kérdésről: vajon valósággá lett-e az angyalok éneke? – Az ígélet ugyanis olyan fenségesen gyönyörű, hogy az ember lelkét boldogsággal tölti be az égiek dala; szinte vágyva vágyjuk, hogy minél előbb igazság legyen az Isten ígérete. – De most, amikor nem látjuk az ígélet életté levését, kérdezhetjük és lemérhetjük: **miért van az ellentét** az égi ígélet és az életvalóság között?

1. beszéd: Mérlegrevetés

(Erkölcsi beszéd: Valósul-e az isteni ígélet?)

Bev.: Ennek a bevezetőnek szolgálható beszédnek bevezetésében leszögezhetjük: földi élet gyönyörűsége – Isten és ember együttes tevékenységének egybecsengése. – Ez a paradicsom gondolata. – Vizsgáljátok meg elvileg: hogyan érhető el az Úr ígérete és a lélek áhítozta életbéke?

1. Mit ígért Isten?

A teremtésnél – boldogságot.

a) Békét hirdet az angyalok kara: „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicsőretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,13-14).

b) És így akar teremteni békés életet. Fontos azonban: az a harmónia, amely szerint Istené a dicső-

ség és emberé a békesség. Ezt a dicsőséget adjuk meg hódoló imádással és Isten parancsainak hűséges betartásával. Ennek eredménye: az emberek békessége.

2. Mit teljesített az ember?

A betlehemi éjszaka nem mutatja, mintha az ember mindent megtett volna az Isten dicsősége növelésére.

a) Jóakaratot?... Az Ószövetség nem mutatja, hogy a teljes nép várná az igazi Megváltót. Sőt! Főpapjai félnek még a híretől is. Hisz Üdvözítőjének sem készít helyet. A betlehemi istálló elhagyott tanya és állatok védő szérűje... És itt születik a Messiás. Hisz embertestvérében sem keres testvért. – De az isteni Szeretet földre szállása sem hozta meg az emberek egymás iránti szeretet csodáját sem.

b) Szeretetet?... Ezt még kevésbé tanúsított az ember. Hiszen Messiását sem fogadta be. Csak a pásztorok és a pogány királyok hódolnak neki. De Heródes és a papi fejedelmek nem sietnek felé. Hisz embertestvérét is gyilkolja. – Mi most az élet? Gyűlölködő harc. Emberpusztítás. Ez pedig minden, de nem szeretet.

Bef.: Vond le tehát a következtetést. Nincs egybecsendülés és így nincs békesség. Júdás apostol szövegével zárom: „Bőségesen részesüljete irgalomban, békében és szeretetben” (Júd. 2). A szeretet azután megszüli a békét...

2. beszéd: Megadatott-e Istennek a dicsőség?

(Erkölcsi beszéd: Imádja-e az emberiség az Istent?)

Bev.: Hegyek ormán állnak-e Isten templomai? Völgyek virányában hangzik-e Isten dicsérete? Mindezt azért kértem, hogy ezek a tények feleljenek a felvetett kérdésre. Valóságban hogyan tűnik fel előttünk a nagy világ képe?

1. Még nagy dicsőség adatik – a földieknek.

Az emberiség életét átkíséri – a földiek túlzott tisztelete.

a) Bálványunk – az arany. Az Ószövetség prófétái ellene küzdenek. „Vajon készíthet-e magának isteneket az ember? Hiszen nem istenek azok! Ezért íme én megmutatom nekik ezúttal, megmutatom nekik, hatalmamot és erőmet; hadd tudják meg, hogy „az Úr” az én nevem” (Jer. 16,20-21).

b) Az Újszövetség népei is neki hódolnak. Bálványuk az élvezet. De a test örömei – Venus és Bacchus szolgálatában – rabként tartják az embereket. „Végük a pusztulás, istenük a has, dicsőségük az ami gyalázatuk, eszüket a földieken jártatják” (Fil. 3,19). A testiség bűne – tobzódó hatalom.

c) Bálványuk – a faragott kép. Istent keresünk, és „anyag”, „erő” tárul elénk. Ez valójában a hitelenség – bálvány faragása. Ez a mai emberek nagy tragédiája. Ezért áll az Írás: „Nincs békéjük az istenteleneknek, úgymond az Úr Isten” (Iz. 57,21). „Meghal” előttük az Isten, és feltámad bennük és előttük a gög bálványa. Ezt imádják. – És mit tesz az Úr? „Az Úr ezt a szózatot intézte Jeremiáshoz: Kelj fel, menj le a fazekas házába; ott majd meghalod igéimet. Lementem tehát a fazekas házába, és íme az éppen edényt készített a korongon. És ha nem sikerült az edény, melyet kezével az agyagból készített, újra nekilátott és egy másik edényt alakított belőle, amint éppen jónak látta, hogy cselekedjék. És az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: Vajon nem tehetek-e én is úgy veletek, Izrael háza, mint ahogyan ez a fazekas cselekszik? – úgymond az Úr. Íme amilyen az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, Izrael háza!” (Jer. 18,1-6).

2. És kevés tömjénfüst gomolyog az égieknek.

Vajon áldozatos és Istent imádó életet élnek-e az emberek?

a) Egyesek életéből száll-e a „tömjén” az Úrhoz? Ima? Áldozatos élet? Szeretet?

b) Családok életéből? Milyen a mai család? Közös istentiszteletet mutat-e? Imák? Elmélgedések? Beszélgetések? – Nemzetek életéből ájtatosságok? – Isten gyermeke az egyes ember, de Isten népe a nemzetek egysége! Ezek is Istent imádják? – Pedig a nép is akkor áldott, ha Istenben bízik. „Áldott az az ember, kinek az Úrban van bizodalma, és az Úr neki a reménysége! Olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, mely nedves talajba bocsátja gyökereit, és nem fél, ha eljő a nyár. Lombja zöldelleni fog, s a szárazság idején nem kell aggódnia, nem is szűnik meg sohasem gyümölcsöt teremni” (Jer. 17,7-8). – És mi legyen mindnyájunk istentisztelete? Lényeg: tégy jót és így áldozzál az Úrnak!

Bef.: Egek Ura! Teremtőnk Egyszülöttje a betlehemi Megváltónk, Szentlélek a megszentelőnk; és mégis többet kapjon a föld, mint az ég? Teljesült-e hát az Isten első feltétele?

Ez a beszéd felépíthető Wagner „**Istenek alkonya**” című operájának arra a gondolatára, hogy az istenek fejedelme, Wotan megátkozza a „sárga fém csillogását” (arany), és áthatóan ez a hang hangzik: tapadjon vér az aranyat érinteni akaró, vagy érintő emberi kézhez... **Alkalmazás:** lehet-e béke ott, ahol vér szennyezi az emberi kezét?

*

3. beszéd: Még kevésbé lakozik az emberi lelkekben a jóakarát
(Erkölcsei beszéd: Az emberi jóakarát)

Bev.: Az Istent illető tisztelet és dicsőítés mellett a békés élet második feltétele: az emberi jóakarát. Keressük, mi lakik az emberek lelkében?

1. Sok a gyűlölet.

Még most is.

a) Sokan elvben hirdetik. Pedig mit mond az Úr? „Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért)” (Mt 5,43-44).

b) Sokan gyakorlatban élnek: „Nektek, hallgatóimnak azonban azt mondom: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal, áldjátok átkozóitokat és imádkozzatok rágalmazóitekért” (Lk 6,27-28).

c) És sokan egykedvűen nézik. Pedig mit mond a langyoskodókról az Úr? „Ismerem tetteidet. Nem vagy se hideg, se meleg. Bárcsak hideg volnál, vagy meleg! De mivel langyos vagy és se hideg, se meleg, kivetlek szájból” (Jel. 3,15-16).

2. És kevés a szeretet.

Ennek kellene döntően érvényesülnie és megvalósulnia. – Hogyan kellene megvalósulnia?

a) Magunkat illetően – arányosan. De így van-e? Nem jó elv: „terit tantum nihil”. „Jól van Mester! Igazán mondtad, hogy egy az Isten és nincs más rajta kívül, és hogy Őt szeretni teljes szívből és teljes értelemről és teljes lélekből és teljes erőből, és a felebarátodat, mint önmagamat szeretni többet ér minden égő és egyéb áldozatnál” (Mk 12,32-33).

b) Testvéri kapcsolatban – megosztóan. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szeretlek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34). „Aki szereti testvérét, az világosságban él, és abban nincs megbotránkozni való” (1Ján. 2,10).

Bef.: Összefoglalva állapítsuk meg: nincs így az életben! Érthető: nincs békéje az embereknek!

4. beszéd: Mikor lesz béke?
(Erkölcsei beszéd: A béke korszaka)

Bev.: A latin legendák között szerepel: „Aurea prima sata est aetas”... Az Írás így szól: „Ez volt az ég és föld története, amikor az Úr Isten megeremtette őket, azon a napon, amelyen az Úr Isten megalkotta az eget és a földet” (1Móz. 2,4). – De visszaszerezhető-e és mikor érvényesül ez az élet?

1. Isten ígérete – örök remény.

Amit Isten mond, az biztos és igaz.

a) Isten akarata – a békés élet. „Elvezetem szent hegyemre és megörvendeztetem imádságom házában; égő- és békeáldozataik kedvesek lesznek nekem oltáromon. Házam ugyanis az imádság háza lesz minden nép számára” (Iz. 56,7). „Az Úr azonban mint hős harcos áll mellettem. Ezért elbuknak, kik üldöznek engem, erejüket veszítik és nagyon megszégyenülnek, mert mitsem értek el örökös, soha el nem múló gyalázkodásukkal” (Jer. 20,11).

b) Isten akarja – az élet békéjét. „Oly útra vezetem a vakokat, amelyet nem ismernek, és oly ösvényeken járatom őket, melyekről nem tudtak; világossággá teszem előttük a sötétséget, s a göröngyös utakat egyenessé” (Iz. 42,16). Bajjuktól is megszabadít. „Ne félj tehát én szolgám, Jákob! – Úgymond az Úr, – és ne remegj, Izrael! Mert íme én megszabadítalak a messze földről, és ivadékokat fogsága földéről. Visszatér majd Jákob és megpihen, és minden jóban bővelkedik, és nem lesz senki sem, akitől félnie kellene” (Jer. 30,10).

c) Isten segíti a boldog békét. „Szent népnek hívják majd őket, az Úr megváltottjainak; téged pedig

keresett városnak, nem pedig elhagyottnak” (Iz. 62,12). „Mert így szól az Úr: íme én reá bocsátom a békét mint folyamat, és mint megáradt patakok a nemzetek dicsőségét, hogy azt szopjátok; keblen hordoznak majd és térden becéznek titeket” (Iz. 66,12).

2. Emberlélek alakulása – állandó lendület.

„Mert ő az Úr, a mi Istenünk, mi pedig az ő legelőjének népe, a kezének juhái vagyunk” (Zsolt. 94,7).

a) Örök jóakarattal töltse be a lelket. Legyen ilyen a lelked: „Ha aztán majd visszaemlékeztek igen gonosz utaitokra és nem jó cselekedeteidre, megutáljátok gonoszaitokat és vétkeiteket” (Ez. 36,31).

b) Isten dicsősége töltse be az eget. „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,10-11). – Legyen minden templom és lélektemplom ékesen dicsőítő, mint Jeruzsálem!

Bef.: Aurea aetas?... Nem elképzelt életkép, hanem megvalósítható – életvalóság. Nézd csak a Karácsonyestének meleg, békés világát.

* *

– Végül idekapcsolunk három **diákexhortációt**, melyek a karácsonyi szentáldozás idején mondhatók.

1. beszéd: Az örvendező Karácsony lelke

(Erkölcsei beszéd: Adventi és karácsonyi lélek)

Bev.: Ködös, zimankós reggelen megkondul a templom harangja és az Úr Egyházába hívogatja a híveket. Hóban és fagyban, borongós sötétben, pislogó méccsel sietnek göröngyös utakon. Mennek Rorate-ra! Nyomasztó az út, és gondtól, testi-lelki fáradtságtól terhelt lelkek járnak. – Azután Karácsony éjjelén csendül meg a harang. Az éjféle misére siető emberek szemében a megajándékozottak, vagy ajándékot osztók szeretet öröme csillog. Siető lábuk vidáman lépked. Új lelkek! Könnyed lelkek. Megisméltódik lélekben ma is a Karácsony nagy fordulata; az Ószövetség előkészületét az új törvény beteljesülése váltja fel. Az adventi lelket a régi emberek képviselik, a karácsonyiak az újszövetségi embert. A szent Karácsony előestéjén szerető lélekkel akarnám szertehúzni az emberi lelkek belső világát záró kárpitszárnyakat, hogy betekinthező lélekkel lássátok az **adventi ember** és a **karácsonyi ember** lélekarculatát.

1. Mert az adventi lélek homályban áll és fényre vágyik.

a) A történelmi Karácsony előtt szellemi és erkölcsi válságban élt az Ószövetség embere és megváltás után sóvárgott. Mert az egyéni, a lelki zavar jellegzetes jegye az Advent emberének. Nem ok nélkül figyelmezteti a Zsoltáros mondván: „Hozzád emelem, Uram, lelkemet, Istenem, tebenned remélek; ne hagyd, hogy megszégyenüljek” (Zsolt. 24,1-2). – A lélek zürzavarából csak az emelkedik ki, akit eltölt a boldogító hit: „Megkegyelmeztél Uram, országodnak, véget vetettél Jákob fogságának” (Zsolt. 84,2).

b) De további jegye az **égretekintő várakozás**. Annak a várása, amelyet ez a szent imádság fejez ki: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat. Nyílják meg a föld, és teremje a szabadítót” (Iz. 45,8). Olyan vágyakozás ez, amely az élet bizonytalanságában, a tanítások és világnézetek zürzavarában az Igazság megjelenését várja. Azét az igazságét, amelyet Pilátus kétkedve nézett és Krisztus felé fordulva kérdezett, hogy mi az igazság? Ő jól érezte, hogy a pogány lelkekben meghalt az igazság és nem is sejtette, hogy előtte áll az élő, az örök, az isteni **Igazság**.

c) Mindezek mellett harmadik életjegye az Advent embereinek: az erkölcsi és a vallási élet utáni vágyakozás. Ma a lélek belső Adventjében élünk és egyéni válságunkból várjuk a diadalmas kibontakozást.

2. Ámde az adventi ember homályban járó lelke karácsonyi lélekké változik.

a) A történelem folyamán a kis **Betlehem** emelkedik ki. Olyan magasra, hogy csodálatos éjszakája után új lelki arcot ölt az ember. „Te Betlehem, Júda földje, éppen nem vagy a legkisebb Júda fejedelmi városai között, mert belőled származik majd a vezér, aki népem, Izraelt kormányozza” (Mt 2,6) – idézi a prófétát a papi fejedelem és ezzel jelzi, hogy a ködös adventi utakon járó ember életirányítást fog kapni. Mintha felcsendülne az a csodás hang, amely a nagy Advent beteljesüléséről szólna és így eltüntetné, elmosná az adventi ember arcának szomorú bizonytalanságát.

b) De a **karácsonyi ember** sem jelent munka és küzdelem nélküli életnyugalmat. Az ember még akkor sem élhet nyugalmi életet, ha az égből harmatoznak a magasok – nem pedig azért, mert harcoss élet az ember élete a földön (Jób 7,1). Az Isten tervében a harcban és a beteljesülésben egyaránt harcoss az ember. De az már egészen más, hogy eddig a harcok harcával harcoltunk és a diadal reménye nélkül. – Az Advent embere tényleg érzi, hogy benne sok van abból a vágyból, amely a szebb élet után epekedik. Érzi lelkének ellentétét – a bűn és erény között. Egészen igaz az, hogy az ember a fény és árnyék keveréke. Érzi földhöz kötöttséget, érzi a földies élet bilincseit, de vágyai áthatolnak a föld fölé és egekben keresnek kielégítést. Tisztulási vágy űzi, hajtja a távolban felcsillanó fény felé. Élete folytonos küzdelem, amelynek diadala csak vágy képében él benne, de biztos diadal nem nagyon kecsegteti.

c) De most mellettünk áll Krisztus. Az Ő szava olyan megnyugtatóan cseng, midőn azt ígéri nekünk: „Én veletek vagyok, mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20). Régen nem volt meg ez a bizalom a szívben. Régen rettegni kellett az embernek – az elégtételt venni akaró Úr haragja elől. Most örül az ember, mert tudatára ébredt Isten-fiúságának, és ezen keresztül a kegyelem csordította bűnbocsánat csodájának. Szt. Pál a Galatákhöz így szól: „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7). Az apostolnak pedig azt mondja a Mester: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

d) Az ilyen tanítás mellett a Karácsony tényleg emelő erő, mert olyan életlehetőségeket indít a Kisded, amelyek a megfeszülő ember életdiadalának lehetőségét hirdetik. Sok és sok szenvedést tár elénk Madách „Ember tragédiája”. De a végső összeomlást éppen az a tény gátolja, hogy felvillan a diadal lehetősége. Nem az tehát az ószövetségi adventi léleknek öröme fordulója, hogy lélekfeszülés nélkül birtokoljuk az ég jóságát, hanem az, hogy diadalra feszülhet az emberóriás minden erőfeszítése. Az Újszövetség nem a gyengék megteremtése, hanem az erős küzdőknek diadalba jutási hite és reménye.

Bef.: Az Ószövetség lelke mindenkiben megvolt és van; de az csak adventi lélek bennünk. Az ember útja azonban az, hogy az adventi keresésből karácsonyi érzületet teremtsen magának. Az élet sodra Isten tervében az, hogy minél több lélekben támadjon Karácsony, igazi, örömteljes, bizakodó, az ajándékozó szeretet bőségében ujjongó Karácsony. Ismételd meg lelkedben a szent éjjelt! Lelkileg legyen jelen Krisztus tebenned. De azt se felejtse, hogy a Mester csak egyszer lett emberré, csak egyszer született és lakott barmok között. Most már csak a tisztult lelkekben jelenik meg... Ez legyen a te lelked! Egyszerű lehet, de istálló nem! Pásztor lehetsz, vagy napkeleti bölcs és gazdag, de csak akkor fogod érezni lélekben, hogy megszületett a Krisztus, ha királyi kristálypalota lett a lelked... Akkor érzed: beteljesedett vágyam! Emmánuel! Bennem is él a Krisztus. És ha megszólal otthonod templomának zúgó orgonája, és felcsendül a hívek ajkán a diadalmas ének, akkor vígan énekelheted: „Krisztus Jézus született...” ...Azért, mert benned is megszületett a mi Urunk Jézus Krisztus.

2. beszéd: **A betlehemi jászol fényénél** (Erkölcsei beszéd)

Bev.: „Christus natus est nobis”. Ezt az örömhírt veti felénk a betlehemi jászol fénye. Az utca kirakatait neonfények teszik vakítóvá, de ezt a fényt eloltja az est... A betlehemi hírt pedig éjszakán lobbantja izzóvá az éj csodás leereszkedése... Az adventi lelkületet felváltja a karácsonyi hangulat. Készülődés jellemezte az elsőt, beteljesülés jelzi a másodikat. – Lelki munkát igényel mind a kettő. Az első tisztulást, a második életkezdést. Az elsőt elvégeztük: a karácsonyi szentgyónás előkészített az Úr fogadására, s azért örvendezik a lelkünk. – Most az a kérdés: milyen munkát fejtünk ki az Úr fogadásakor?

1. Karácsony: örömnapp.

Öröm a kis gyermeknek: cukrok, ajándékok napja. Idillikus jelenet a csillogó fánál imádkozó kicsik képe. Öröm a nagyobb gyermeknek, öröm a felnőtteknek is. De belőlük más érzületet kell kiváltania a Karácsony gondolatának. Keressük ennek az ünnepnek a rejtett erejét s abból merítsünk erőt és indítást a magunk számára. S ha megéreztük a Karácsony igazi lelkét, dolgoznunk kell rajta, hogy élő valósággá váljék bennünk. – Mi a Karácsony eszmei jellege?

a) Új felfogás a lélekről. Elrejtett kincsről beszél az Írás. „Hasonlít a mennyek országa a szántóföldön elásott kincshez...” (Mt 13,44). Mi itt az elrejtett kincs? Isten gyermekének mondja az embert: „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7). Ez a Ka-

rácsonynak, az Istenember születésének nagy gondolata, az ember Isten tervében elgondolt értékének felszínre hozása. Ez ködös és homályos volt a régi világban.

b) Voltak nagy elmék Krisztus előtt is, de az emberi élet értékét meg nem látták. Nem csoda, hogy bármilyen ragyogó Olimposzt is alkotott a görög képzelet, mindennek a mélyén Hadész árnyainak tragédiája rejlett. A régi ember kívülről kereste a boldogságot... Akár Maeterlinck mesejátékának két kis gyermeke: a két kis gyermek elindul keresni a boldogságot: a „kék madarat”. De hiába járják be az egész meseországot, meg nem találják. Igen, mert otthon van a „kék madár”; a boldogság; az élet értéke mibennünk van. Lelkünk mélyén van. Ez a Karácsony nagy gondolata, ez a Karácsony mélységes optimizmusa, szent öröme, ezt az örvendező lelki újjászületést, „kék madár” találását jelenti nekünk az isteni Gyermekek születése.

2. De Karácsony nemcsak passzív öröm, hanem: dinamikus életprogram.

Kérdezzük: vajon felkelt-e már bennem ez a gondolat? Öntudatom van-e bennem?

a) Az újjászületés a program. „Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le hát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit... Az Úr Jézus Krisztust öltésétek magatokra... és ne dédelgessétek testeteket...” (Róm. 13,12 és 14). – De mi az akadály? Az értékeknek a külső világban való keresése. Ezt a földhöz tapadást kivetettük magunkból az adventi előkészületben, most tehát öntudatra hozzuk magunkban saját lelkünknek mindenekfelett álló örök értékeit. Ez a karácsonyi munka.

b) És mi ez a munka? A karácsonyfa titokzatos fénye megmutatja. Elveti a sötétség lelkét. Ne engedjük kialudni ezt a fényt! Táplálni kell ezt a lelketet állandó revízióval. Kutatni, keresni, mennyit bírok ebből? Tudok-e lemondani kívülem álló dolgokról? Örömről? Élvezetekről? Anyagi előnyökről? Hiúságról? Legyünk rajta, hogy minél inkább építsük magunkban az önmagára talált, a lélek értékeit mindenek fölé helyezve, az Úr békéjében örvendező karácsonyi embert.

Bef.: Így lesz a karácsonyi munka és program igazi karácsonyi. Felfokozása az életnek, igazi Karácsony, igazi újjászületés vízből és Szentlélekből! Ezt sugározza felénk a betlehemi jászol fénye.

3. beszéd: A karácsonyi lélek ajándéka

(Erkölcsi beszéd: A karácsonyi szentáldozás napján)

Bev.: Az emberiség gondolatában a Karácsony a meglepetések és ajándékozások örömnépe. Különösen a kisgyermek előtt kedves ez a nap, mikor a csillogó gyertyás fenyőfa alatt mindent-mindent megtalál, amit szeme-szája kíván. Azért mondja a mese, hogy a kisgyermek levelei között olyan is akadt, amely a Jézuskától az otthoniak békéjét, a jó anyu, apu lelki békéjét kérte... Magára nézve is azért könyörgött: add Jézuska, hogy háborgásmentes legyen az ő lelkük is... Akár írt levelet a picit, akár nem, de a Karácsony esti ajándék-vétel miatt szíve repes az örömtől, mert hisz betelt vágyakozó szívecskéje, vette a Karácsony ajándékát.

1. A Karácsony ünnepe nekünk is hozott ajándékokat.

Nem lovat, cifra karácsonyfát, könnyen tönkremenő játékszert, hozott egy nagy értéket, meghozta a tiszta, nyugodt lelkiismeretet. Szerető anyánk, az Egyház ráutalt minket, nagyokat arra, hogy a Karácsony kis ajándékai között a legnagyobb a léleknek szóló ajándék: a békés lelkiismeret. Felkínálta nekünk a bűnbánat szentségét, s fehérré, büntelenné mosta bűnös lelkünket.

a) Mikor felhívásával biztatott, mi nem is arra gondoltunk, hogy ajándékot, értékes ajándékot akar adni. De csak most érezzük, amikor elfogadtuk a felhívást, hogy ajándékot hagyott lelkünkben a tiszta lelkiismeret.

b) Békét hagyott, amely után annyit áhítozik az ember. **Tiszta öntudatot**, amely azt súgja neki: nemes lélek vagy. Fennkölt gondolkodásmódod meg tudja vetni a hitvány, bűnös érzelmeket és élvezni tudja a tiszta lelki örömeit. És mikor örömmel telít az a tudat, hogy mily értékes ajándékokat helyeztél a lelkembe, akkor fokozott örömmel örülsz annak, hogy olyan ajándékot nyertem, aminő a valódi Karácsonykor, Krisztus születésekor is csak a kiválóknak jutott osztályrészül. „Gloria in excelsis Deo, et in terra pax hominibus bonae voluntatis” (Lk 2,14).

2. De a karácsonyi ajándékot őrizze is a lélek.

Most, amikor megszereztük ezt a nagy kincset, a lélekbéke nagy kincsét, akkor feszítsük meg erőnket, hogy oktan bűnös cselekvésekkel meg ne semmisítsük az Úr adta lélekbéke áldott ajándékát.

a) A Karácsony szent ajándékát elveszítjük, ha „malea voluntatis” emberként élünk és nem él szívünkben a tevékeny jóakarát. – Kinevetjük a kisfiút, aki Karácsony másodnapján darabokra törte játékeit. A „Diótörő” előadásában összetörte az oktan gyermek a csodálatos diótörő játékot. Ne kövessük

őket balgaságukban, saját nagyértékű ajándékaink oktalan elfecsérelésében. Mert mi még nagyobb oktalanságot cselekszünk. Őket menti még az ismeret hiánya, az értékelés nem ismerése, viszont a mi hibánkat súlyosbítja, hogy akarunk, öntudatos cselekvéseink révén tesszük semmivé a Karácsony nagy ajándékait.

b) De erről ne beszéljünk! Némuljon el a rombolás lehetőségét hangsúlyozó akkor, amikor a leghatásosabb Építő közelségét érezzük. Némuljanak el a nehézség szavai, amikor az Erősség kopogtatására leszünk figyelmesek. Csendesedjék el a kislelkűség, mikor az erő sugárzását érzem lelkemben. Itt a Krisztus! Jön a Krisztus misztikusan a kenyér színében. Ne rettegő, aggódó, lemondó lélek várja Őt, hanem a bíró, a tetterős, a hálás lélek, amelynek első szava a hála lesz a vett nagy karácsonyi ajándékért. A másik a kérés szava, hogy ennek állandósítása valósuljon.

Bef.: Jelszavunk legyen: az Ég ajándékának őrzői leszünk!

*

– Zárjuk ezt az általános csoportot még egy gondolatot adó beszéddel.

A betlehemi szalmaszálak

– (1934)

Bev.: Az áldott anyaföld igénytelen terméke, de az életet adó kenyérmag édes ringatója. Kiüti a fejét a hideg földből és ölen hordozza az embernek áldásos kenyérelédelét. Ezért szeretjük a búzaszárat. – A betlehemit és minden testvérkéjét egyaránt, akkor is kedves maradva, amikor hivatását teljesítve szalmává sárgul, mert akkor is alázatos szolgáló marad. – Beszegődik az embertestvérek családjába, meghajtja puha vállát és testvérkéivel összefújva pihenésre nyújtja a fáradt embereknek. Leginkább a szegényeket szereti, azok párnájává alázódik, akik nem a földi jólétet élvezik, hanem önmehtagadó életükkel az égi kincset keresik...

1. Ez a kis szalmaszál társult több kenyeresével és zarándokolt Betlehembe, hogy puha, meleg otthont biztosítson a betlehemi Kisdednek.

Nem volt nagyzó a terve. Nem volt büszke vágya. Hiszen a látszat külső képe szerint egyszerű istállóba kopogtatott és szegényes újszülött Gyermeknek nyújtott nagyszerű pihenőt. De az alázatosakat és szerényeket felmagasztalja az Úr!

a) Aki a legszegényebb házikóba kopogtatott, azt az ég és föld Ura tette lábai zsámolyává. „Aki magát megalázza, azt felmagasztalják” (Mt 23,12)... Így lett a kicsi szalmaszál a betlehemi Kisded já-szorpárnája, melengető pólyapihenője.

b) A betlehemi jászol kétezer év óta az emberiség életének központjává emelkedett. A kis szalmaszálak bekopogtatását és alázódó odahajlását számítjuk az idők kezdetének: innen soroljuk az emberiség életéveit. A kicsi pólya Gyermekének szavától pedig várjuk az örök élet ígét. – Az egyik tehát a világ külső történelmét méri, a Másik az élet belső tartalmát értékeli.

c) Az evangéliumi hangok azután becsendítették a nagy világba azt a szent parancsot: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből... Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,30 és 31). – Ettől az időtől kezdve égre emelkedett az emberek tekintete, mert a szeretet érzelmeivel kapcsolódott bele égi Atyánk szerető lelkébe.

2. De ugyancsak megtáruul az emberek lelke is, hogy szeretettel ölelje magához Istenfiának embertestvéreit.

a) Különösen a szegényt, az egyszerűt. Az életnek nagy televényén elkallódó és kis értéknek látszó emberszalmaszálakat. Azokat az egyszerűeket, szegényeket, gyengéket, gyarlókat, akik minden segítségre, szeretetre reászorulnak. Azokat, akikhez el kell küldeni a föld teremtette szalmaszálakat, hogy fekvőhelyet biztosítsanak a kemény padlón meghúzódónak.

b) A betlehemi Gyermek szava parancs az emberek számára. Az emberek lelke azután olyan szeretetparancsokat indít, amelyek útnak küldik a szalmaszálakat, a szeretet követéit a szegények tájai felé. Ezek ott is isteni követek. Az Úr küldöttei, mert a lélek szeretetáramlásából indulnak útnak.

c) Örömet vivők, mert égi ajándékozók. Boldogságot sugározva köszöntenek, mert a szeretet csomagolásában kopogtatnak. Legnagyobb boldogságot ott hagynak, ahonnan elindulnak. Mert öröm a kapás, de legnagyobb boldogság az adás. Ezért van az, hogy a karácsonyfa tövében örömben tapsol a gyermekesereg, és boldogságtól könnyezve áll az édesapa, édesanya... a felnőttek; még akkor is, ha

csak szalmaszállal aláfektetett kis jászolkát juttatott a kis gyermeknek. – Aki pedig sokaknak és sokat ad, azt a boldogságok boldogságával áldja az isteni Gyermek.

Bef.: Kérdezzük végül: mit tegyünk – sokszor kérdezzük –, hogy valóban boldogság költözzék otthonunkba? – Küldjünk sok, igen sok szalmaszálat, áldozatos ajándékot, szeretet sugallta jószágot, lélek fűtötte melegséget embertestvérek otthonába, lelkébe; s akkor a karácsonyi kis Jézus érkezésének öröme üt tanyát drága családi fészünkbe. – Erre tanítanak a betlehemi szalmaszálak...

* *

–Most **általános jellegű** elmélkedő beszédekkel záránk az A/ részt:

1. beszéd: Az angyalvilág

Bev.: Az Isten teljesebb gondolata – az angyalvilág. – Az angyalokról azt tanultuk, hogy Istenhez legjobban hasonló szellemi lények. Előbb teremtettek a föld előtt, mert a tudattalan világnál nagyobb az ismeret és értelem fényével áldott világ. Nincs testük, de van tiszta lelkük. – Mi lehet ennek a titokzatos világnak valósága és célja?

1. Legfőbb: a létük kérdése.

Az angyalok létezése nem az értelem közölte leleplezés, hanem a kinyilatkoztatás megvillantásából észlelt isteni megvilágosítás.

a) Az angyalok létezését az Írás igen gyakran említi. – Csak egy-két képet vetíték elétek: Mózes így ír: „Jákob... álmában aztán azt látta, hogy egy létra áll a földön, teteje az eget éri és az Isten angyalai fel és alá járnak rajta” (1Móz. 28,12). Majd Izaiás ilyen látomásról beszél: „Szeráfok lebegtek felette (az Úr trónja fölött); mindegyiküknek hat-hat szárnya volt; kettővel befödtek arcukat, és kettővel lefödtek lábukat, és kettővel lebegtek” (Iz. 6,2). Tóbiásnak így mutatkozik be a segítőtársnak jelentkező „kísérő”: „Én ugyanis **Ráfáel** angyal vagyok, egy a hét közül, akik az Úr előtt állunk” (Tób. 12,15). Az üdvösség idejének érkezésekor így jelentkezett az Isten követe: „...megjelenék neki az Úr angyala. Zakariás zavarba jött és félelem szállta meg. Az angyal azonban így szólt: „Ne félj Zakariás...” (Lk 1,11 és 12). – Majd ezt is olvassuk: „Az (angyal) bement hozzá (Máriához) és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál)” (Lk 1,28). Józsefet is az angyal inti: „(József) álmában megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban”, (Mt 1,20). – Sőt magát a Mestert is angyal erősíti: „Akkor megjelent az angyal a mennyből és megerősítette” (Lk 22,43). – A „jó hírt hozó” angyal – **Gábrriel**.

b) Az angyalok létét az értelem értelmezi. A Végtelen és az ember, majd az anyagi világ között nagy a tökéletességi űr... Ennek a létani távolságnak az angyalvilág az áthidalója. – Isten a tiszta Szellem, ők a teremtett tiszta szellemek. Ha létük célját megvilágítanók, akkor még világosabb volna létük kérdése. Tehát:

2. Lényeg: a cél kérdése.

De mi a rendeltetésük?

a) **Isten dicsőségének hirdetése** és szolgálata. – Ők az öntudattal élők és Istent látók. Életük a boldogság, szolgálatuk: az egek dicsősége. Nem nélkülözhetetlenek az Isten szemszögéből, hanem örvendező boldogság, az isteni boldogság részeseiként boldogok az örök életben. Daluk: a „Sanctus”. Élettartalmuk: Isten bírása, életszolgálatuk: Isten dicsősége. – Majd további rendeltetésük?

b) Az **ember segítése**. – Mindig azt olvassuk, hogy a jó hírek közlöi. Nevük ezért: **angelos**, küldött. Azt is tudjuk róluk, hogy az emberek őrzői (őrangyalok!) – Sőt még a halál angyala is Istenhez kísérő. Arca nem rémes, hanem derűs. **Michael** a hazakísérő. – Mindez végül is reményt mond. Isten gondolatai az angyalok, akik dicsőségének hódolói és az ember segítői. De hová segítik? A lelkiek vonalán Krisztus megtalálására.

Bef.: A **Karácsony misztériuma** – angyalok dicsőítő énekének felcsendülésében érzékelhető...”Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban... Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala... bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,8 és 9 és 10). – Ismeretes továbbá az a legenda is, amely szerint az „Isten életkönyvének” jegyzői az angyalok kara. A „**Liber scriptus**” mindent magában foglal, és ezt az Úr angyalnépe jegyzi. – Így az angyalvilág dicsőítője Istennek és szolgálója az embernek! – Bízunk abban, hogy segítő lélekkel áll mellettünk és kísér életünkön át minden pillanatban bennünket

az Úr angyala...

2. beszéd: A lélek epifániája
(Elmélkedés Karácsony estéjére)

Bev.: Mindnyájunk életében hármass epifánia és hármass életgravitáció jelentkezik. Az egyiket megteremti a gondolkodás, a másikat az Úr szent templomában való találkozás és a harmadik az Istennel való legszentebb találkozás: az örök élet szent kapujánál bekövetkező egymásratalálás, mely szent epifániát évtizedek nehéz élete előzi meg... De ez a hármass jelentkezés hármass vonzódást is teremt. Az Istenhez való tartozandóság a Felé való törtetést, a kegyelmi találkozás az állandó Hozzá-fűződés vágyát teremti, és az örök találkozás pedig a soha el nem szakadás egybefonódásának lélekkötelékeit erősíti.

1. Isten jelentkezése – a nagy természet csendje. Ez az első epifánia.

Mindnyáján érezzük, hogy szent és szép a világ. Siralomvölgynek csak azért nevezzük, mert kísértő zöngéje a baj és szenvedés. A jaj és a küszködés azért nehezedik az emberre, hogy a földiek felé fordulni akaró embert a lelkiek felé irányítsa... A gondolkodó és érző emberi lélek reádöbben a természet szépségében és törvényeiben tükröződő Isten képére, valamint azt is észreveszi, hogy ennek a csodás mindenségnek szolgálatkész jellege van, hogy őt ezzel a szolgálattal az Istenhez segítse. Ez az igazi zarándokjárás, amikor a földi dolgok segítségével Isten felé törtetünk. Ezt az utat nemcsak egyszerű pásztoremberek járnak... Királyi lelkek, tiszta gondolkodású emberek országútja ez, akik az élet mélységes kérdéseinek kutatása után a szellemi élet megnyugvását akkor találják fel, amikor a mindeneket Magához vonzó Atyára találunk. Járnak ezen az úton gyerekemberek, Máriák és Márták, kicsikék, kiknek lelke Isten erejével megérzi, hogy nekik kevés a föld. Az ő életük többet akar. Nekik nem elég a lápok világa, nekik a szent magasságok, az örök élet hegycsúcsai kellenek. Szt. Ágoston gondolata jár eszembe: „nyugtalan a mi lelkünk, míg Benned meg nem nyugszik, Uram!” Ezt úgy kell értelmezni, hogy az Istenre találás nem egyszerű megállapítás, hanem egész életünket átfogó, lényeges, magával ragadó vonzás. Az ember nemcsak a világ létének, hanem saját életének értelmét is átszínezi. Úgy értékeli életének történést, hogy vágyainak vágya és végső célja az égi Atya legyen.

2. Az Isten földi megtalálása. Ez a második epifánia.

Mikor a pogány ember az ég felé néz s a nap éltető erejének föntségét megsejtette, akkor naiv hittell arcra borult és azt kiáltotta: itt az istenség... Mikor a keresztény világ kezdetén a történelmi szent, igazi Adventben megszületett a mi Urunk Jézus Krisztus, akkor a pástorok és királyok megérezték: itt az **Isten!** – Mikor a Galileát és Júdeát bejáró Krisztus életének nagy szakaszát élve tanított, gyógyított, akkor a süketek és némák, vakok és nyomorékok megsejtették: itt a Krisztus, az Isten. – És mikor a Szent Ostyában az oltárra helyezük a Szentséget, akkor a katolikus ember lelkét betölti az a boldog tudat: itt az Isten! – Mikor ez a nagy Isten-jelentkezés megtörténik, akkor messzi világok cédrusai útra kelnek és az oltárnál zsámollyá szerényülnek, az arany művész után kiált, a tüzek sem pihennek meg, hanem parázssá kicsinyednek, és imádkozó áldozatként füstté válva szállnak az Úr színe elé. – A természet zarándoklását azután emberek kísérik. Egyszerű pástorlelkek, királyi lelkek törnek Krisztus jászla elé... Jönnek a lelkükben sebesültek és némák... Próbálják levetni szerény gúnájukat, hogy tisztulttá teremtett köntösben érkezzenek Krisztus Urunk elé. Ebben a sorban látható az emberek minden fajtája. Nagyon sokszor látom, hogy ártatlan gyermek törekszik előre a túlsúfolt sorok között a templomban, hogy a csodás kenyértörésben drága gyermeklelke találkozzék Krisztussal... Ennek a nagy egyesülésnek akkora vonzóereje van, hogy annyira odaláncolja asszisi szt. Ferencet, Ottokár püspököt... az Úrhoz, hogy nem tudnak szabadulni az Istenhez fűződés szent erejétől. Ez a szent lelkeknek vonzódása...

3. Az Isten jelentkezése – az örök találkozás boldogsága. Ez a harmadik epifánia.

A módszerben és helyi adottságot tekintve eltérő találkozás után, mindenki életében biztos és döntő az utolsó Isten-megtalálás, amelyet a végső ítélet ideje teremt. Ez a megismerés és végső találkozás akkor megy végbe, amikor az ember a véges élet korlátjain átvág és a végnélküli életben keresi a mindenható Istent. Ne higgyétek, hogy ez csak hittudományi megállapítás! Az Úr Jézus lábaihoz ülő Mária megsejtette, hogy csak egy találkozás szükséges... Ezt pedig így lehet tovább szöni: ez a találkozás pedig az Istennel való örök szent találkozás. A mellette dolgozó Márta is azért dolgozik, hogy kedvesebbé tegye a köztük lakozó Krisztus jelenlétét. Ez is szent találkozás, de csak földi találkozás. Az Istennek ez a csodás és végérvényes jelentkezése a halál után valósul, de már a földre is előreveti sugár-

kévéjét. Felvillan ez az ember életében oly módon, hogy a földi zarándok az örök élet fénye mellett próbálja mérlegelni a földet, a csillagvilágot... bár megcsodálja, de érzi, hogy mindez múlandó... Az örök élet hite az a csodás meglátás, melynek világánál az emberi lélek azt szorgalmazza, hogy ennek az örök szentélynek örök lakója lehessen. Az ide való bejutás azonban csak a halál és temetés után történik. Azután a temetés után, amelynek alkalmával az emberi szemek és fülek nem énekelnek mást, mint a hulló könnyek részvét siralmát... Csak igen kevés ember előtt csendül az az angyali melódia, melynek alapütemét ez a diadal-felkiáltás adja: „Tárljatok fel, hatalmas kapuk, tárljatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (Zsolt. 23,7). – Akinek lelke Istent keres, az hallja ezt az angyali éneket. Az megérzi, hogy miért örömtű a földi élet pillérén induló és az örök élet partjára támaszkodó élethídon való célba jutás. – Ez a csodás látás azután biztosan azt eredményezi, hogy életünk végén az Isten megjelenik előttünk, boldogítóan. Ez az életút úgy vezet át a föld átmeneti tájain, hogy a zarándok ember a földi kincseket, a vagyont az egek felé vezető Jákob létrájának nézi... Olyan lépcsőfoknak, amelyre támaszkodva az angyalok létrájának mintájára állandó emelkedéssel a Mindenható felé emelkedik. – Íme a harmadik és legteljesebb életgravitáció.

Bef.: Befejezésül, a Karácsony szent misztériumát átélve, elmélkedve a Szentírás szavain, lélekben hallhatjuk az angyalok muzsikáját, a zengő énekkel útra kelő pásztorok lépteit, akik „kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala... „Ne féljete! Nagy örömt hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában...” ...a pásztorok... odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedit...” (Lk 2,8 és 10-11 és 16 és 13-14): „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke és jóakarátú embereknek”... – Szétszélesedik előttem ez a kép. Szétszélesedik úgy, hogy a nagy zarándokjárás látom minden egyes ember életében. A tettekben is, drága gyermekeim... Akinek életében egyszer, vagy kétszer, vagy többször végbement az Isten szent jelentkezése, az örök és eleven lendülettel szárnyal az Isten felé... Örök igazságként áll elem az a sejtés, amelyet lángbetűkkel írt az égboltra a Mindenható: Isten velünk! Emmánuel! (Iz. 7,14). Velünk az Úr! A horizont felé vágató életüstökösök azt az egyet írják a lelkek égboltjára: **Isten velem!** – Ha ezt megsejtem és élem, akkor boldogan rá tudok lépni Isten szent útjaira. S akár mint pásztorlélek, akár mint királyi lelkek, az Úr lábaihoz alázkodtok itt a földi életben, akkor bízhattok a végső szent találkozásban, a boldogító örök találkozásban Istenatyánkkal és Szeretteinkkel az égben!

3. beszéd: A felnőttek ajándéka

Bev.: Az Isten „Gyermekként” a földre alázkodott, hogy az ember „isteni emberként” az égbe emelkedjék. Ez az Írás szerint így hangzik: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De hogyan észlelhető ez a mi lelkünkben?

1. Lelkünkben kopogtatott az Úr Jézus szeretete.

- a) Vágyakozást ébresztett... Ez az Advent...
- b) Útkészítésre hangolt. Ez a lélektisztulás...
- c) A Szeretet hangját szólaltatta meg. Ez az angyal szava (ilyen szeretet tesz csodát a zsugori Scrooge (Dickens: „Karácsonyi ének”(kemény szívében is...)

2. Lelkünkől kifakadt az égi Mesterhez hasonulás szomjúhozása.

De mi ez?

- a) A szeretet kiáradása. De ugyancsak az Isten ajándékaént kapott szeretet ennek tartalma és melegségének öröme...
- b) A teremtő ember Istenhez hasonulásának fensége: a szeretet teremt...

Bef.: Oltárdísz... Kődös fény... Villanyfény... Útmutatók... **Teremtő szeretet** – a felnőttek ajándéka: ez a befejezés!

* * *

B/ rész – a/csoportja: „kis liturgia” szövegéhez írt beszédek

1. (Introitus) beszéd: Az Úr Egyszülöttje

„Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te (Ps.ibid.1). Quare fremuerunt gentes:

et populi meditati sunt inania?”

Bev.: Szól a csengő dalán a próféta király, mert megszólaltatja ajkát az égi Király. – És miről zeng a próféta?

1. Jelzi a Messiás örök születését.

„Öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23). Az Isten Személyéhez vezet és belső életének titkait közelíti.

a) Mi a kinyilatkoztatás szava? Atyánk hirdeti az Istent. Ezt hirdeti János apostol is: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). „Mivel az örök világosság kisugárzása és Isten fölségének szeplőtelen tükré és jóságának képmása” (Bölcs. 7,26). És ez is hirdeti: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Fiúnak mondja az Egyszülöttet. Ezt jelenti ez az ige is: „A mennyből ez a szózat hangzott: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem” (Lk 3,22).

b) Mi az emberi értelem felelete? Véges ész a – Végtelent nem értheti meg (szt. Ágoston). De a véges ész – a kinyilatkoztatás erejével áldva – megközelítheti (hittudomány!). Belső értelme ellentétet nem mond. Egy az Isten, de három a Személy. A hittel odahajlik az ember.

2. De jelzi a földi küldetést.

Ámde a kinyilatkoztatás miben nyer reánk nézve nagy jelentőséget?

a) Az Egyszülött földi hivatásában. A megváltás ténye az Istenember hivatása. Mert: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...” (Jn 3,16).

b) Az ember istenivé való emelésének megsejtésében. Kicsoda az ember, hogy így gondol reá az Isten?” Mi is az ember, hogy nagyra tartod, és érdemesnek látod vele törődni” (Jób 7,17)? Képe, természetének részese és végül is fia: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: A Karácsony ünnepének dala –az Isten szeretetének kirobbanó bősége és nagysága!

2. (Introitus) beszéd: A történelmi születés jelentősége

(Dogmatikus beszéd: Mit hoz a Messiás?)

„A nép, mely sötétben járt, nagy fényességet lát; azok számára, kik a halál árnyékának országában laknak, világosság támad... Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,2 és 6).

Bev.: Kiletét hirdeti a próféta. – És mit hoz az embernépnek?

1. Isten küldötte égi Fényt.

Az isteni követek mindig hoznak. De a Messiás kivételes követ. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzáknak” (Zsid. 1,1-2). – Mit hozott Ő nekünk?

a) Életcél látást. „Add tudtomra, Uram, mikor érek véget, s mennyi az én napjaimnak száma; hadd tudjam, mennyim van még hátra?” (Zsolt. 38,5). Mindig ez a kérdésünk: miért jöttünk?... Merre járunk?... És hova törünk?... A betlehemi Kisdéd felel erre: Istentől... „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta” (Sir. 17,1). – Istennel! „Éljen mindenki úgy, ahogy az Úr megadta neki, s ahogy az Isten elhívta” (1Kor. 7,17). – Istenhez! „Valaha ugyan sötétség voltatok, most azonban világosság az Úrban” (Ef. 5,8). – Ez az életfény adás.

b) Életút megvilágítást. „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). De ezek a fénysugarak azért vetítődnek az életútra, hogy azon járjunk. Elöl megy a Mester, és nyomán jár az ember. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34).

2. Az égi Fénynek örök dicsőségét.

És az égi Fény mit biztosít önmagának? Rossz is a kérdés, mert helyesen így fogalmazható: mit tár fel az emberek felé?

a) Uralmat a földön. Tehát engedelmisséget parancsol az embernek. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). Tanítása parancs, betartása üdvösség: „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást!” (Jn 13,34). „Ne tartoztatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki felebarátját szereti, teljesíti a törvényt... A szeretet nem

tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,8 és 10).

b) Dicsőséget az égből. A királyi Zsoltáros ezt írja: „Szólt az én Uramnak az Úr: ülj le jobbam felől, míg én ellenségeidet lábad zsámolyává teszem” (Zsolt. 109,1). Tehát az ég Ura; „Akkor nagy segereg énekét hallottam, mely sok víz zúgásához és erős mennydörgés robajához hasonlított: „Alleluja! Az Úr, mindenható Istenünk, átvette az uralmat” (Jel. 19,6). – Tehát a föld Bírója! – Tehát az örök jutalom kiosztója! „Örömet adtál szívembe, míg az ő gazdagítójuk csak gabonájuk, boruk és olajuk termése. Éppen azért nyugton térek aludni és pihenni, mert te, Uram, kiváltképpen megerősítettél reménységemben” (Zsolt. 4,7-10). Imánk milyen? „Küldd el világosságodat és igazságodat, hadd vezessenek és vigyenek el engem szent hegyedre s hajlékaidba” (Zsolt. 42,3)

Bef.: Az örök Egyszülött – a történelem embere számára is az egyetlen és igazi Útmutató és égi Követ.

3. (Introitus) beszéd: ***Istenatyánk ajándéka***

(Dogmatikus beszéd: Az örök Isten legnagyobb ajándéka; ünnepi mise)

„Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

Bev.: Mit adott nekünk Karácsonykor a Mindenható?

1. Fiát adta emberfiainak.

Az egész emberiség történetének piros fonala: Isten keresés és bírás. „Dicsekedjete az ő szent nevével, örvendezzék az Urat keresőknek szíve... Emlékezzetek meg csodatetteiről, jeleiről, s szája ítéleteiről” (1Krn. 16,10 és 12). – Mit tesz erre az Isten?

a) Ígéretében – adja. Ez az Advent. „El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdatól, sem a vezér az ő ágyékától, míg el nem jő az Elküldendő, az, akire a népek várakoznak” (1Móz. 49,10).

b) Valóságban – küldi. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...” (Jn 3,16). – Ez a Karácsony! „Amikor Jézus a júdeai Betlehemben megszületett, Heródes király napjaiban bölcsék jöttek napkeletről Jeruzsálembe...” (Mt 2,1).

2. Hogy emberfiat mondhatta fiainak.

De az Úr szeretete úgy fordul felénk, hogy az elméletek megtalálásánál többet kapunk.

a) Ő fiainak mond. „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” Tehát nem rabszolga többet, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,6-7).

b) Mi – Atyánknak mondjuk. Maga a Mester tanít: „Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább tud mennyei Atyátok az őt kérőknek!” (Mt 7,11).

Bef.: És mi az eredmény? A szeretet örök kapcsolatban él az Atya és a fia. „Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

*

1. (Oratio: éjféleli mise) beszéd: ***A titkok megvilágosodása***

(Erkölcsei beszéd: A látás kegye)

Bev.: Isteni látás – égi kegyelem. – Mit kérjünk?

1. A földön lássuk az isteni Megváltót.

Az Úr elküldötte. „... az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

2. Az égből élvezzük az Isten Egyszülöttjét.

De a mennyek országának a várományosai vagyunk. Ott kell színről-színre látva élveznünk az Úr Egyszülöttjét.

a) Magunk lélekkincseit odavisszük.

b) Az Isten szépségét és jóságát ott élvezzük. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Bef.: Mi ez valójában? Az „isteni titok” megismerése és élvezése. „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik örömmel várják

eljövetelét” (2Tim. 4,7-8).

2. (Oratio: *éjjeli mise*) beszéd: **Az emberré alázkodás csodája**
(Dogmatikus beszéd: A megtestesülés titka)

Bev.: Miért könyörög ma az Egyház? Azért, hogy mély hittel áldja az Úr.

1. Higgyük, hogy Krisztus igaz ember.

Ez az első emberi megfigyelés. – Részleteiben megfigyelhető:

- a) Született.
- b) Köztünk élt.
- c) Értünk meghalt.

2. Higgyük, hogy Krisztus igaz Isten.

Ez a személyiség kérdése.

a) Krisztus – az Úr Egyszülöttje. „...Leszállt rá a Szentlélek galambhoz hasonló testi alakban. A mennyből ez a szózat hangzott: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem” (Lk 3,22). „Másnap látta (Keresztelő János), hogy Jézus közeledik feléje. Megszólt: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit!” (Jn 1,29).

b) Egy személyben két természet hordozója. Ez az élő Egyház fogalmazta isteni tanítás. De mit ad nekünk ez a hit? Emberségünket megemeli, mert Krisztusnak testvérei vagyunk; reményeinket túlhatványozza, mert isteniek lehetünk.

Bef.: Ez a hit azután a legboldogabbá teremthet. Miért? Mert az égi Kisdéd kegyelme az isteni életre segíthet.

3. (Oratio: *éjjeli mise*) beszéd: **Ünneplő lelkünk vágya**
(Erkölcsei beszéd: Vágyaink vágya)

Bev.: Olyan nagy öröm nekünk, ha a köznapok során ünnepeket ülhetünk. Ezek a piros betűs napok fénybe vonódnak. Ezek a naptár piros betűs napjai.

1. Ünnepelhessük születésedet.

Ez a földi örömnep. „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék” (Zsolt. 92,1).

a) Ez a gyermek öröme, mert ajándékot küld a kis Jézus.

b) Ez legyen a felnőtt öröme, mert az ég Urát veszi a föld zárandoka. Ezért: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békeség a földön minden jóakarátú embernek” (Lk 2,14).

2. Veled éljük, élhessük örök életünket.

Az előkészület a föld, az igazi otthon az ég. Ott akarok együtt élni a Mesterrel.

a) Az Isten „szent családjának” tagja akarok lenni. „Dicséritek az Urat az egekből, dicséritek őt a magasságban! Dicséritek őt, angyalai mind, dicséritek őt, seregei mind!... Ujjongnak majd a jámborok dicsőségben, örvendeznek nyugvóhelyükön” (Zsolt. 148,1-2 és Zsolt. 149,5).

b) Az ég boldogjainak karához akarok csatlakozni: „Minden lélek dicsérje az Urat! (Zsolt. 150,6).

Bef.: Ezek a vágyak áttörnek a földi élet szürke kódén. Ha azután Isten elé érve az Úr kegyelmével valósággá lesznek, akkor boldog ünnep az életem.

4. (Oratio: *pásztorok miséje*) beszéd: **Az örök Ige fényében**
(Erkölcsei beszéd: Az Ige követésében)

Bev.: Az örök Igéről azt mondja az apostol: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9). – De kérdés: mit hozzon nekünk ez az égi Fény?

1. Legyen boldog a lelkünk.

Mit jelent ez?

a) Birtoklását az isteni látásnak. „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4).

b) Egekbeérését a kutató léleknek.

2. De ilyen életet éljen életünk.

Ámde a fény világította útlátás és az egek találása végső eredménye az Istent vágyó embernek.

a) Az Isten útját kell járni.

b) Az Isten törvényei szerint kell élni. Ebben döntő: a szeretet.

Bef.: Az örök Ige így szól Magáról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6). Mi legyen a felelet? Követlek Uram, Tégedet!

5. (Oratio) beszéd: *Isten fényének visszasugárzása*
(Erkölcsi beszéd: Az életünkön sugárzó isteni fény)

Bev.: A mai csendes imádságunk arra figyelmeztet, hogy az isteni természet személyében, továbbá az emberi természet csodás egységében jelent meg... Betlehem csodája csodás egységben mutatkozott. Azt hirdeti: Isten Fia emberré lett. – Mit kérjünk ettől az isteni Kisdedtől?

1. A szeretet tüzes fényét vegyük.

A kérés lényege: mi is részesüljünk az isteni kegyben.

a) Isten szeretete – ember alakban jelenik meg.

b) Embernek Isten felé törő lelke – isteni erővel gazdagodjék.

2. A szeretet fényét szórjuk.

De az ajándék ne legyen csak birtokbavétel. Legyen az „élő nap” példáját követő.

a) Legyen felkiáltójele az embernek. Hívja fel erre az életre a figyelmet.

b) De legyen szóró is! Úgy értelmezve, hogy minden jószágot adjon másnak is.

Bef.: Az igazi Krisztus születés így megy végbe a lelkünkben. Ha ezt a nagy kegyet vette a lelkünk!

*

1. (Graduale: éjjeli mise) beszéd: **A Messiás uralma**
(Dogmatikus beszéd: A fény uralma)

„Tied lesz az uralom hatalmadnak napján a szentek fényességében” a méhből a hajnalszillag előtt nemzettelek én téged... Szólt az Úr az én Uramnak: ülj le jobbom felől, míg én ellenségeidet lábad számolyává teszem” (Zsolt. 109,3 és 1).

Bev.: Mi a Messiás élethivatása? Azt is kérdezhetnők, midőn a betlehemi kis jászolt látjuk: hol az Ő helye?

1. Az Úratya jobbján a helye.

Mit jelent ez? Isteni uralmat, valóságos isteni személyiséget. Hol van uralma?

a) A földön. Valóvá válásban. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Ember irányításában hallották.

b) Az égben. Ez az otthon. „Látni fogjátok egykor, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható jobbján és eljön az ég felhőin” (Mt 26,64). Ez az angyalok világa. Ez az üdvözültek hazája. „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban hálnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel. 14,13).

2. Lábainál hever az ellenség feje.

Mi lehet Isten ellensége? A Végtelennel szemben a gőg emelkedhet ellenségévé.

a) A tagadás szelleme tehát az első ellenség. A Lét: az Isten ereje. Ennek tagadása a gonoszság lelke. Az engedelmisség: az Istennek igénye. A gőg: ennek a megtörése.

b) A sötétség réme. A fény az Isten. A sötétség terjesztője – a gonosz szellem. Az ember útjára vetített fény az isteni Szeretet. Az ember irányítója az Isten. Az ember gátolója a gonosz. „A bölcsnek ugyanis szeme van a fején, a balga pedig sötétségben jár” (Préd. 2,14).

c) A gyűlölet lelke. „A gyűlölet civódást szít, a szeretet pedig minden hibát beföd” (Péld. 10,12). A Szeretet Lelke az Isten. „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent” (1Jn. 4,7). – A gyűlölet lelke a sátán.

Bef.: Mi tehát a Messiás hivatása? Uralmát terjeszti ki – mindenek fölé. Útja? – A szeretet.

2. (Graduale) beszéd: **Aki az Úr nevében jó...**

(Erkölcsi beszéd: Az Úr nevében köszöntök boldogsága) „Áldott, ki az Úr nevében jó! Áldunk az Úr házából titeket. Isten az Úr; derítsen fel minket. Álljatok sort az ünnepi lombokkal egészen az oltár szarvakig... Az Úr műve ez, csodálatos a mi szemünkben” (Zsolt. 117,26-27 és 23).

Bev.: Urunk nevében jövőket hódolat és szeretet övezze. – Kik ezek?

1. Ez az isteni, égi Követ.

Ez az első és mindent Magába záró.

a) Mit hoz minenkünk? – Betlehemben a születése. Mikeás nyomán írható: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – Júdea, Galilea a munkahelye. „Amikor Jézus ezt a tanítást befejezte, elindult Galileából és Júdea határára ment, a Jordánon túlra” (Mt 19,1). – Kereszt az áldozati oltára. „Jézus akkor hangosan fölkiáltott: „Atyám kezébe ajánlom lelkemet”, Ezekkel a szavakkal kilehelte a lelkét” (Lk 23,46).

b) Hogyan fogadja lelkünket? Karácsonyi angyalok örömeivel. „Dicsőség a magasságban Istennek és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). – Igéje befogadásával: „Mindaz, aki hallgatja tanításomat és tettekre is váltja, hasonlít a bölcs emberhez, aki házát sziklára építette” (Mt 7,24). – Áldozatának örökönyveivel. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst, vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. És mindenkié, aki Hozzá siet.

De az Isten Követe fogadása mellett mit látunk embertestvéreink között? Ők is Isten követői.

a) Hoznak ők is isteni ígét. Aki ezt befogadja, az az Igét fogadja be. „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16).

b) Vigyünk mi is isteni ígéket – másoknak. Ez is és az életünk is igehirdetés. Az igazi emberek minket is befogadnak. Legyenek azok gyermekeink, családunk, munkatársaink, embertestvéreink.

Bef.: Egész életen át kövessük ezt az intelmet. „Áldott, ki az Úr nevében jó! Áldunk az Úr házából titeket” (Zsolt. 117,26).

3. (Graduale) beszéd: Az Úr megjelenése

(Dogmatikus beszéd: A Messiás születése)

„Megismertette az Úr az Ő szabadítását, megmutatta a nemzetek előtt igazságát; megemlékezett kegyességéről, Izrael házához való hűségéről. A föld határai mind látják Istenünknek szabadítását” (Zsolt. 97,2-3).

Bev.: Mi a betlehemi éjszaka jelentősége? Miért hirdetik angyali dallal a betlehemi Kisdedet?

1. Elküldötte az Úr a világ Üdvözítőjét.

Az ember élete két vonalon mozog. Földet sűrű tekintete és kutatása horizontálisan; de eget keres vertikálisan. – És mit hirdet a Karácsony?

a) Isten a földre szállt. Ez a megtestesülés szent titka. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Az ember így Istenre talál. De nemcsak elméletben. A szerető fiúi viszonyban. Ez a szeretet ajándéka.

2. Hogy Magához emelje az emberek egyetemét.

Ha az ember egek felé tárul, akkor igénye az egek kegyének birtokba vétele. De csak ezt adja-e az Isten? Többet ad.

a) Magához emeli az embert. Igaz ez egészen világosan, nézve Izaiás szavait: „Népek jönnek majd világosságodhoz, és királyok a neked támadt fényességhez... Meglátod majd és felderülsz, szíved csodálkozik és kitágul, mivel majd hozzád tér a tenger özöne, és hozzád megy a nemzetek kincse. Elborít majd téged a tevék áradata, Mádián és Éfa dromedárja; valamennyien Sábából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, s az Úr dicséretét hirdetik” (Iz. 60,3 és 5-6).

b) Együttélővé teszi az embereket. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem. Amennyiben most testemben élek, Isten Fiának hitében élek, aki szeretett engem s önmagát adta értem” (Gal. 2,20).

c) Örökké boldogítja az embert. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: A Karácsony – az Úr megjelenése. Az igazi, egyéni Karácsony – az emberi lélekben való Krisztus születés.

*

*1. (Offertorium: éjjeli mise) beszéd: **A mi örömünk***

(Dogmatikus beszéd: A Messiás születése)

„Örvendjenek az egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti; ... Az Úr előtt, hogy eljő, eljő megítélni a földet. Megítéli a föld kerekességét igazságosan, s a népeket hűsége szerint” (Zsolt. 95,11 és 13).

Bev.: Világ örömének hirdetését zengi az Egyház az Offertorium szövegében. – Mikor legyen ez? Ha eljön az Üdvözítő. Ha így örvend a természet, akkor mit tesz az emberi lélek?

1. Krisztust vártuk évezredekben át.

Az egész Ószövetséget egy szó jellemzi: várakozás. – És a mi lelkünket mi tölti be?

a) Történelmi várása a Messiásnak. – Kik jelentik? „...az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11). „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé” (Zsid. 1,1-2).

b) Lélekbe való szállás készítése a Messiásnak. Emberi lelkünk is az Izaiás időknek belső alakulását várja. „Együtt lakik majd akkor a farkas a bárányal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd a borjú, oroszlán és juh, és parányi gyermek terelheti őket. Borjú és medve együtt legelnek, együtt pihennek kölykeik, és szalmát eszik majd az oroszlán, akárcsak az ökör” (Iz. 11,6-7). – És ennek áldását magunkra alkalmazva igényeljük az angyalok szavát: „...béke a földön a jóakaratú embereknek” (Lk 2,14).

2. Krisztus megszületett a betlehemi éjszakán.

Az összeírásra siető Szent Születet Betlehem kicsi istállója fogadja be. Itt lesz a történelem központja. „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövő uralkodója, aki kezdetől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – „(Mária) megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette” (Lk 2,7).

a) Az ég Urát megtagadja a föld dicsősége. Lukács szerint: „...mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7).

b) Az ég Urát befogadja – a lelkek szentélye. „Mindannak, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Végül is az a kérdés: mi tehát a mi örömünk? A Messiás megszületett. Ez az emberiség öröme. A Messiás az én lelkem lakója, ez az én életem legnagyobb boldogsága.

*2. (Offertorium: pásztorok miséje) beszéd: **Az Úr örök ereje***

(Dogmatikus beszéd: A mindenható Isten)

„Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és felővezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék. Trónod kezdet óta szilárd, öröktől fogva vagy te” (Zsolt. 92,1-2).

Bev.: A végtelen Isten erejét hirdeti a mindenség: „Dicséritek az Urat szent hajlékában, dicséritek őt az ég erős boltozatában. Dicséritek őt hatalmas tetteiért, dicséritek őt nagyságának teljességéért” (Zsolt. 150,1-2). – Mi tárul elénk az élet történetében?

1. Teremtő ereje.

Talán az ének fejezi ki legfenségesebben az Úr erejét, amit a Zsoltáros így dalol: „Isten dicsőségét beszéljük az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2).

a) Belőle minden. Ez a gyökérvény ténye. „Emeljétek fel szemeteket a magasba, és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevével szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). „Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3).

b) Hozzá minden. Ez a cél, a történet alapja. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttünk, mert Isten nyilvánvalóvá tette számunkra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számunkra” (Róm. 1,19-20). – „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). – „Sóvárogra vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba. Ujjongva eped szívem és tes-

tem az élő Isten után” (Zsolt. 83,3). – „Mindannak, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. A Szeretet ereje.

A világ felett uralkodik az ember, mert így rendelte az Úr: „... uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28).

a) Szerette az embert. Így indította, így vezette, így akarja visszavezetni.

b) Megváltotta az embert. Maga a megváltott emberiség sorsát így jelzi a próféta: „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a liliom... Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve. Bizony, vizek fakadnak majd a pusztaságban, és patakok a sivatagban” (Iz.35,1 és 5-6). „S az Úr megváltottjai térnek vissza rajta” (Iz. 35,10). – De a megváltott ember belső életét így jellemzi az apostol: „...legyetek igen buzgók és mutassátok meg sorjában hitetek által az erényt, az erény által a tudást, a tudás által a testvéri jóindulatot, a testvéri jóindulat által a felebaráti szeretetet. Ha ezek megvannak bennetek és gyarapodnak is, nem lesztek restek és gyümölcstelének Urunk Jézus Krisztus teljes megismerésében” (2Pét. 1,5-8). „Az Isten azonban azzal bizonyítja irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, a meghatározott időben meghalt a gonoszokért. Most tehát, amikor már megigazultunk vérben, sokkal inkább megment minket a büntetéstől” (Róm. 5,8-9).

Bef.: Isten ereje tárul elénk, ember boldogsága táruljon Isten felé!

3. (Offertorium: ünnepi) beszéd: Az örök tulajdonjog (Dogmatikus beszéd: A végtelen hatalom Ura)

„Tiéd az ég, és tiéd a föld, te alkottad a föld kerekességét és mindazt, ami rajta van;... Igazság és jog királyi széked alapja, irgalom és hűség vonulnak előtted” (Zsolt. 88,12 és 15).

Bev.: Az ünneplő gyermekcsereg boldogan foglalja le a karácsonyi kis Jézus küldötte ajándékokat mondván: ez az enyém! – De hogyan tartja birtokában az Isten azt, amit teremtett és amit ad bőkezűen az embernek?

1. Istené a mindenség.

Ez a tétel – a művész világra irányítja tekintetemet. Övé a mű, amelyet teremtett. De gondolatunk a gazdáé is. Övé a termés, amelyet megdolgozott földje teremtett.

a) Istené a világ – a létesítés jogcímén. „Te uralkodol a tenger erején, és háborgó hullámaid te fékez meg” (Zsolt. 88,10).

b) Istené a világ – a fenntartó jogcímén. „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék” (Zsolt. 92,1).

c) Istené a világ – a célbasegítés jogcímén. Segítő törvény kényszerével – a világot és segítő kegyelmével – az embert. „Megmutatod az élet útját nekem, színed előtt örömmel töltesz el engem, és jobboldon mindvégig gyönyörűségem leszen” (Zsolt. 15,11).

2. És emberré léssen az istenség.

De magának tart-e mindent az Isten? Az Isten a Jóság és a Szeretet. A Szeretet pedig kiáradó erő. Így tehát az Isten mindenét kisugározza.

a) Szeretetéből teremti az embert. „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevésbé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg” (Zsolt. 8,5-6).

b) Szeretetről Karácsonykor emberként ereszkedik az élet zarándokához. Általános ajándékok ez. „Örvendjenek és ujjongjanak a nemzetek, mert igazsággal ítéled a népeket, és kormányozod a földön a nemzeteket. Áldjanak, Isten, téged a népek, áldjanak téged a népek valamennyien!” (Zsolt. 66,5-6). Karácsonyi ajándékok: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). „Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,14).

c) Szeretetről természetében részesíti és fiaiként örök hazájába várja az embereket. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (1 Pét. 1,4). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Bef.: Ennél a „nagykarácsonyfa” ajándékoztatásánál diadalmas és boldog legyen az ember. Mert: miénk – az Isten Fia!

*

1. (*Secreta: pásztorok miséje*) beszéd: **A születés és újjászületés**
(Dogmatikus beszéd: Jézus születése – ember újjászületése)

Bev.: Krisztus Jézus születésének napján milyen imával zárja áldozatát az Úr Egyháza? Őt kéri alázattal, hogy az Úr születésének rendkívüli kegye legyen a mi életünk átalakulásának kegye. – Hogyan kell ezt értelmezni?

1. Születésed – Isten kegye.

A Karácsony lényegére kell gondolni.

a) Az Isten szeretete végtelen. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Ján. 4,8).

b) Az Úr Egyszülöttjének földre szállása égi kegyelem. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Újjászületésünk életed ereje.

De az isteni szeretet – észlelhető, és bennünk is – teremtő erő. Mit teremt?

a) Isteni élet utáni áhítózást.

b) Isteni természetben való töltekezést. „...Jézus Krisztus... élő reménységre szült újjá minket: arra a romolhatatlan, szeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, amely számotokra van fönntartva a mennyben” (1Pét. 1,4). Ezért született – Ő...

c) Isteni életet élést. Amint szt. Pál mondja: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Az emberré született Isten Fia –istenivé szüli az ember fiát.

2. (*Secreta: ünnepi mise*) beszéd: **A megváltandó ember imája**
(Erkölcsei beszéd: A tisztulás vágya)

Bev.: A betlehemi Kisdéd valóságát, személyiségét tudva, mi alázattal gyarlóságunkat visszük hozzá és lélektisztulást kérünk. – Hogyan és mit kérjen az ember?

1. Szolgáságunk bilincseit törjed.

Miben szolgál az ember?

a) Akkor szolgál, ha a föld rabszolgája. Ez a bűn állapota. „Amíg ugyanis a bűn szolgálói voltatok, szabadok voltatok az igazságtól” (Róm. 6,20).

b) Akkor Isten szolgálja, de a föld ura, ha az Istent imádja. „Halálával ugyanis egyszer s mindenkorra meghalt a bűnnek, életével azonban Istennek él” (Róm. 6,10).

c) És akkor „Isten fia”, ha Krisztus megváltottja. „Nincs tehát már semmi ítéletre méltó azokban, akik Krisztus Jézusban élnek, (s nem a test szerint)” (Róm. 8,1).

2. Lelkünk szárnyfeszlését segítsd.

Ez az „életkeret” szabaddá tesz bennünket. „Tudom, hogy a törvényt nem az igaz emberért hozták, hanem a gonoszokért, lázadókért, istentelenekért, bűnösökért, vallástalanokért, a szentség ellenségeiért...” (1Tim. 1,9). – De ez a hivatás szárnyalásra képesít a kegyelemmel.

a) Vonz – az ég.

b) Lendít – a kegyelem.

c) Égbe ér – z élet.

Bef.: Lám! Kegyelemben emberként jelenik meg az Isten, és Betlehemből emelkedve – égbe tör az ember.

3. (*Secreta: ünnepi mise*) beszéd: **Betlehem – az áldozatunk ereje**
(Erkölcsei beszéd: A kérés áldozata)

Bev.: Az Istenhez forduló lélek mikor bízhat abban, hogy meghallgatja az Isten? Akkor, ha felé fordul az égi Atya szeretete. És Betlehem után mit érezhet az ember? Azt, hogy szerető az Isten. – Miért bízhatunk, hogy kegyesen meghallgat az Úr?

1. Emberré levésed örök szereteted jele.

Mi az embert érő szeretet ajándéka?

- a) Javak adása. – De ez csak földi.
- b) Isten emberré alázkodása. – Ez az égi kegy.

2. Így Hozzád szálló alázatunkat elfogadja a szeretet Lelke.

Mi az ember áldozatának a célja? Hódolni akar az Istennek.

- a) A készséges lélek kínálja.
- b) Az Ég Urának Lelke fogadja.

Bef.: Honnét tehát a mi imánk és áldozatunk ereje? Betlehem csodája a mi egeket találásunk ősi ereje és boldogsága.

*

1. (Communio: éjjeli mise) beszéd: Az örök Elsőszülött

(Dogmatikus beszéd: Az Isten belső élete)

„Tied lesz az uralom hatalmadnak napján a szentek fényességében; a méhből a hajnalcsillag előtt nemzettek én téged” (Zsolt. 109,3).

Bev.: A mai szentmise áldozása után ezt a Zsoltár szöveget imádkozza az Egyház. Mintha az áldozat szavaival ezt akarná lelkünkre kötni: légy boldog ember, mert éretted lett emberré az Isten Egyszülöttje. – Mit akar tehát közölni velünk ez a szöveg?

1. Az Isten második Személye a Fiú.

Valami titokzatos módon a betlehemi Kisded – valóságos élettartalmát akarja felfedni.

a) Embernek látom a Kisdedet. „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16). Ez – a látás tapasztalata.

b) És Isten második Személye, Isten Fia – a Kisded. Ez a kinyilatkoztatás megvilágítása. Angyal hirdeti –születése előtt. „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiút szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,31-33). – Apostol hirdeti: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

2. Az Isten második Személye – a Megváltó.

De az isteni Ige – az emberiség Megváltója.

a) A szentek Fénye vagy, Uram! „Mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek: szentek legyetek, mert én szent vagyok” (3Móz.11,44).

b) Az elesettek Áldozata vagy, Urunk! „Alázkodjatok csak meg Isten súlyos keze alatt, hogy annakidején fölmagasztaljon titeket” (1Pét. 5,6).

Bef.: Emberi látó szemünk elhomályosodik az égi fényben, és Istent lát a lelkünk. Erre a látásra istenivé nemesedjék a lelkünk!

2. (Communio: pásztorok miséje) beszéd: A Karácsony emberi értékelése

(Erkölcsei beszéd: Boldogságunk forrása)

„Felette örvendezzél, Sion leánya” ujjongj, Jeruzsálem leánya: íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít; szegény ő és számaron ül, számarcanca fiatal vemhén” (Zak. 9,9).

Bev.: A történelmi Karácsony visszhangja cseng és zsong a mai napon... A mi lelkünkben is azok az örömtüzek ébrednek, amelyek a Karácsony örömeinek a forrásai. – Mik ezek az örömhírek?

1. Eljött a népek Királya.

Emberi életünk jellegzetes jegye: várva várja a helyes útmutatást.

a) Lehet-e ez önmagunk lélekfenye? Egyéni felfogásunk bizonytalan és ingadozó.

b) Lehet-e ez a föld királyainak irányító szava? Hatalmuk földiekre szorítkozó.

c) Csak egy lehet: az ég Királyának útmutatása. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). – Szabad lény az ember, tehát irányt kér, hogy szabadon kövesse. Ezt adja a természet. Ezt diktálja a próféták sora. Ezt harsonázza a Karácsony Krisztusa. „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

2. Megszületett a világ Megváltója.

De az égi Király nemcsak irányt mutat.

a) Őt – Messiásnak várták (az első bűn és büntetés!).

b) Őt – Megváltónak kaptuk. Mert: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

c) Őt – Megváltóként imádjuk. „...Hol van a zsidók újszülött királya?... A házba lépve, ott látták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva hódoltak neki” (Mt 2,2 és 11).

Bef.: Így értékeljük mi a Karácsonyt! És hogyan értékel minket az Isten, hogy ilyen isteni kegyre méltatta az embert?!

3. (Communio) beszéd: **Az Isten szeretetének kiáradása**

(Dogmatikus beszéd: Az Isten szeretete)

„Megemlékezett kegyességéről, Izrael házához való hűségéről. A föld határai mind látják Istenünknek szabadítását” (Zsolt. 97,3).

Bev.: Mindenkinek ígérte, mert Ádámban–Évában mindenki a bűn állapotába került. – De mit tett az Isten?

1. A választott népben a hitet őrizte.

Az első áldás: megőrizni az Isten szeretetébe vetendő hitet.

a) Ezt biztosította az első ígélet. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé; Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15)!

b) Ez erősítette a pátriárkák életét. Ábrahám hite. „Ábrahám hitt Istenben és az megigazulására szolgált” (Róm. 4,3).

2. A pogányokban a vágyakozást fokozta.

Ágár népe is Isten népe.

a) Távolabbra került az Úrtól.

b) De utána nyúlt az ég Ura.

c) Vágyakozó lélekkel őket is áldotta és vonzotta.

3. A Karácsony éjszakáján a szeretetét kinyilvánította.

Mindenki áhította, és a mai Communio szövege állítja. Ezért: „Örvendeztetek, igazak, az Úrban, és dicsérjétek szent emlékezetét” (Zsolt. 96,12). Mert mindenki meglátta.

a) Meglátták a hívő pásztorok: „Odasiettek és meglátták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16).

b) Megtalálták a jóakarató napkeletiek. „A házba lépve, ott látták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva hódoltak neki” (Mt 2,11).

c) Csak elűzték – és halálát keresték – a gonosz fejedelmek. „...Amikor Heródes látta, hogy a bölcsék kijátszották, nagy haragra gerjedt és Betlehemben meg annak egész környékén megöletett minden fiúgyermeket a kétévestől lefelé, a bölcséktől megtudott időnek megfelelően” (Mt 2,16).

Bef.: Csillag, égi dal az Úr hívó jele. „Lélekfény”, „lelkiismereti dal” az embert, engem is, hívó életjel. – Menjünk ennek a nyomán!

*

*I. (Postcommunio: ünnepi mise) beszéd: **Mit hozott és mit hozzon a kis Jézus?***

(Erkölcsi beszéd: A Karácsony egyéni ajándéka)

Bev.: Szinte tanítóvá lesz a mai szentmise végén az Egyház mondván: légy isteni születésünk adományozója és örök életünk biztosítója. Íme az emberiség nagy Ajándékozója! – Mit hozott tehát nekem a Karácsony?

1. Újjászületésünket hoztad.

Mit kaptam Tőled?

a) Csak földieket?

b) Égieket és istenieket. – De kérdés: elvettem-e és értékesítettem-e?

2. Örök életemet is adjad.

A földiek múlandók, de az isteniek maradandók! – Mit kérjek tehát?

a) Olyan gyűjtést, amely örök gyümölcs lesz. „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

b) Olyan életet, amelynek földi halála a diadalmas élet nyitánya. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Vizsgálódásom után azért imádkozom is ezekért Hozzád: hozza, hozza, hozza ezeket a kis Jézus!

*

Amikor az **Oratio**, **Secreta** és **Postcommunio** szövegeit magyarázzuk, akkor olyan beszédvázlatokat készítsünk, amelyek lényege: a **kérés**. A beszédek tehát az Egyház kérő imájához alkalmazandók és **alanyi kéréssé** alakítandók.

* * *

B/ rész –b/ csoportja: az Evangéliumra épülő beszédek

Ha figyelemmel kísérjük az Evangéliumok szövegét, akkor meg lehet állapítani, hogy az első és második Evangélium a Messiás földi születését ünnepli, a harmadik szentmise Evangéliuma pedig az égi születés kinyilatkoztatása. – Így most összevontan közöljük: a) éjféli szentmise (Lk 2,1-14) és b) pásztorok miséje (Lk 2,15-20) beszédeit, majd külön: c) ünnepi mise (Jn 1,1-14) beszédeit. Lássuk most ilyen csoportosításban egyenként.

a) éjféli és b) pásztorok miséje

A szent Evangélium szövege így szól: „Abban az időben Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget. Ez az első népszámlálás Quiriniusznak, Szíria helytartójának idejében történt. Elment mindenki a saját városába, hogy följegyeztesse magát. József Dávid házából és nemzetségéből származott. Elment tehát Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a júdeai Betlehembe, hogy följegyeztesse magát Máriával, feleségével együtt, aki áldott állapotban volt. Miközben ott tartózkodtak, érkezett Mária szülésének napja. Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson. Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek. De az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtok pólyába takarva és jászolba fektetve.” Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békeség a földön a jóakarátú embereknek.” Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet. Miután látták, elhíresztelték azt is, amit már előbb megtudtak a gyermekről. Aki csak hallotta, csodálkozott a pásztorok elbeszélésén. Mária pedig szívébe véste szavaikat és el-elgondolkodott rajtuk. A pásztorok azután hazatértek. Dicsérték és magasztalták Istent mindazért, amit úgy láttak és hallottak, ahogy az angyal előre elmondta nekik” (Lk 2,1-20).

Különálló beszédek

1. beszéd: Égi melódiák a csodák éjszakáján

(Dogmatikus beszéd: Ember vágyai és Isten tettei) – (1944)

Bev.: Zúgó fergetegek, bömbölő ágyúörgések rengetik a falakat, reszkettetik az ablakokat, amikor szent Egyházunk angyali ajkáról vett énekbe kezd: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békeség a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). De még a kórusunk is ezt énekelte! Vajmi nehéz beállni abba a kicsi együttesbe, amely most is merészen zengi az angyalok dalát, pedig jól van ez így. A nagy zeneművek hatalmas zenekarában bűgva bűg a kürt, ütemesen hangoskodik a basszus trombita, mélyreszállt hanggal erősködik a nagybögő akkordja, és finoman vezető szólammal igényeskedik és irányít a **piciny hegedű** bájos melódiája. Es valóban, ez a finom hang vezeti az egész együttes harmóniáját. A többi csak kíséret, amely végül is alázkodással simul a vezető dallam finom akkordjaihoz. –

Betlehem csodás éjszakájának emléknapiját hangoskodó emberi akarások telítik, de az isteni tervek csodás énekét, vezető dallamát égi ajkak hangoztatják és dicsőítik.

1. Mit akar most is az ember?

Lelkét átjárja – a nagyot akarás. Szinte látjuk Bábel népének történetét. „Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, hogy híressé tegyük nevünket, mielőtt elszélednénk minden földre” (1Móz. 11,4). – Akárcsak az egyiptomi fáraók, akik embervéren piramist emeltek és építettek azért, hogy naggyá tegyék nevüket. – Végül is úgy lehet jellemezni az emberek törtető vágyát, hogy birtokba vegyék a földet. Alapjában ez is isteni parancs. „Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). Ennek azután a módja:

a) Az élet rúdját kézbe kapni.

b) Mindenkit **ember terve** szerint boldogítani.

c) De ennek eszközei igen gyakran az erő, a gőg, az elnyomás. Vigyázva vigyázzon az ember, hogy ne maradjon ezen az anyagias síkon, hanem keresse a magasságok világát, amelyet az égi Atya teremtett számára.

2. Mit adott nekünk az Isten?

a) Paradicsomi büszkélkedés bűne után a történelem folyamán ködös ígéreteket és égi jövendöléseket lehetett kapni. „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz, – vajat és mézet fog enni, hogy meg tudja vetni a rosszat és a jót tudja választani” (Iz. 7,14). Továbbá így szól az Írás: „...ivadékosban nyer áldást a föld minden nemzete, mivel engedelmeskedtél szavamnak (1Móz. 22,18). És a törzset is jelzi: „El nem vétetik a fejedelmi pálca Júdatól, sem a vezér az ő ágyékától, míg el nem jön az Elküldendő, az, akire a népek váraognak (1Móz. 49,10).

b) Az életben jelentkező örök vágyakat. Kicsi nekünk a föld, és örök igényünk az ég. Ez a vágyak vágya és a boldogság áhítozása.

c) A csodák éjszakáján égi fényt és angyali éneket: „Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket... Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békeség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,9 és 13-14).

d) Égi Egyszülöttjét... Életünk földi, mennyei örömét. Mindenünket, Urunkat, Jézus Krisztusunkat! Ennek tényét a természet csodája jelenti: „Hol van a zsidók egyszülött királya? **Láttuk csillagát** napkeleten és eljöttünk imádni őt” (Mt 2,2). – Majd az égiek éneke magasztalja, és hallgatására pásztornépek lelke Betlehem felé irányul. – Végül a betlehemi Kisdéd isteni, csendes élete bizonyítja. De ezt a nagy kincset csak azok érzik és értékelik, akik tudják, hogy a legnagyobb kegyelem a hit, amelyet így csendít ki lelkéből az ember Mestere nyomán: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). A lényeg ez: égi kincseket és értékeket hozott az Úr Egyszülöttje a nagyobbánál nagyobbat akaró embernek.

Bef.: A nagy mindenség szimfonikus, melodikus ütemezése akkor lesz a leggyönyörűbben egybecsendülő isteni dallam, ha a nagyot akaró ember – az istenivé levés legnagyobbját akarja! Odasimulva a Betlehem csodás **vezető dallamához** és az angyali karokkal énekelni hívó és bízó lélekkel: Krisztus Jézus született! Örvendezzünk! – De úgy, hogy ezt az istenivé levés ajándékát véve –az életet tényleg istenivé nemesítsük!

2. beszéd: A Karácsony éjszakája

(Erkölcsi beszéd: A Karácsony ajándéka)

Bev.: Ünnepeles „angyaljárás” után családi szentélyben várják a felnőttek a Karácsony éjszakájának harangzúgását, hogy ők is megtalálják a Krisztust, mert megtalálhatja Őt mindenki. – Miben találjuk meg a karácsonyi Kisdéd hozta karácsonyi életkincseket?

1. A gyermek a cukorral díszített csillagó fában.

A gyermek képzelete a mesék világa.

a) Neki cukrot hoz – a virágzó fa...

b) Neki játék ajándékot hoz – a csoda éjszakája...

2. A hívők – a csodás Kenyér alakban.

Már a felnőtt másképpen várja.

a) Újszülöttként elfogadja. – Ő, az ember, lélekben újjászületett lett.

b) Élet Kenyerének köszöni és köszönti. – Ő, az ember lett az égi teríték boldog várományosa. – És a titkos jelenlétű Kenyér? Mit ad nekünk? Ő – erőt adó. „Ezért nem számít, aki ültet, sem az, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja” (1Kor. 3,7). Ő – életet biztosító. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6). Ő – örök élettel ajándékozó. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

3. A hitetlenek – az életváltások csodaéjszakájában.

a) A Krisztus nélküli élet zord éjszakájában keresők lesznek...

b) A Krisztust élők tavaszi fakadásán emelkednek... Itt már találtak, és nyomán ők is indulnak... Mert az élet az igazi érv!

Bef.: Éjszakája a természetnek, hajnalvirradása az emberi életnek! Ez a csoda, mert mindenkit magához ragad. Gyermeket, hívőt, hitelent egyaránt... A döntő erő: a központ felé, az Isten felé való hálás szeretet-lendítés.

3. beszéd: A „Gyermek Jézus angyalkái”

(Erkölcsei beszéd: A Gyermek – a gyermek)

Bev.: A Karácsony est varázslata a családi szentély szeretettel telítése. – Minden képzelet egekbe száll, mert az Ég Ura a földre ereszkedett. Minden szárnyas fantázia angyalszárnyuhogást hall, és a gyermeklélek karácsonyfát hozó angyalokkal álmodik...

1. Valóságban is ott az angyal-együttes, ahol megjelent a Gyermek.

a) Ő az isteni Követ... Róla szól az Írás: „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben, engem fogad be” (Mk 9,37).

b) Ez a szeretet égi ereje. Feléje fordul a család minden áldozata.

c) Ő a hálát élvező szülők öröme...

2. Valóban ott a kis Jézust szerető angyalnép, ahol ott van az éneklő gyermekek serege.

Az életfakadás Isten ajándéka. Az Isten pedig Maga ott lakozik, ahol boldogan él az Úr házanépe.

a) A tiszta lelkek – Jézus népe.

b) A „Jézus népe” – a Mester igénye.

c) A „Mester igénye” – a felnőttek életpéldája. – Mi megy végbe a „zajos ház”-ban? Kacag az élet, mert Isten jár a család szentélyében. Teremtő lelke sugároz a földön, hogy örök házanépévé neveltesék a család szentélye.

Bef.: Az égi Gyermek a Szent Család és mindnyájunk öröme, a kis család gyermeke – az otthon és az ég jövő öröme.

4. beszéd: „A fényözönös betlehemi éjszaka”

(Erkölcsei beszéd) – (Megjelent: „Közérdek”, 1938. XII. 24.)

Bev.: Betlehem városára borult kétezer esztendővel ezelőtt az a varázslatos éj... A nap lealkonyodott, a csillagok az égboltra húzódtak, a munka zaja elcsendesedett. Épp úgy, mint minden decemberi estén. – De a betlehemi környéken nem így múlt el az isteni tervben előre látott decemberi éjszaka. A napkeltét égi fény előzte, a csendet angyali ének űzte messze. Mert: ma született a világ Megváltója. A sötét éjszakából fényözönös éjszaka lett.

1. A betlehemi fészter egyszerű szürkesége nem sejtette, hogy az Ég leereszkedésének magasatos hajlékává nemesedett.

a) Faragatlan oszlopai és tetőt hordozó támfalai nem az Ég befogadására készültek. De a benne otthont kereső Szűzanya az isteni Kisded beköszöntésére méltatta azokat. Rajtuk is átverődött a csodálatos égi fény tűzőzöne, de rajtuk megpihelve, majd tőlük visszaverve elsuhant és elszürkült a nagy mindenségben... A fény természete, hogy megvilágít, de ugyancsak lényeges része, hogy halványodóan eloszlik a végnélküliség területén.

b) A betlehemi fényözönös éjszaka azonban nemcsak a határt, a mezőt, a fésztergerendát, a kis jászolt és a Szent Családot világította meg. „Lux mundi”: a „világ Világossága” fényt derített az egész emberiségre és megvilágította a bizonytalan utat járó életzarándokokat is. – A napforgás éjszakájának sötétsége nem a legnagyobb veszteség az ember számára. Mindenki jól tudja, hogy az éjszakát

nappal váltja, a sötétséget fényözön követi. – Az emberi életben az a legfeketébb éjszaka, amely az életútkeresés idején vonja sötétségbe a járandó utat. Ez a ködbeborulás olyan mérhetetlen fényrablás, hogy lehetetlenné teszi a zarándokok továbbjutását... Az élet elé meredő nagy kérdés, az örök „merre?” feleletre vár... Önmagát kérdi az ember, de a felelet egészen bizonytalan. Tudósokhoz fordul s a válasz ezernyiféle. Hiába minden, való igazság, hogy az Isten teremtő tervébe csak az Úr lát bele, és csakis Ő adhatja a biztos irányítást.

2. Az élet Adventjében járó és botorkáló emberek ugyan áhítozva sóhajtoznak az eget után, de bizakodó lelkük sohasem merete biztosan hirdetni, hogy könyörgésükre megnyíljék az ég.

Annyit mindig tudtak, hogy az ég Ura az egész élet örök parancsolója, de a hódolatosan hajló térd sohasem mert volna felegyenesedni az Atya színe előtt...

a) Az Úr hatalma megérintette az emberek lelkét, de az atyai szeretet után csak vágyakozni mert a földi zarándok. Azt is el tudja fogadni az ember, hogy törtető útja az Isten felé vezet, de azt már köd borította, hogy atyai kéz vezet és atyai szeretet várja. Az pedig egészen idegen gondolat volt előtte, hogy titkos lélektalálkozás után nemesedjék az isteni természetben. A szeretet ilyen kiáradására sohasem mert volna számítani a küszködő ember. – Végül is mindez nem egyéb, mint köd, sötétség, elborulás és elernyedés, olyan lélekállapot, amely igen könnyen a sivár bizonytalanságba, majd a sötét nemtörődömségbe torkollik. Így élni annyi, mint eloltott életméccsel a sötét pesszimizmus mélységébe zuhanni.

b) Ámde a fényözönös betlehemi éjszaka itt is változást hozott. Az emberi lélek világába úgy hatolt be az eget földre szállásának szent misztériuma, amelynek fényében az a lángbetű lobban: „Úgy szerette Isten a világot...” (Jn 3,16)... Ha Egyszülöttje a földre ereszkedett, akkor többi gyermeke az Ég felé emelkedik! Az Isten Fia emberré lett, hogy földi embertestvérei istenivé magasztaltassanak!

Bef.: Ilyen fényt gyűjt lelkünkben a karácsonyi fényözönös betlehemi éjszaka. Így azután tényleg öröm, ha isteni igazsággal telítődik az élet a földön, amely szent otthon, ahol a hit lakozik. Szent hely, ahol az ember dolgozik. Valóságos templom, ahol a lélek a földre szállt. Istenember segítő kegyelmével az égbe emelkedik. Az égi fényözön életsötétséget szüntet és az emberéletnek istengyermeki méltóságát ragyogtatja fel. Azét az emberét, akit testvérek hirdet a ma született Üdvözítő, akinek igéit élettörvénnyé alkalmazva meggyógyul ez a szenvedő, küzdő, vajúdó világ.

5. beszéd: *Az angyali karok*

(Erkölcsi beszéd: Isten hírnökei)

Bev.: Az angyaljárás mindig isteni közlés. Megjelentek a paradicsomban az **angyali karok**, megjelent az Isten ítéletét végrehajtó, a paradicsomot őrző **Mihály arkangyal**. A vak Tóbiásnak segítséget hozó **Ráfael**, és járt itt a Szent Szűznél a köszöntő **Gábiel**. – Mit hoztak Karácsony éjszakáján?

1. Az angyali hírek – Isten hírnökei.

Mégpedig abban, hogy kérdezhetjük: de mit hoztak ezek az Istentől a történelemben? Isten üzeneteit és parancsait. – A történelemben **segítői** voltak a jóknak, **feddői** a rosszaknak. „Meghallá azonban az Isten a gyermek hangját és szólítá az Isten angyala Ágárt a mennyből, mondván: Mit művelsz Ágár? Ne félj, mert meghallotta az Isten a gyermek hangját arról a helyről, ahol az van. Kelj fel, vedd a gyermeket s fogd a kezét, mert nagy nemzetté teszem őt” (1Móz. 21,17-18). – Illés próféta a pusztában: „Majd lefeküvék és elaluvék a borókafenyő árnyában. Ekkor íme az Úr angyala megérinté és azt mondá néki: Kelj fel s egyél” (3Kir. 19,5). – „Az (Úr) angyala időnkint leszállt a tóra és fölkaavarta a vizet. Aki ezután elsőnek lépett a fölkaavart vízbe, meggyógyult, bármilyen betegségben sínylődött is” (Jn 5,4). – „...Ekkor hirtelen az Úr angyala jelent meg mellette (Péter), a helyiséget pedig fény árasztotta el. Megütötte Péter oldalát és ezekkel a szavakkal ébresztette föl: Kelj föl gyorsan!”... s kövess engem!” – Miután a bilincsek lehullottak a (Péter) kezéről...” (Ap. Csel.12,7 és 8)

2. És Karácsony éjszakáján – a boldogság hírnökei.

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarató embereknek” (Lk 2,14).

Bef.: De a lényeg mindig ez: Isten terveit hirdették, hogy az ember életét Istenhez vezessék.

6. beszéd: *„Betlehem kis falucskában...”*

– (1941)

Bev.: ...kezdetű csacsogó versikével hirdeti a karácsonyi nagy csodát az elemista apróság. A betű-

vetés kemény mesterségének elsajátítása közben örömet, csodás sejtést visz a gyermek világába a kis Jézus születéséről szóló dallamos szöveg, mert hiszen csapongó képzeletük és túlfűtött vágyaik tág térre feszülnek az angyali karok énekének csendülésekor... Az ő világukban csillogó szánkók, angyal húzta aranyos hintók, vándorútra kelő mármarososi fenyők, leheletszerű hálová finomodó aranyhajak, édességekké varázsolódó fenyőtobozok, kirakatokból karácsonyfa alá sétáló babák, kocsik, motorok és játékszerek csodás változatait adják a Karácsony szent éjszakájának áhítozott, angyalok hozta és ég ígérte gyönyörű ajándékait. – Jól van ez így! Dávid zsoltárossal figyelmeztet az Úr: „Kisdeded és cse-csemők szájával hirdetteted ellenségeiddel szemben dicséretedet” (Zsolt. 8,3). – Tudnotok kell, hogy a gyermekajkak az egyszerű hit hirdetői, a gyermeklelkek a legszentebb valóságok megsejtői. Ne idegenkedjétek ettől a hit kegyelméből fakadó, a „csodák éjszakáját” elétek varázsoló isteni valóságtól. Ne vonjatok ködöt Isten ihlette drága gyermekeitek csillogó világa elé, hanem inkább könyörögjétek le bizonytalankodó szívetek számára az Írás lelkét... Vessétek lélekvásznatokra Izaiás próféta látomását, mely a boldogító Eljövendő idejéről írva így szól: „Farkas és bárány majd együtt legel, oroslán és szarvasmarha szénát eszik, a kígyónak por lesz a kenyere. Nem ártnak és nem ölnek ők sehol az én szent hegyemen, – úgymond az Úr” (Iz. 65,25). Óh, ha ennek a képnek **belső igazságát** az Úr adta kegyelemmel méregetni tudnók, akkor reádöbbszennénk, hogy az emberiség megváltását megvalósító „csodák éjszakájának” előestjén vagyunk, ahol gyermekálmokat megszügyenyítő merészséggel arra az égi ajándéokra ébredünk: az Isten Fia emberré lett, hogy az ember fiai Uratyánk szeretetéből örök virágzásba fakadjanak!

1. Ez az emberi életet egész gyökérzetében áthatni akaró megsejtés a vágyak vágya.

Mágusok lelke, próféták víziói, álmódosítások Adventté növesztették a múlt évezredeit, és az idők beteljesülésekor Lukács evangélista szavai szerint így vált történelemmé az Ige megtestesülése:

a) „Azon a vidéken pásztorok tanyáztak kinn a szabadban, és éjszaka őrizték a nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek. De az angyal bátorította őket: „Ne féljétek! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában. Ő a Messiás és az Úr. Ez a jele: Kisdedet találtok pólyába takarva és jászolba fektetve”. Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,8-14). Ott a „csodák éjszakáján” alvó nép ébresztője lett az angyalok éneke, de az emberiség álmvilágában, a vágyak vágyával Istent, az Ő leereszkedését vágyók életében olyan harsonázó ébresztővé erősödött, amely égi hullámhosszon járva minden ember lelkének muzsikájává dallamosult.

b) A történelem ugyanis nem állt meg Betlehemben. Pásztorok után királyok jönnek az Újszülött-höz, később alázatos halászok sorakoznak a tanító Mester körül, utánuk egyszerű népek, tisztaszívű asszonyok és tört lelkű elesettek sereglenek, népek választottjai gyűrűződnek, majd a római birodalom bukása után a barbár népek hullámain is felrázta az égi hang... ébresztgeti alvó lelküket a betlehemi ének... Véres harcmezőkből otthon épül, gótok, frankok, germánok, angolszászok, vallonok, allemanok, magyarok, szlávok hazát teremtenek. A hegyek köveiből dómokat emelnek. Földjük aranyból kelyheket kovácsolnak, tömjénükkel az örök Áldozatnak hódolnak. Hódoló alázatuk központja Betlehem lesz, mert ott: „Isten Fia ember lett, mint kis gyermek született”.

c) Ha egyszerű ember születik a földre, akkor, bár igénytelen életével jelzi égi küldetését, mégis minden művére reáverődik a múlandóság bélyege. Igényeiben több a földi kincs felé való fordulás; át-futó élete csak a vágyak vágyában jelzi az égi Atya felé való nosztalgiát. – Ha azonban az éghez tartozás isteni jegyei verődnek ki a Betlehem kis falucskájából kiinduló élettörténeten, ha angyali karok kísérik a jászolban fekvő, pólyába takart Kisdedet megjelenésének első pillanatában, ha tanító működésének egész életiránya az egek felé mutat, ha igényei az égiek után feszülnek, ha Isten csodás leereszkedése kíséri életútját és végezetül, ha a történelmi korokon át fennen ragyogtatja egész művének örök érvényt hirdető dicskoszorúját, akkor a „csodák éjszakáján” Isten szállt a földre, hogy a föld emberét Magához emelje. Országának helyét így jelzi: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). Híveinek életcélját ezek a szavak adják: „Ti keressétek elsősorban Isten országát és igazságát...” (Mt 6,33). A célhoz vezető egyetlen eszköznek hirdeti: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből... Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mk 12,30-31). Az új szent szövetség értékét pedig ezzel a mondattal értékeli: „Ég és föld elmúlik, de az én ígéim el nem múlnak” (Mk 13,31). Ezeknek a szent ígéknek születése az Ige megtestesülése, amelynek elég hideg otthont biztosított Betlehem kis falucskája...

2. De az Égnek ez a történelmi megnyilatkozása meghozta-e a föld emberének valóságos istenivé

alakulásának szent ajándékát? Mert **az Ige megtestesülése – a Szeretet diadalmaskodása.**

Sajnos az emberiség keresztény története is sokszor szembenáll az Isten- és emberszeretet parancsával... A keresztény testvér sem tekint mindig az eget világa felé... A Mester tanítványaiként szereplő sem keresi mindig Isten országát... Káinok ma is vannak. Nérói csata ma is átzúg szenvedő világonkon. A föld kincsei szolgálat helyett a pusztulás eszközei... Hol van az emberiség szent Karácsonya?

a) A történelem eleven sodrában élünk. Emberi küzdelmek, isteni csapások, felemelkedések és elesések hullámverésében vergődünk, de mindezek a morzsolódások, szenvedések élet „Rorate”-t alkotnak, hogy Betlehem csodája után bennünk, az emberekben is megszülessék az Üdvözítő. Addig csak történelmi Karácsonyunk van, amíg lelkünk mélyén nem születik meg az üdvözítő Ige: egy Atyának földi gyermekei vagyunk, akik Mesterünk megváltó kegyelme folytán az örök tájak felé zárandokolunk. Az Úr eljövetele megindulás, az ember megszentelődése a folytatás, az örök életben való otthon találás a szent beteljesülés. Ennek a csodás megváltott életnek alapja az isteni szeretet, amelynek világitó fénye sugárcsövát vet az ember életútjára, melege kihűti a gyűlölködés izzó tüzét, varázslatos hatása gyönyörű életszimfóniába csendíti az emberhárfa, élethegejük, gyermektinkók gyönyörű együttesét. Ez a világ a jövő világa, azé a világé, amelyben a betlehemi Kisded földreszállásának hite olyan eleven létté lett a zárandok emberek egyetemében. De ez az élet égi ajándék, amelyért imádkozni, könyörögni, térdre alázkodni kell a betlehemi Kisded jászla mellett. A „csodák éjszakáján” az Ég és föld találkozik... De ez az egybefonódás akkor lesz az emberiség szeretet-ünnepe, ha valóban lélekszentélyünkben is Úr születését ünnepelek. Ebben a szent távlatban elködösödik a mai világ szörnyű életfogataga, felgyullad a hit, a remény, a szeretet tüze, és odahajló, áhító, bizakodó lélekkel nézünk Betlehem felé... Őszülő fejek, élemedettebb embertestvérek, jövőt hirdető gyermekarcok, a ködös világból előretörni akaró új életpalánták beleáramlanak az életnek a látszat szerint lefelé örvénylő élethullámszárába, de a valóság szerint felfelé sodródnak – akarva, nem akarva – az örök élet fényárban úszó szentélye felé... A földi élet magával ragad és öregítve koptat, de az isteni hit lelket átjáró ereje sodor, elevenít, örök ifjúvá fakaszt... Mindez azért, mert a mi életünkben is élő valóság a karácsonyi gyermekképzetet túlhaladó, túlszárnyaló szent éjszakai csoda: az Isten ember lett, hogy az ember fiait is istenivé magasztosítsa!

b) Talán nem is döbrentek reá, drága jó testvéreim, arra a karácsonyi nagy hitcsodára, hogy e szent estén gyermekek vagytok drága gyermekeiteknel... A jót akaró angyali lelketek parancsot adott a hegyóriások zúmarás fenyőinek, hogy a szeretet angyalainak szárnyuhogása mellett örökzöld tülelűkkel, az örök életet jelképező ködmenűkkel lopódkodjanak be szalonaitokba, kicsike szobakonyhás lakástokba, kunyhótokba, rideg lövészárkokba, istállóba egyaránt... De nektek ez nem elég... Angyali kezekkel, drága áldozatos kezekkel díszbe öltöztetitek, lobbanó fénnel ékítitek, hogy e szép, égi ajándék szóljon, énekeljen, zengjen – az Isten örök szeretetének nagy csodájáról... Mikor pedig ott térdel az ég küldötte drága fácska alatt a család apró nemzedéke, akkor könnyet töröl szemmel csodáljátok a kicsikék ártatlan, gyermekded hitcsodáját. Pedig a ti hitetek ennél sokkal nagyobb. Ők a fácskát égi követek ajándékának tudják, ti pedig az Isten földreszállásának minden képzetet átható igazságának vagytok hívő népei. A történelmi Betlehem hitetek gyökérzete, az életben fokozatosan jelentkező isteni élet, lelketek szent vágyakozása és az isteni örök szeretet-ünnep állandó Advent ideje.

Bef.: Most pedig a hangok hullámain odaosonunk drága családi szentélyetekbe... A hangzó szó emberi ajakról jövő, de tartalmilag a karácsonyi Kisded égi ajándékát hirdető. Ez a hang belopózik áhítatos Isten- és emberszeretet égi ajándékával telített lelketekbe, amelyet ma este – a szeretet alaphangjára hangolt az Úr kegyelme. Mert ma, de különösen most, a szentestén egybecseng az emberek lelke. Jóság, melegség, megértés otthont talál a szenvedve küzdők lelkében. Egymás keresésére indulnak a máskor munkába feszülő karok, és ajándékszórásra nyílik az emberi tenyér. Ma magunkhoz öleljük mieinket. A távolból is hazatértet, a nagy magyar családunkhoz érkező északtáji, erdélyi, bácskai testvért, be szeretnénk zárni minden embert... a szegényt, a gazdagot, az elesettet, a bánkódó bűnöst... Szeretnénk megsimogatni a messze falucskába világitó embermécseket, az áldozatos Márta-Mária lelküket, a kenyeret-gyümölcsöt osztó Erzsébeteket, az életüket áldozattá tevő drága édesanyákat, a fáradt fejű édesapákat... Hálás szeretettel akarnánk odahajolni a havas éjszakában őrt álló drága katonáinkhoz... szenvedő sebesültjeinkhez... Úrattyánkhoz tért hőseinkhez és hozzátartozóinkhoz... A drága gyermekszereget csak szemünkkel simogatjuk végig... Csillogó szemükből kicsillan a mélységes hit, melynek elnyeréséért magam imádkozom, őket a mai szentestén Maga az isteni Kisded simogatta, me-

lengette... Vágyait szent örömmel teljesítette és drága lelkiükről mindenkivel szemben a hála virágait fakasztotta. – De az utolsó szavaim mégis az övék. Imádkozzatok drága angyalnépem azért, hogy a „nagyok világa” nálatok is nagyobb, hívó lélekkel élje az örök értékű betlehemi csodát. Ti csilingelő hangon csacsogjátok a szép versikét: „Betlehem kis falucskában...” ...Ők pedig hitből fakadó lélekkel hirdessék a szenteste igazi tartalmát: „Az Isten Fia emberré lett, hogy az ember fiait istenivé magasztosítsa”.

7. beszéd: A „betlehemi Gyermekek”
(Dogmatikus beszéd: A Gyermekek) – (1944)

Bev.: Betlehem Mikeás próféta szerint is kicsi Júda ezrei között (Mik. 5,2), és mégis a világegyetem olyan parányi pontocskája, hogy belőle indul ki az egész világ átalakulása. – A Karácsony szent csodájának egyszerű földrajzi helye, és az emberi élet, kultúra, boldogság, lelkiség megindulásának szent forrása. –Ha kérdeznéd, mi emelte azzá, akkor azt felelném: valóság lett benne Mikeás próféta jövendölése: „De te, Efráta Betleheme kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). És igaz lett Izaiás szava: „Gyermekek születnek ugyanis nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

1. A gyermek földi értelemben véve is az élet csodája.

Benne valósul új kezdet, bontakozó személy az élet sodrán az elevevalóság. –Nézzük csak egyetemes, emberi és egyéni (egocentrizmus!) szemszögből.

a) Ő tehát a földet-egyetemet népesítő isteni szent csoda. Ő az emberi törzsnek új virága. Ő az Úr adta talentumok hordozója. Ő a zsendülésnek menő jövő és így a messzebb jövő hordozó kapcsa. – Végül Ő a kikerekített elkezdődő egyén, aki végnélküli lélettel néz a messze világba.

b) De ha a környezet szempontjából, tehát alterocentrikusan nézzük, akkor Ő az édesanya drága kincse, a család örököse és minden szeretett ember reménye. Sőt, ha még szélesebben fogjuk, akkor igen gyakran mondhatjuk: Ő a jövő élet irányítója, vagy megromtója. Ő, a gyermek. –Végül is nagy titok az új élet. Amíg ugyanis csak gyermek, addig reá áll a Mester szava: „Ilyeneké a mennyek országa!” (Lk 18,16). – Ha azután az Úr szavát követő isteni szolgálatot teljesítő lesz, akkor hozzá szól az ítélkező Úr: „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondotta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,23).

2. A betlehemi Gyermekek azonban mindenekfelett az ég legnagyobb ajándéka.

Már az érkezését sejtő betlehemi nép „Dávid törzsének gyenge hajtását” és virágszálát várja benne. „De vessző kél majd Jessze törzsökéből, és virág nő ki gyökeréből. És rajta leszen majd az Úr lelke...” (Iz. 11,1-2). – Az Úr „Szent Családjának” feje a csodák csodáját várta és valami áhítatos lélekkel a Messiás érkezését sejtette, de a „malasztal teljes” az ég Urának hódolt drága Gyermeke előtt.

a) Betlehemi születés az ég legnagyobb és legcsodásabb földre ereszkedése. – A Szentlélektől fogant: „...A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el... Jézusnak fogod hívni...” (Lk 1,35 és 31). – Szúzien szült. „... álomban megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban” (Mt 1,20). Az eget hirdető ének a beköszöntő: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarátú embereknek!” (Lk 2,14). Így azután ez az „Emberfia”: áldásain kívül „Isten Fia” kincseit is hozza.

b) A Gyermekek születése: a megváltás reményének teljesülési ténye. Hozza: az Istenfiúság kegyelmét, az embertestvér égi ajándékát, az örök élet kaputárását, a földet átnemesíteni tudó és eget megnyerni merészkező isteni kegyelmet. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2 Pét.1,4).

Bef.: De lehet-e ez a Gyermekek egy a sok közül? – kérdezem befejezésül. – Egyetlen az égi Atyánk öröme és boldogsága, minden földi sarjadóknak. Amint mondtuk, az isteni csoda a gyermek, de az ég legnagyobb csodája az isteni Gyermekek. „Betlehem Újszülöttje” az új életre érdemesített emberiségnek legdrágább, legcsodálatosabb égi ajándéka. Ennek az örömmel a birtoklására hangol a Karácsony emlekezése.

8. beszéd: A Gyermekek jászolánál
(Erkölcsi beszéd: Az Úr lábánál) – (1944: rádióbeszéd)

Bev.: Ha az Advent tartalmát röviden akarnók kifejezni, akkor azt mondanók: **az Isten elrejtőzése**. Ha pedig a Karácsony lényegét keresnők, akkor ezt kellene mondani: **az Úr megjelenése**. – De eszetekbe kell idéznem, hogy van történelmi elrejtőzés és van lélek előtti visszahúzódás. A történelmi Betlehem is valóság, és van lélekben történő megjelenés is. Az elsőt hosszú évezredek éjszakái előzték meg, amíg a csodák hajnalába pirkadt a nagy vágyakozás; a másik sokszor évek küzdelmei és sötétben való botorkálás után hozza a lélek számára az égi Mestert. – A betlehemi jászol drága „Gyermeke” a mi eget táró beszédes égi ajándékunk. Egek angyalseregének daloló együttesével azt zengi a karácsonyi csoda: eljött az elrejtőzött Üdvözítő, hogy a megváltás kegyelmének belénk ömlesztésével kivirágoztassa az emberi lélekből az elrejtőzött isteni erőket.

1. Betlehem egyszerű pásztornépe kicsi gyermeket szemlél drága édesanya karjai között.

Ha csak emberi szempárok simogatják az ártatlan Kisdedet, akkor olyan a betlehemi Küldött, mint a többi anyaszülte égi ígélet. Hisz minden újszülött az édesanya kincse, a család szemefénye és a jövő letéteményese. Benne pihen az emberelődök sok alvó ereje, belőle világosodik ki az Isten rejtett talentumgyűjteménye, és csendes ütemességgel dobogó szívveréséből sodródik elő az élet-kibontakozás szent erőhulláma.

a) Van ebben a szent kiindulásban és elindulásban is csodálatos, rejtőzően szent és mérhetetlenül isteni. – Helyzeti energiák központja a kicsi ember, akinek nagyra-hivatottságát alig észlelheti a felületszemlélettel dolgozó megfigyelő. Talán nem tudná és nem tudta volna szóba önteni emberi gondolatait az egyszerű pásztornép, de titkon, lélekkohójában megérezte az Úr jászla mellett ezt az örök igazságot: az ember-Ikarosz az égből hozott „otthoni igényeivel” az örök hazába igényeskedik...

b) De a „csodák éjszakája” nemcsak emberi látást biztosított. Az ég fénysugárba öltözött. „Egyszerre csak ott állt előttük az Úr anyaga és az Úr dicsősége beragyogta őket” (Lk 2,9) – mondja az Írás. Majd csodás dallam töri meg a némaság hangtalanságát: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). Ez a természet és éghódolás ébresztgetni kezdi Üdvözítőt váró lelkük titkos szentélyét és lelkükbe varázsolja a próféta szavait: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és lesz az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Szinte elénk rajzolódik Izaiás ősi jövendölésének képe, és kiverődik lelkünkön a próféta gyönyörű rajza: „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag és virul, mint a lilium. Virulva virul és ujjong, ujjong és hálát zeng. Ővé lesz a Libanon dicsősége, a Kármel és a Sáron pompája... Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,1-6).

c) A csodák éjszakájának égi dallama, az angyali jelenés, az égboltról lélekbevetítődő világító sugár fénybe vonta a ködösen Üdvözítőt váró pásztorok lelkét, és a szent tanítások emlékei felébresztették bennük azt az égi hitet, hogy megszületett az eljövendő Üdvözítő... Csak egyetlen „malasztal teljes” lélek tudta a tudás teljességével és hálás fohással: az Ég a földre alázkodott, hogy a föld emberét az égbe magasztosítsa.

2. De a pásztorok lelke hittel közelítette, Akit a Szűzanya égi tudással lélekkincsnek őrzött.

Azt az égi Kisded 33 éve és a történelem 2000 esztendeje így vésetett mindnyájunk lelkébe: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

a) A betlehemi Kisded földi megjelenése az égi valóság csendes elrejtése, de áldott isteni élete megdönthetetlen kinyilatkoztatás. Előkészítése annak a csodásan szép jövendölésnek, amelyet Izaiás próféta imígyen rajzol: „Farkas és bárány majd együtt legel, oroszlán és szarvasmarha szénát eszik. A kígyónak por lesz a kenyere, nem ártanak és nem ölnek ők sehol az én szent hegyemen, – úgymond az Úr” (Iz. 65,25).

b) De ez a kinyilatkoztatás nemcsak az elrejtőző Üdvözítő fénybevonó megdicsőülése, hanem –bár rejtett módon– az emberi lélekben való titkos megszületése is. Nem úgy megy végbe a jövendölt égi csoda, hogy az értelmetlen természet változtatja örök törvényét, hanem úgy lesz valósággá, hogy az élet átalakulása isteni kegyelemmel telített ember, az isteni életet élő, a Krisztus lelkét hordozó ember teremti csodásan elváltozottá az egész természetet. Valamiképpen az az igazság, hogy Krisztus isteni lélekben lakozása csodás változást sugározhat az egész világra...

c) A betlehemi Kisded jászolához ugyanis nem elégséges **hittel** leborulni. Még az is kevés, ha hódolatos ajándékozó lesz a térdrehullott emberkirály; az szükséges, hogy lelkünkbe szálljon az égi Üdvözítő és isteni életet élő királyi emberekké teremtsen bennünket. Így otthont talál bennünk, mert égi

kegyelmével istenivé teremti lelkünket a betlehemi Kisdéd, hogy szebb és istenibb életet élve a csodák világát teremtsük meg mi is drága földi környezetünkben. – Ez a csodás belső átváltozás, majd a környező világot átalakító és isteni élet szent és értékes lelki ajándék. Folytatása annak az égi szeretet-adománynak, amely a megváltás csodája útján szállt az emberiségre. – Az Isten megbocsátó és földre alázkodó kegye olyan alapfeltételt teremtett, amely lehetővé tette az ember számára az istenivé váló felmagasztosodást. Aki aztán lelkébe zárta a jászol égi Gyermekeit, hogy az örök ajándékként hordozza a Karácsony éjszakájának legszentebb ajándékát, boldog lészen.

Bef.: Mi történt tehát a betlehemi éjszakán? Az adventi **elrejtőzés** a csodák éjszakáján **megjele-
néssé** változott. Valójában ez a Karácsony legszentebb csodája. – Ha azután hívő lélekkel leborulunk a betlehemi jászol Kisdede előtt, akkor hódoló lelkünknek azt kell kiesdenie, hogy lelkünkben is szükséges meg az Üdvözítő, és istenivé nemesített életünk teremtsen meg a csodás, az isteni, a békés élet gyönyörűségét.

*

– Változat – vázlatban:

A Gyermekek jászolásánál (csodatörténet)

Bev.: A földi élet éjszakái sokszor a lelki sötétség jelképei. De a Karácsony szent éjszakája – az égi csodák szent fényessége. – Mert mi történt ott?

1. Az Ég a földre alázkodott.

- a) Szerepet talál itt az alázatos szerénység.
- b) Valósággá lesz a szeretet és a csodásan igénytelenkedő alázat.

2. Az ember az Éghez emelkedik.

- a) Ajándékul veszi a megváltás kegyét.
- b) Örök életének alapjául nyeri az isteni természet égi harmatját.

Bef.: A Karácsony éjszaka a teljes emberi élet szent hajnalhasadása.

*

9. beszéd: „Karácsonyi levelek” (Erkölcsei beszéd: Levelek az égbe!)

Bev.: A Karácsony est csilingelő csengettyűje **az ajándékozó Jézuska** érkezésének dallamos hirdetője. Szeretném elhessegetni lelkem elöl a gyermek-karácsony sok csodáját, de nem tudok elszakadni az „angyalposta” bájos képsorától, amelyek lapjain áhítatos lelkek és finom ujjacsok róják lelkük vágyát és röppentik egek felé... Lelkem elé tolakszik ez a ragyogó „szentesti” kép, ahol örömmre gyűl a kicsi arcocskákon a teljesült vágyaknak bíborpirja... Sőt magam is belekapcsolódom az áhítózó és ajándékkérők széles gyűrűjébe és itt a templom csendjében, az angyalszárnyakat éreztető szent hangok csendbeolvadása után égre feszülő lélekkel én is írni kezdem karácsonyi ajándékokat kérő leveletem. – Tehát, kedves keresztény testvérek, a felnőtt ember sem több az ajándékot kérő és váró „gyermek tarisznyásoknál”...

1. Nem írtam levelet – mondaná a gógös ember.

Pedig az őszinte és alázatos ember azt feleli, hogy még a kisgyermeknél is többet kér a felnőtt, mert az igazság ez: az ember élete állandó levélírás – az egek felé. – Irénkének és Balázskáknak – ha már öntudatra nyiladozott a lelkük – elégséges a baba, a csörgő, a boldogító lobbanó gyertya és a selyempapírba göngyölt cukorka. Az égi Atya dolgozó, fáradtságosan küzdő és igen szenvedő fiainak azonban, nekünk a föld zárandok emberének, az örök partokat súroló hit, az élet bontakozásával biztató remény, továbbá az embereket, az égieket, az Istent egybeforrasztó szeretet az igényük. – Valójában mi is úgy vagyunk, mint a gyermekek. A közeledő Karácsony est gyermekké kicsinyíti a felnőttet is. Mi is levelet írunk, lelkünk sóhaja az ég felé tör, hogy az örök életnek szent hitét, reményét és valóságát adja meg nekünk az Isten.

2. Pedig sokat kér a felnőtt –mondja az alázatos lélek.

Ez a képzelet szülte levélírás valóban meg is történt és állandóan történik.

a) A föld zarándokembere a történelem sárga pergamenlapjára rója ezt a sóhajtozó várakozást. A szöveget majdnem így veti papírra: Szólalj meg ég Ura, hogy hallhassa szavadat a föld zarándoka! Lelke mélyén ez a fohász buzog: a hit örök fényét add meg nekem Krisztus, hogy törhetetlenül higgyek az Isten Fiának emberré születésében. Adj égi kegyelmet, hogy nekem is megindítsa lelkemet a pásztorokhoz intézett égi szó: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11). Biztató reményt adj nekem Uram, hogy bizakodjam az Isten dicsőségét és ember békességét hirdető angyali énekben és magamra nézve is hinni tudjam: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarató embereknek” (Lk 2,14). Add azt az égi ajándékot, hogy átérezzem az isteni Szeretetnek azt a csodáját, amelyről így zeng a próféta: „Együtt lakik majd akkor a farkas a báránnyal, s a párdac együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd a borjú, oroslán és juh, és parányi gyermek terelheti őket. Borjú és medve együtt legelnek, együtt pihennek kölykeik, és szalmát eszik majd az oroslán, akárcsak az ökör. A csecsemő vígan játszadozik a vipera lyuknál, s az áspiskígyó üregébe dugja kezét az anyatejtől elválasztott kiseded” (Iz. 11,6-8). – Ezeket a sóhajto szövegeket a történelem lapjaira írja az Istent kereső pogány, a Messiást váró zsidó, az igazság birodalmában botorkáló bölcsele, a rejtett igazságok mélyére ereszkedő tudós és az életnek ezernyi labirintusában tévelygő, kétkedő és tagadó. – Az örök Igazság, az örök Jóság és az örök Szeretet vágyakozásai írónak a történelem lapjaira, hogy nagy-nagy levélcsomagban érkezzenek egek országába Istenatyánk szent színe elé. Szinte kicsattan ezekből az a szent vágyakozás: bár szent élethullámszába kapcsolódnék az örök Atya és a földön zarándokoló, soha halált nem látó ember.

b) De miért írja mindezt? Azért, mert minden történelmi levélíró érzi, hogy az Isten rajzolta paradicsom elveszett. –Az élet alaphelyezése így szól: „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezé az embert, akit alkotott (1Móz. 1,28). De az élet folytatásába belépett a vakmerő ember túl merész vágyakozása, és reánk szakadt a büntetés tragikuma. „Mikor aztán kiüzte Ádámot, a Gyönyörűség paradicsoma elé kerubokat és villogó lángpallost állíta, hogy őrizték az élet fájához vezető utat” (1Móz. 3,24). – De azt is tudjuk, hogy ennek a tragikumnak vigasztalója az isteni ígélet: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékos és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk” (Iz. 9,6). Sőt a szent Karácsony csodaéjszakájáról ezt írja az evangélista: „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisededet” (Lk 2,16). De ennek az egyszerű szövegnek kísérő dalából azt is tudjuk, hogy megváltoztatja a világ életét. Sőt azt is tudjuk, hogy ez a nap lett az emberiség történelmi évszámításának kiindulópontja... Minden eseményt ettől a naptól kezdve számítunk: Kr.e. és Kr.u.

c) A betlehemi Kiseded előtt hívő térdepelő éppúgy, mint a bizonytalankodva kétkedő, sőt hivalkodóan tagadó is. – Ezt a táborra való osztódást az ész különféle fényvetése okozza. Annak ellenére, hogy ennek a csodás világnak valóságát követelve igényli az emberi szív. Még a gögösködő értelem is szívesen vetné oda fénycsóvját erre az útra, amelyen hódolatosan követhetné az isteni Gyermek földet taposó, de végnélküli életbe torkolló életösvényét. – A mi élő hitünk bizakodó, karácsonyi levelet diktáló lélekmegnyilatkozás. Ahhoz az égi Atyához címezzük levelünket, Akinek teremtő jósága alkotott mindent és mindnyájunkat. „Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet” (1Móz. 1,1). Ahhoz az égi Atyához címezzük levelünket, Aki megcsordította az ég csatornáit: „Rorate coeli!” (Iz. 45,8) éltette reményeinket. Ahhoz az Atyához, Akinek Egyszülöttje emberiségünkhöz alázkodott, hogy igénytelen gyermeksége Isten gyermekévé nemesítsen bennünket. –Magunk írása, magunk vágya, magunk könyörgése ez a levél, de egyetemesen kérő és minden halandó számára a Karácsony nagy éjszakai ajándékát leesdő. Azt a nagy ajándékot, azt a nagy kegyelmet, hogy a világ minden emberének adja meg a betlehemi Kiseded ezt a világos hitet, amelynek fénycsóvjában isteni valóságnak érzi a csodák éjszakáját.

Bef.: Szeretném letenni karácsonyi levelet író kezemből a sorokat rová tollamat. A levél lapját pedig bezárva odafektetném az oltár lapjára, hogy angyali kéz juttassa el imádságomat a Mindenható színe elé. Azért kérném csak ennek a nagy csodának hitét embertestvéreim számára, mert jól tudom, hogy akit éltet ez a hit, az az Úr Isten áldott és boldog házanépe. Az ilyen lélek embertestvérnek áldozatosan szolgáló édestestvére, az a messze rónák, vagy rengetegek kódéne pislákoló életmécse, az szt. Erzsébetként osztogató, vagy Mártaként szorgoskodó drága isteni gyermek. Ha azután felnyílik karácsonyi levelünk az Isten trónja előtt, és a hit kegyelmével telítetik lelkünk a Mindenhatótól, akkor boldogító élet kezdőnapja a mai Karácsony: megszületett a mi üdvözítő Istenünk, Jézus Krisztus.

10. beszéd: A „tarisznnyás” Jézuska igazi ajándéka
(Erkölcsei beszéd: Az Úr ajándékai az embernek!)

Bev.: Csak a kisdededé a Kisded csodaéjszakája?... Övéké a kisdededek ajándéka, és a miénk a „felnőttek kincshalmazza”. Szt. Pál „tejet” ígér a kicsinyeknek és „szilárd eledelt” a felnőtteknek. „Aki tejen él, járatlan az igazi tanításban, hiszen még csecsemő. A tökéletesnek, aki gyakorlattal jól kiművelt képességet szerzett a jó és a rossz megkülönböztetésére, szilárd eledel való” (Zsid. 5,13-14). Azt is mondhatnám: a **látszatérték** a kicsinyeké, a **valóságos kincs** a felnőtteké. – Kérdezhetném a mai beszédben: milyen kincseket adott nekünk az Isten?

1. A nagy természetben rejtőző örök kincshalmazát.

Ezek a Teremtő kincsosztásai.

a) Adott a világnak éltető erőket... Helyzeti energiák és élettörvények.

b) Adott az embernek szellemi kutató megfeszülési készséget az élet szolgálatára.

2. Az ember egyéni lelkében lakozó energiákat.

Ezek: az egy-egy embert szerető Atya ajándékosztása. – Mik ezek?

a) A testi képességek... (egészség, kulturális otthon).

b) A lelki és szellemi erők... (lelki tehetség és természetfeletti kegyelem).

3. Az emberi és isteni örök kifejlődésének lendületét.

Ez az érdemszerzés lehetőségét adó isteni Megváltó ajándéka.

a) Lehetek a föld boldoga (egyéniileg a család keretében).

b) De leszek és akarok lenni az ég várományosa (már itt a földön erre törhet és tör az életünk).

Bef.: Mik ezek? Örök ajándékok, amelyek állandóan ömlenek. Hová? Az ember tarisznnyájába, a kérve kérő és tevékenyen dolgozó lélek szentélyébe. – Ennek az égi áramlásnak a felfogása, ez a mi Karácsonyunk!

11. beszéd: „Az emberiség úttérőjén”

(Erkölcsei beszéd: Az emberiség életfordulója)

Bev.: A karácsonyi ünnepeket igen sok szempontból lehet tekinteni. Nézni lehet az ajándékosztás szemszögéből... Azért, mert valóságban az isteni Kisded megtestesülése a mi életünk legdrágább ajándéka is. De lehet úgy nézni a Karácsonyt, hogy ennek az egyetemes öröm ünnepének jelentőségét az a **lélekfordulás adja**, amellyel az ember Istenhez és embertársaihoz való kapcsolatát valamiképpen átváltoztatni kezdte... Az igazán és helyesen értékelő ember a történelmi Karácsonyt a történelem távlatába fogja beállítani, mert nem szabad kiszakítanom mint különálló isteni tény, hanem abba a nagy isteni élettervbe kell belehelyeznem, amelybe a Gondviselés tényleg beállította. És ha így tekintem, akkor a Karácsony olyan szent sarokponttá növekedik, amelyen fordulást vesz az egész történelem. Vagy mondjuk így: megfordult az emberek egyetemes gondolkodása. Megfordult pedig kettős tény körül. Először az Isten és az ember egymáshoz fűződésének új meglátásában, másodszor pedig az ember és az ember kapcsolatainak helyes fölfogásában.

1. Az ember minden korban kereste a föld, az ember és az istenség kapcsolatát.

Hogy mit tartottak a pogányok a föld tányéralakjáról és a mindenség határaitól, az most egészen közömbös. De hogy miképpen gondolták el az isteneket, az közelről érint bennünket.

a) A pogányság lényege: a sokistenségbe vetett hit, amely abban is nyer torzult alakjában, hogy az istenség sokat tehető úr, aki a magasságban trónol, és haragjának ostorával sújtja a szegény népet. A magasban trónolóra csak rettegve tekint az ember, s azt meri csak mondani: szolgád vagyok, amit parancsolsz, vagy rám szabta, azt viselem. A pogány rettegve gondol az Olimposzra, ahol a hatalmasok laknak, és alázatos szolgálattal hódol azoknak, akiket képzelete teremt. – Ha ártatlan vagyok is, mégis viselem a sors szeszélyét, mert az az ismeretlen erőknek a rendelete.

b) Még Isten kiválasztott népe, a zsidó nép sem tud kiemelkedni abból a terhes felfogásból. Olyan magasan látja az Istent, hogy még a nevét sem meri kiejteni, mert ő, az ember a szolga, és az Isten az Úr. – Klió évezredeket írt pergamenre, és állandóan azt mutatják az íráskönyvek: a föld kerekén elterjedő emberiség hódolója, hódoló szolgája, alázatos szenvedője volt az isteneknek, vagy a zsidók előtt magasul igaz Istennek. – Ez az idő évszázadokban mérve hosszú előkészület volt arra az életszakaszra, amelynek fordulójánál Betlehem kis falucskának barlang szülötte, a drága kis Jézus pihent. Az Írás szerint: „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Juda ezrei között; mégis belőled származik

majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). Majd Izaiás: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten. Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). Olyan Úr, aki gyermek, olyan Király, akinek nincs otthona, olyan Hatalom, aki a szülőkre szorul, olyan Uralkodó, akinek gyermektehetetlenségében mindenki parancsol. De valójában olyan Király, Aki Isten, a béke Királya, a jövendő Atyja.

c) Nekünk azután azt mondja a Karácsony: megszületik Krisztus és közelebb lép az emberhez. Maga a megjelenése az asszonytól szült gyermeké ember testvériségét jelenti. „Ezért az Úr maga ad majd nektek jelt: Íme a szűz méhében fogan és fiút szül; neve Emmánuel lesz” (Iz. 7,14). A föld kinceseinek megvetése és istállóba alázkodása a földiek értéktelenségét hirdeti. – Gyermek élete, emberi életünk megvalósítása, egyiptomi menekülés, tanulékony áldozatosság... az életen áthúzódó gyermekévek követendő életképe... Felnövekvő életének tanító beszéde újjá alakítja az embernek Istenről alkotott gondolkodását. Mintegy leszáll arról a nagy magaslatról, amelyre az emberi elme emelte és felhangzik a krisztusi szó: Isten a mi Atyánk! „Ti tehát így imádkozzatok: „Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy...” (Mt 6,9). „...egy a ti Atyátok, a mennyei” (Mt 23,9). Sőt már a próféta is így szól: „...Én atyám! Ifjúkoromnak vezére te vagy!” (Jer. 3,4). – Az Atya is Úr, de benne előtérbe lép a szeretet és az utóbbi nagyobb lesz, mint az első. Az Isten is Atya tehát, Aki előtt gondoskodás tárgya az ember, és Akihez oly bizalommal fordulhatunk, mint atyánkhhoz. „...Hiszen tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, még mielőtt kérnétek” (Mt 6,8). – Az Ő csapásai nem kényszerek, hanem az Ő atyai gondoskodásának nyomatékos irányításai. Az élet igazi tartalmát a nyolc boldogság tanításában jelzi, amelynek ütemes alaphangja: a föld csak lépcső, amelyen át Istenatyánkhöz emelkedhetünk. Isten Atya lett. Íme a Karácsony emberének gondolkodás fordulása. – Nagyon természetes, hogy ez a nagy életfordulat nem napokon át ment a valóságba. Évszázadokon keresztül ivakodik az emberiség lelkébe, és évezredek történéseiben igen gyakran egyszerű tétel maradt, melyet szentül hirdettek az Úr igehirdetői, és áhítózza vártak az emberiség elesettjei, és élettételként sajátították ki maguknak a világ forrongói... Az igazság az egekből jó és Krisztuson át lett földi élet. „... igazság tekint le az égből” (Zsolt. 84,12). De a földi életben leszen lassan felszívódó olyan lüktető erővé, hogy egyetemlegesen irányítson. – Sajnos, pár éve nálunk járt hindu papok is szomorúan távoztak Párizs tanulmányozása után hazájukba és bánatosan mondták búcsúzáskor: „mi nem akarunk titeket követni, mert a ti kereszténységetekben semmit sem találunk, ami a mi életünknel nemesebb”. Ez a szomorú kép azonban csak a párizsi keresztények mai életének gyászos vetülete és nem a Krisztushoz húzódozó és az életelveit követő betlehemi életfordulás helyes útjára térő keresztények életképe.

2. De fordulathoz ért a Karácsonyban az ember és az embertársak kapcsolatáról alkotott vélemény is.

a) A régi emberek felfogása: fogat fogért, szemet szemért! Amit neked rosszul tettek, te is tedd másnak! Az a gondolat, hogy szeretettel kell embertársainkra tekintenünk, csak szűk körben mozgott és jórészt a vele egyenrangban valóra és a vele jóbarátságban előre vonatkozott. A gyermek és hitves szeretet nem volt valami erős. Philemone és Baucis a kivételes élet példája, de nem az általános ember egy kis életdarabja. A gyengét kivetik, az asszonyt nem tisztelik. A rabszolgát, a páriát nem veszik emberszámba. A gyenge gyermekeket letaszítják a Tajgetosz hegyéről... A zsidó törvény már előre csendíti a felebaráti szeretet hangját, de ezt is elnémitotta az írástudók gonosz magyarázata. – Ezért mondja Krisztus: „Én pedig azt mondom nektek: Ne szállj szembe a gonosszal, hanem ha megütik jobb arcodat, fordítsd oda a másikat is” (Mt 5,39).

b) Azután jön a Karácsony... Jön Krisztus... A sok súrlódás, a könny, a szenvedés felfakad, és azt mondja nekünk: testvérek vagytok! Gyermek, asszony, férfi egyenlő, Isten gyermekei vagytok! A vetélkedő, szűkölködő emberek testvéri viszonyba fogja. Ismét azt mondom: fordulóhoz jutott a világ.

Bef.: Mikor a Karácsonynak ezt a világtörténelmi momentumát nézem, örvendezve gondolok arra, hogy mi is ebben a gondolatvilágban élünk. De boldognak érzem magam és boldogan gondolok arra, hogy ez az isteni Kisdéd műve. – De ha boldogság is lakozik lelkemben a Megváltó Krisztushoz tartozás örömeiért, mégis szomorkodom azért, hogy még ma sem érzi mindenki Atyjának a világ Urát, még ma sem eléggé testvére az ember az embernek. – Mit tegyen ilyenkor a hívő lélek? Veletek együtt leborulok a jászolban fekvő Istenember előtt s arra kérem, adja meg azt a kegyelmet, hogy általános és élő valóság legyen az Isten Atyaságának és az ember testvériségének a gondolata.

12. beszéd: *Ember vágya – Isten ajándéka*
(Dogmatikus beszéd: Égbe térésünk kegyelme)

Bev.: A földet szolgálóknak és otthonunknak tartjuk – mondotta egy öreg bölcs. – És az eget? – kérdezem én. A feleletet így adja meg saját lelkem:

1. Vágyódva vágyódom, hogy örök otthonba térjek.

Olyan otthonba:

- a) Atyámnál vagyok.
- b) Boldog életet élek.
- c) Örökké élek. Pedig ezt az **otthont** a paradicsomi veszteség után csak áhítozva áhítozom.

2. Égi Atyám tényleg Fiát küldi értem.

Küldött Ő:

- a) Prófétákat, hogy biztassanak.
- b) De mindennél többet: Egyszülöttjét. Mégpedig megváltásunkra, tanításunkra; tettel és szóval.

Bef.: Embervágyainkon, reményeinken túl vagyunk. De a valóság ez: velünk van az Isten –itt, és Vele maradhatunk mindörökké – az örök életben. Ez a karácsonyi öröm!!

13. beszéd: *Karácsony a csodák éjszakája*
(Erkölcsei beszéd: Isten terve és az ember élete)

Bev.: Az embert olyan testvéri közösségnek teremtette az Úr, hogy elmondhassák szent közösségben: „...jó, hogy itt vagyunk!” (Mt 17,4). – Az állatokat szolgálóknak teremtette, hogy elmondhassuk: támaszokat adott nekünk az Úr! Ez a belső rend volna az örök Isten csodás világa. Ebben élne életét az ember Istenatyja földi otthonában... De ez-e a valóság? Ilyen-e az élet a földtekén?

1. Sajnos, hogy élet éjszakáját éljük.

Nézzünk csak körül a földön, hol van az embereket **egyetemesen** vezető életnap? Nemde ezer és ezer felé oszlunk, bizonytalankodunk, kapkodunk. Még az a kérdés is igen gyakran ködbe húz, **merre járunk?**... Az életcélt nem világítja meg biztosan az élet napja.

a) Mi szeretjük a tudományt, mert az az értelmes ember szent teremtménye. Ezért alapít egyetemeket, akadémiákat az Egyház. De igényeljük, hogy életet szolgáló teremtmény legyen. – Mi szeretjük a művészetet, mert az az Isten szépségének a vetülete, vagy külső alakokon keresztül való teremtése. Ezért lesz otthona a festészetnek, építészetnek, szobrászatnak, zenének, éneknek az Egyház. De az legyen lélek megemelője. –Jaj azonban annak a népnek, amelynek életét áltudomány, álművészet vonja életéjszakába. Az igazság ugyanis az, hogy a katedrák bölcsessége hamarosan leszáll a köznapi élet irányítóivá. Bourget P.: „Tanítvány” című regénye gyönyörűen igazolja, hogy mivé sülyyed a professzor áligazságait **életté váltó tanítvány**.

b) Ha ködös a cél, még ködösebbek az eszközök. Egyéni életfejlesztés útja eltér a léleknedesedés feladatától. Pedig áll az Írás szava: „Mít ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved? Mít is adhatna az ember cserébe lelkéért?” (Mt 16,26). – **Társas együttélésben** világít-e, melegít-e a szeretet? Minden vizsály –családon kezdve, népeken folytatva – a szeretetlenség éjszakájának rátkborulása. – Isten felé törekvés vezércsillaga-e az igazi Sarkcsillag? Hányan járunk bolygók, vagy ragyogóan felszikkázó üstökösök nyomán? A keleti királyok csillaga nem a mi vezetőnk? – Így azután éjszakában, életéjszakában élünk. Pedig vágyódom a napfény után. A biztos út, a cél, az eszköz birtoklásáért.

2. És csodálatos, hogy ezt a fényt a csodák éjszakáján kapjuk.

„Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén miként a zord harcos” (Bölcs. 18,15-15). „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

a) Hol történt ez a csoda? – Éjszakában!... Élénk jelzésül, hogy a fényt az egekből kell várunk! – Betlehemben!... Élénk jelzésül, hogy a magas elméleti tudománytól távol található. – Istállóban!... Élénk jelzésül, hogy a földi értékektől mentesen.

b) Honnan eredt – ez a csoda? Szűz Mária méhéből és az ártatlan szent József környezetében, élénk jelzésül, hogy a tiszták az életigazság birtoklói.

c) Mit váltott ki ez a csoda? Pásztorok hódolatát, élénk jelzésül, hogy az egyszerű alázatosok bírják az Istent... Majd a királyok imádását élénk jelzésül, hogy mindenki számára él a királyok Királya!... Az ilyen valóságos éjszakai megjelenés nappallá varázsolja az ember életéjszakáját. –Krisztus a Nap. „Nem a nap szolgál majd neked továbbra is nappali világossággal... hanem az Úr lesz neked örök világosságod” (Iz. 60,19). Ezért nagy ünnep nekünk a Karácsony.

Bef.: Az éjszaka vándora szomorú, ha késik a hajnal. Látása bizonytalan. A környező veszélyek száma nagy lehet, és a védekezés is nehéz. De az útjelzési lehetőség is bizonytalan: merre? Merre? Imádsága a napot szólítja... Hát még milyen szomorú az életéjszakák zarándoka... Az is napot, fényt, szeretetet keres. Miért tette istenné a pogány ember a napot? Mert fényt keresett! – Minket ez a csoda kísér, hogy éjszaka, a csodák éjszakája száll a világra és akkor csendül fel az ébresztő, a dicsőítő angyali ének, amely diadalmasan hirdette: „Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,11). Ez annyit jelent: örvendezzel ember, mert Maga az Isten jelent meg emberalakban, aki Irányítója, Segítője és Boldogítója a földi és örök életednek!

14. beszéd: *A titokzatos éjszaka hajnalhasadása*
(Erkölcsei beszéd: Élethajnal)

Bev.: Háborús életben azt érzi az ember, hogy az élet éjszakáját éli. Sok a sötétség. Az eszmények csillagai is lehullottak. Az igazságokba vetett hit meginog... Az erkölcsi tételek kissé ködbe húznak. – Mit hoz nekünk, az életéjszaka embereinek, a szent Karácsony titokzatos hajnalhasadás-csodája?

1. Egekből hangzó és szálló szent csodát.

Lényege ennek:

a) Az Úr földre szállása. Kísérete ennek:

b) Az angyalok csodás éneke. Előzménye ennek:

c) A próféták áhítózsája. Igazság: az Isten szeretetének csodás megnyilatkozása – történeti étellel.

2. Sajnos – a hajnalhasadás pirkadását nem tesszük derűs életnappallá!

Elfogadjuk hittel, vagy csak érzélgéssel, de nem éljük étellel! – Mit kellene élnünk?

a) Azt, hogy Isten szeret.

b) Azt, hogy Isten kezében vagyunk.

c) Azt, hogy Felé fordulunk...

Bef.: Az lesz a hajnali harsonázás, amikor éljük a szeretet kereszténységét.

15. beszéd: **Izaiás látomása**
(Biblikus beszéd: Próféták ígérete)

Bev.: Az Úr embereinek, a prófétáknak szeme a jövő ködébe feszül és Isten áldásával homályos színekben látják a jövőt... Isten megváltó alakját látja ez a távolba néző, és életet változtató munkáját veti előre... Milyennek látja tehát az Úr alakját és milyennek látja az emberek életét?

1. Az Úr maga emberré testesült.

a) **Gyermekképet** mutat. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk” (Iz. 9,6). Ekkor nagy az emberek szeme (Lásd: pásztorok és királyok)...

b) **Emberképet** mutat. „Íme az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, kibem kedvemet találok. Reá adtam lelkemet, igazságot visz majd ő a nemzeteknek. Nem kiált ő majd és nem lesz személyválogató, szava nem hallatszik az utcán; a megtört nádszálat össze nem zúzza, s a füstölő mécsbelet ki nem oltja; hűségesen visz igazságot. El nem lankad és kedvét nem veszíti, míg igazságot fel nem állít a földön, tanítására várnak a szigetek” (Iz. 42,1-4). – Ekkor az emberek Megváltója és különösen a gonoszok gyalázkodásának áldozata. „Megvetett volt, a legutolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsültük őt” (Iz. 53,3). „És mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük, az Istentől megvertnek és megaláztattnak” (Iz.53,4).

2. Emberek életét istenivé nemesítette.

a) A gyermek Jézuska idején a földiekben boldogított...

b) A Mesterré növekedett Jézus megváltása után égiekben gazdagított...

c) A megnemesített lélek az égiek gazdagságát helyezi előtérbe...

Bef.: A történelem szól és igazzá tette a próféta szavait. Jézus született, megváltott és a földi s

örök élet örömeinek lehetőségét biztosította.

16. beszéd: „Leszáll az Ég a földre”

(Erkölcsei beszéd: Krisztussal való élet)

Bev.: Ha a szent Karácsony értelmét egy mondatba akarnám foglalni, azt mondanám: „leszáll az Ég a földre, hogy istenivé magasztosítsa a föld zárandokát, az embert”. – Az Írás szavai azt hangoztatják: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda” (Jn 3,16). Ha rövid mondat is ez a néhány szó, mégis a legmagasztosabb, legszentebb isteni megnyilatkozás. Mert egek kapuját nyitotta, az Ég a földre szállt és az ember az égbe emelkedett. És ez annál nagyobb és szentebb, minél inkább reádöbben az ember arra, hogy nemcsak a Karácsony ünnepén kell éreznie az Isten jelenlétét, hanem állandó benne az az emelkedett tudat: „velünk az Isten” (Mt 1,24). – De most kérdéssé erősödik bennem, amire felelnem kell: hogyan volna elérhető, hogy lelkünkben éljen állandóan Krisztus? Azt is kérdezhetném: hogyan tudnám megvalósítani, hogy Karácsony ne csak szent emlék, hanem egész életet átjáró szent élmény legyen? – Hol találjuk az egek Urát?

1. A Sinai hegyen erőt mutatva jelent meg, mint Úr!

Betlehemben pedig: mint az Atya szeretetének kiadása. – A Sinai hegyen ezt hirdeti: ébredj tudatára, hogy Isten a te Urad, aki előtt minden térd meghajoljon. „Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földéről, a rabszolgaság házából” (2Móz. 20,2). Betlehemben pedig így szól az isteni kinyilatkoztatás: ébredj tudatára, hogy Istenatyád a te Atyád, Aki leszállt hozzád a földre. „Gyermek született ugyanis nekünk, és Fiú adatott nekünk, s a fejedelemség az Ő vállára kerül” (Iz. 9,6). – Az elsőből a hódolat, a másodikból a szeretet sarjad. – Így azután természetes, hogy a Karácsony szent lelke nem marad egyszerű emlék. Lendülettel indítással átjárja a lelket, hogy minden kéz és minden szív kitérüljön. Mindenkinek adni próbál és másokat a lelkébe akar zárni. Isten ugyanis azért járt a földön, hogy az ember lelkét szeretetre nemesítse!... Ha azután a Karácsony ünnepén az ember életét tevékeny megindulásban szemlélem, akkor ebben az isteni odahajlásban, a jóság sugárzásában találok meg az isteni Kisded jelenlétének szent lélekajándékait. – Ködös bizonytalanságban jár az ember. Keresi, hogyan juthatna közelebb az Istenhez. A bölcs az Isten fényét keresi. Csillag égi jelét követi, – a pásztor csendes éjszakában hallgatózik, angyali éneket vár. És angyalok a lélek csendes világában hirdetik: „Menjetek Betlehembe!” Minden ember zárandokúton keresi a fényt, próbálja megtalálni az Istenhez vezető utat.

2. De hogyan él velünk az ég Ura?

Ebben a nyugtalan keresésben az Egyház odaáll az ember oldala mellé. A kínai gyermeket keresztelni viszik az Isten házába. Aki köznapi szemekkel nézi a szertartást, az nem lát mást, csak mozgást és jelképes cselekvéseket. De akinek szemei vannak a látásra és fülei a hallásra, az az égi muzsikában az angyalok énekét hallja. Égi sugarat lát. Titkos csengettyű harangja szól lelkében. Az Úr áldása, kegyelme csordult a keresztelendő lelkébe, és az örök életre újjászületett az emberkisdéd. „Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

a) Ha valaki a templomban a keresztet keresi, „mea culpa”-t mond, és mint törött lelkű testvér az Egyház szolgálójához megy, hogy bűnét megvallja, ott angyalok serege jár... Egek nyílnak... Lélek tárul... Múlt temetkezik... Új élet fakad... Azt mondhatnám, mindkét esetben Karácsonyod van, mert azt látjuk, hogy lelkedben született a Krisztus. – Az oltárnál kenyértörés folyik. Krisztus Testét osztják. Az orgona Krisztus közelségének himnuszait melódiázza akkor... Akinek szemei vannak a látásra, egek világának kitérülését látja... Angyalok himnuszának énekét hallja... Ismét az történik, hogy az ég száll a lélekbe, Krisztus száll a földre... – De még tovább haladva figyeld azt, hogy akik Isten országának keresésére indulnak, azok életét a közeledő püspök kézrátétellel és szent áldással indítja az apostoli útra. Lélekszolgálatra indulni azt jelenti, hogy nem elhagyottan jár szolgálja az Úrnak, aki veled van, és benned is él Krisztus.

b) Mindez azt mutatja, hogy nem elhagyottan járjuk az élet útjait. Hűséges, szent kísérőnk a betlehemi Krisztus. Sőt még azzal is erősíti, hogy az élet nehéz órájában, az utolsó órában a szent kenetben hirdeti: benned él Krisztus, hogy kísérőd legyen az örök Betlehem felé. Azért kapod a szent útravalót, hogy a legnehezebb utat ne járd egyedül a földön. – De lehetne egyszerűen tudomásul venni a földre szálló, minket vezetni akaró és az örök életbe juttató Krisztus szeretetét? Elég-e elmondani, hogy állandó karácsonyi szent leereszkedés kísér földi életemben? Elég-e megállapítani, hogy ilyen meglátás

mellett állandó lélekkarácsonya az embernek az Istennel való találkozása? Nem! Az embernek tüzet kell fognia a mellette lévő Szeretet tüzétől és azután az emberszeretet melegét kell árasztania mindenkire.

c) Nézzük csak Karácsony szent estéjét! Azt a szent percet, amikor csak emlékezni akar az ember az Isten földre szállásának szent tényére. Akkor valóra vált Izaiás szava: „Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,5-6). Sőt az ember mindent elkövet, hogy jót tehessen másokkal. Az apa kérését viszi a karácsonyfa alá... Az édesanya gondját... Egészen igazzá lesz a mondás: Az Úr Jézus mindent küld, hogy mindenki boldoggá legyen kezetek áldozatossága folytán. Még a szegény is asztalhoz ül... A család az Urával étkezik... Ilyenkor mindenki a „láthatatlan Vendég” helyettese. – Tegnap egy fiatal testvérem jött hozzám és azt mondta: Atyám, milyen kár, hogy olyan ritkán van Karácsony! Ilyenkor minden ember szeretettel tud más felé nyúlni... És én azt feleltem: Karácsony ünnep ugyan csak egyszer van az évben, de karácsonyi élet minden nap teremthető. Ha magadban hordozod mindig a Krisztust, akkor a szeretet lelke üt tanyát lelkedben és minden szépség, jóság, nemesség kiáradó bőséggel ömlik szét az emberekre! – Nagyon természetes, hogy ezt a lélekkiráramlást gyakorlati szeretettel kell felfokozni. Nem elég megállapítást tenni, hanem szeretni kell az Úr Jézust, Aki igen komolyan hangoztatta, hogy a szeretet gyakorlása az Istennel való találkozás záloga, sőt az örök találkozás szent záloga. „Most megmarad a hit, remény, szeretet; ez a három, de közöttük legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Ha valaki így néz az emberek felé és így tartja kezét a szegények irányába, az érezni fogja, hogy **állandó Karácsony estét ül**... Az isteni Kiseded ajándékait vette és ajándékainak szétosztója... Olyan drága lélek tehát, aki állandó lelki közösségben él a ma született kiseded Jézuskával. – A szeretetet az jellemzi, hogy az emberek gyűrűjét vonja maga köré. De akkor lesz igazi, ha nagy öleléssel minden embertestvért testvérének érez és mindenki felé egyformán fordul a szóró kéz áldása.

Bef.: Mi legyen lelkünk fohásza a betlehemi Kisededhez? Legyen benne hálálkodó köszönet, hogy az Ég leszállt a földre és kegyelmi kiáradásával, indításával állandóan kapcsolatba marad velünk. De legyen könyörgő fohász, hogy ez a találkozás a szeretetáradás állandósulását adja szegény lelkünknek. – Ha ez valóra válik, akkor érezni fogják az emberek, hogy az Ég a földre szállt, mert a szeretet diadalt arat a rideg emberi erők felett.

17. beszéd: Az eget hordó „Atlaszok”
(Dogmatikus beszéd: Az eget hordozó ember)

Bev.: Mikor a híres francia író, Flammarion összehasonlítást tett a nagy világmindenség és a föld között, akkor szomorúan állapította meg a föld parányi voltát. „Fölvetem szememet az égre – mondá – és elterelem magamtól a földet mérhetetlennek látó gyermekember gondolatait. Az égre kivert fényes csillagokat a tudós szemével nézem, és képzelettel sem közelíthető méretek nyomasztó nagyságukkal agyonnyomják az ember büszkélkedő öntudatát. Az égbolt csillag-milliárdjaival olyan hatalmasnak tűnik fel előttem, hogy a föld egész nagysága a homokszemek parányává silányul, és a rajta élő ember pedig a parányok parányának, a semmiségek semmiségének látszik”. – Ez a hatalmas fej, ez a kiváló zseni, ez a nagy tudós, aki a földről néz fölfelé, azt a leverő gondolatot szűrte le szemléletéből, hogy a föld embere senki és semmi, homok és porszemhez viszonyítva a kicsiségek kicsisége, vagy – hogy az ő szavát idézzem – „a semmiségek semmisége”... Én nem tudom, de úgy gondolom, hogy akármilyen nagy tudós ez a csillagász, mégsem tudta elérni az igazi megállapítást. Van ugyanis más szemlélet is. Én azt szeretném, hogyha túlhatványoznók a tudós értékelését és még túlra is tekintenénk és keresnők azt, vajon az eget örök világából, a csillagvilágon túlról nem vetődik-e egy tekintet arra a parányi bolygóra, amely bolygón járunk, élünk, fáradunk és dolgozunk? Mi magunk ugyanis nem parányok parányai vagyunk, hanem az egész világnak és az életnek a királyaivá teremtett a Mindenható. „...töltsetek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain s minden állaton, mely mozog a földön” (1Móz. 1,28). – Az eget világából pedig, ahonnan az Isten szeme néz, ahonnan az Isten gondolatai jönnek, ennek a Terra bolygónak parányi embere másnak látszik. Hatalmas, élő szellemi világnak, akinek parányiségében elfér az egész anyagi és szellemi világ és akinek szűk a nagy világ, mert emelkedett vágyaival a végtelen, az örök és szent élet után áhítozik. – És most fölteszem a kérdést: hogyan és miképpen világlik meg az ember előtt ez a fenséges és magasztos felértékelés? Röviden így felelek rá: kivillan ez a fenséges és magasztos elgondolás: a Terem-

tönk felénk ereszkedő munkájából és emberteremtmények egek felé ívelő törtetéséből.

1. Az Istenhez tartozás tudatát hordozzuk.

Ámde a Teremtő csodás elgondolása nem első pillanatra tűnik fel előttünk. Valami csodás módon az **Úr követei** kopogtatnak lelkünk pitvarában, hogy sugalmazóan szóló szavak erejével ébresztgesünk tudatot életünk igazi és nagy értékeiről. Az Ég követei nagy ébresztőkként kopogtatnak lelkünk ajtaján. Megjelennek azért, hogy az alvó embert, aki saját értékeit csak súlyokkal és méterekkel próbálja lemérni, ébresztgesse és keltegesse. Alvó Csipkerózsikának látszik a föld zarándoka, aki nehezen tud tudatára ébredni kivételes értékének. Az ébresztgető követek pedig titkos költögetéssel, előtte megjelenő, majd indító behatásokkal keltegetik az alvó embert, hogy valóságos, Isten tervezte értékét, lelkének nagyságát és elhivatottságát megismerje.

a) És ha a nagy ébresztgetést, a magasságból jövő ébresztgetést az első isteni követ, maga a szent természet végzi?... Hatalmasnak jelenik meg előttem a nagy természet – akár a bontakozó virág alakjában, akár a természeti erők csodáiban. Az az emberparány pedig, akit a földre, erre a nagy természet homokszemére küldött az Úr, megfeszíti a lelkét és a kutatás erejével próbál lehatolni a természet ezer és ezer rejtélyének a mélyére. Ezer és ezer tudós azt a munkát végzi, hogy hatalma alá akarja hajtani a földet. Ez a paránynak gondolt ember ugyanis magában hordja azt a csodás erőt, amelyről így szól az Írás: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ez a lélek pedig olyan csodás munkát végez, hogy a természet nagy törvényein keresztül eljut az erő Istenének, a Teremtőnek örök létéhez. – Amikor pedig bontakozni kezd a tavasz és megperdül az élet kereke és szirmokba bontakozik a kankalin, akkor reá eszmél a figyelő szem arra, hogy ebben a ködösen érthető világban minden kicsiségen és szépségen kiverődik az Isten szépségének a gyönyörűsége. –De itt sem áll meg az értékére ébredező parány. Vésőt fog, vásznat sző, ecsetet ragad és rámered a természet sok szépségére, hogy a senkiségek senkisége élvezze, majd pedig teremtő utánzással teremtse a világ gyönyörűségeit. Így kerül azután ellentétes megállapításra. Flammarion szerint a csillagvilág végtelensége eltörpülést eredményez... A nagy természet mérhetetlenségében Isten követét észlelő ember pedig nem parányiségének ébred tudatára, hanem nagy küldetésünk tudatában a természet ébresztgető szavai nyomán megindul az Isten felé. Neki, a föld zarándokának nem azt mondja a nagy világ, hogy semmi az ember, hanem azt, hogy Isten követe a nagy világ, amelynek hivatása abban áll, hogy keltegesse és ébresztgesse a lélek nagyságának szunynyadó erőit.

b) Az első nagy követ után, az első nagy ébresztgető után jönnek az egek Urának **világba küldött emberei**. Az egész történelmet végigjárják az élet ihletett emberei. Próféták, akiknek szeme nem a hétköznapi ember nézésével néz. Akinek tekintete az isteni kegyelemmel fölvertézet tekintet. Ők előretekintve néznek a nagy világba és az emberi történés folyamatosságába. Szavukat egy mondatba foglalhatjuk: törődik veled az Isten! –Az Ószövetség teljessége annak a szent égi Gondviselésnek, amely az embert vezető isteni szeretetet sugározza. Prófétái intik, feddik és a messiási eljövételnek örömhírével vigasztalják a bizonytalankodó embereket. Máté, Márk, Lukács és János evangélistánál alig akad sor, mely meg ne ismételné: amint megírták a próféták... A Sion hegyén felcsendülő isteni törvényben ugyanaz a hang csendül, mint az élet csendes világában, a lelkiismeret gyengéd szavában. Olyan csodálatos egybecsendülés mutatkozik az Isten hangja és az ember lelkiismerete között, hogy a kettő egybetartozandósága szinte megdöbbentő erővel jelentkezik. Járták és járják próféták a világot. Szavuk az Istené, céljuk az ember felemelése. Az Úr a szent frigsátorba alázódik. Kárpittal zárul a legszentebb hely, ahová egyszer merészkedik belépni évente az Isten papja. A próféták azt is hirdették, hogy jönni fog valaki: a Fény, a Melegség, aki az embert az egek felé törésében segíteni fogja és elvezet az Isten szent országába. Próféták járták a vidékeket, akik a megbecstelenítés elől Hóreb hegyére rejtik a szent tüzet. Próféták jártak, akiknek életreménye a jövő Üdvözítő, a mennyet égető Tűz, a lelket fellobbantó Tűz, az életutat fényárba vonó Tűz...

c) Végül jön a harmadik nagy ébresztő. Jön a mi Urunk Jézus Krisztus. Mikor elhallgat a világ zaja, elcsendesül az emberi hang, megszólal az Isten szava: „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén miként a zord harcos” (Bölcs. 18,14-15). – A megtestesülés szent tettével küldi hozzánk a mi Urunk a próféták által megígért Messiást. Azt az égi követet, Akinek lelket emelő hivatását így magyarázza szent Pál: „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki aszszonytól született, s a törvény alattvalója lett. Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelteteket, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal. 4,4-5). Ebben a megvilágításban úgy tűnik fel a Karácsony,

a Krisztus beköszöntése, mint a legtökéletesebb isteni Követ érkezése. Az Ő születését angyali beszéd hirdeti: egyszerűen azért, hogy éneklő szava embereket ébresszen. A katolikus ember jól tudja, hogy mikor a kezében a csengővel piciny gyermekeinek Krisztus érkezését hirdeti, akkor arra akar figyelmeztetni, hogy angyalok kísérik földi útjára a megváltani jövő Krisztust. És ezt jól hiszi és jól teszi. Itt nem egyszerű érzelmős képzelődés játékát játssza, hanem annak a nagy isteni ajándéknak örömet csendíti, amelyet nem is csengő hanggal, hanem bűgő harangzúgással kellene ünnepelnünk. A pásztorokat angyali csengettyűdal ébresztgette. – A mély álomba merült embereket harangzúgás keltegeti. A tudósnak fényre, a napkeleti bölcséknek csillagra van szükségük. És csodálatos, hogy mind a négy, csengő, harangzúgás, fény és csillag egyetlen szent helyhez, a mi Urunk Jézus Krisztus bölcsőjéhez vezet... És ha az Úr születésének megemlékezése napján, a Karácsony estéjén a karácsonyfánál látni lehet ártatlan lelkű gyermeknépet, tágranyílt szeműt, térdrehullót, kezeit imára kulcsoló gyermeket..., akkor gondoljunk arra, hogy ez a tiszta sereg az isteni követ megjelenését érezte meg a csodák éjszakáján. Ha pedig a fásult öregek egyszerű emlékezéssel gondolnak az Úr születésére, akkor a tiszta lelkek ártatlanságából sugárzó „égi látás” mégis csak figyelmezteti őket az Úr valóságos érkezésére. Az ártatlan gyermek szeme ugyanis világosabban látó, és piciny lelke megérzi az ajándékozás nagy csodáját és a földi ajándékok mögött megsejti az Ég igazi ajándékát. – Ha ezen a napon összegyűjthetők volnának az emberek könnycseppjei, akkor drága gyöngyszemékké keményednének, és ezekből a könnycseppékből dómot emelhetnénk a Betlehem istállójában meghúzódó isteni Kisdednek. – Az örömkönnyeket pedig ez a szent igazság csordította ki szemünkől, amelyet így magasztal a Zsoltáros: „Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7). – Íme így szól a Teremtő tetteben, prófétái szóval, és isteni Fiának elküldésével az Úr, hogy felébressze Isten terve szerinti nagyságunkat és eltüntesse Flammarion jelezte törpeségünk sötét árnyékát. Mert lehetünk kicsinyek az élet fizikai lemérésében, de nagyok és elhivatottak vagyunk az Isten csodás megvilágításának fényözönében. A Karácsony ünnepén az a legfőbb, hogy Isten csodás tetteben az Istenfia emberré lett, hogy az emberek lelkét a nagy elhivatottság tudatára ébressze.

2. Az Istent valóságban birtokoljuk.

De maradhat-e – és ez lesz a beszéd második része – érdektelen és tompán néma a föld zarándoka, ha ilyen követsorral közeledett feléje az égi Teremtő?

a) Felelet egy mondat: minden lelki erőt bontakozással akarja kifejleszteni a Teremtő terve szerint. – Aki fizikai kicsiségének tudatában, de lelkének hivatottságával jár a földön, az megérzi, hogy a szent igazságoknak örök érvényét való elismerés, az erkölcsi erőfeszítés, az Isten parancsainak megtartása, az öreg Hóreb hegyén járás, minden teremtő erőfeszítés próbálkozás, mert hivatásból eredő kötelesség. Igaz az Úr parabolája, hogy talentumaink nem hevernek parlagon. „Előhívta tíz szolgáját és átadott nekik tíz minát: Kereskedjetele vele, mondta, amíg visszatérek” (Lk 19,13). – Építünk dómokat, művészekkel díszítettük falaikat. Akármilyen épületet is emel az ember, az mégiscsak összeomlik. A kölni dóm is állandó javítás alatt állott, míg a bombák zápora rommá nem pusztította. Egyetlen templom, az ember lelke, a te lelked, amely földi és égi segítséggel építendő, mert legörömebb itt lakik az ég Ura. Akiben a nagy ébresztgetés ezt a magasbatoró vágyat váltotta ki, hogy minden küzdelem, szenvedés, áldozatosság a lélekszentély építését szorgalmazza, abból dalos karácsonyi lélek születik, mert előtte kicsiségek lesznek a küzdelmek, amelyekkel csak elenyészőn fáradságos csodás munkával emeli a szent hajlékot a földi zarándok. Ez a szentély nem másnak épül. Ez a magad szentélye! Ebben nem emberek gyülekeznek, itt Isten lakik. Itt mindig Karácsony lehet, az élet végnélküli örök végtelenségéig. Lehet-e nagyobb erőfeszítést kapni, hatalmasabb és biztosabb tudatot, minthogy az élet szentélyének építője vagyok? És lehet-e nagyobb önbecsülés, mint az, hogy ezt a szentélyt – Isten kegyelmét ideértve – magam építem, és abban lakik az egész örök életen át a mi Urunk Jézus Krisztus?!

b) De mit tesz azután az ember ebben a lélekszentélyben? Először is találkozik az ég Urával, azután alázkodó lélekkel leborul égi Atyja előtt, majd Feléje fordulva hűséggel akarja hallgatni szavát. Azután életének alakításához kezd, a lélek talentumait – értelmét és akaratát ideértve – érvényesíteni kezdi és mindent elvégez, hogy Istenatyjának kegyelmét véve istenivé nemesítse önmagát. – Így azután reá döbbenünk arra, hogy ez a lélekszentély tulajdonképpen nem falakból és gerendákból épült templom, hanem **élő önmagunk**, akik a lélektökéletesebb útján küldöttünk Istenhez és az isteni szeretet erejével vonzzuk magunkhoz az ég Urát. Azt az Urat, aki Teremtőnk, Megváltónk és Üdvözítőnk. – De az ilyen odavonzódásnak az a felfokozó hatása is észlelhető, amely az embert fokozottabb, az isteni kegyelem vételével emeltebb, istenibb élet kialakítására sarkallja. A teremtmény halás alázkodása és munkája azt is kikényszeríti az Úrból, hogy a „fogadott fiúság” szent kegyelmét is adományozza neki.

A „fogadott fiú” azután ismét erősödő lendülettel emelkedik az égi Atya felé és a lélektisztaság szent önzésével akar az Atya hűséges és szeretett fiaként szerepelni. „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7).

c) De akiben feszülnek az istenfiúság erői, abból csodás kiáradás sugárzik. A fizikusok azt tanítják, hogy nincs olyan helyzeti energia, amely ne törne érvényre, és nincs erőmennyiség, amely a megsemmisülés felé ível. Minden erő ér vényre tör és megmarad. A fény nem zárhatja sugarait magába, hanem szerteküldi a sötétség eloszlatására. – És az ember? A senkiségek senkisége?... Nem így! A nagy világ hordozója, az örök élet birtokosa, az örök lélekszentély építője magába zárhatja-e lelkének erejét? Az édesanya lelkére gondolok... Nem adná-e szeretetből életét is, ha meg tudná menteni gyermekét? Az édesapára gondolok... Vajon nem feszülnek meg karjai, hogy élelmet szerezzen gyermekének? A pedagógusra gondolok... Nem szórja-e lelkének javát, hogy másokat emelni tudjon? Erők ezek mind, ki-sugárzó erők. Olyan erők, amelyeket a szeretet feszít és indít cselekvésre. Mégpedig olyan cselekvésre, amely a szolgálat vonalán talál érvényt. –Karácsonyról még az Istenben kevésbé hívők is azt mondják, hogy ez a szeretet ünnepe. Ámde igazi értelemben csak az tudja megmagyarázni kiáradásának sok csodáját, aki hinni tud az Isten egyszülött Fiának földreszállásában, amelynek végső oka a föld zarándokának Istenhez emelése. De ez a szeretetnek olyan csodás, finom, kézzel nem fogható szálait mutatja, amely összeköti az Istent az emberrel és az embereket egymás testvériségében. Ezért van az, hogy az igazi Karácsonyt hívők a szeretet Istenének, Krisztust küldő nagy jóságának szemléletéből arra a szeretetsugárzásra indulnak, amely az emberek felé akarja ömleszteni minden jóságukat. A karácsonyi ajándékszórás végül is annak a lélekkjárásnak szent jelképe, amellyel az Isten templomaként élő, Istent és kegyelmeit magában hordozó ember kiárasztja feszülésben levő lélektartalmát. – Így lesz az ember nemcsak isteni erők hordozója, egyszóval Christophoros, hanem az isteni szeretet sugárzója is.

Bef.: Végezetül ismét kérdezem: hát a „semmiségek semmisége”-e az ember? Nem, – felelek rá. Már csak azért sem, mert leszáll hozzá először az egek világából követet küldő Isten a természetben, a prófétáiban és végül egyszülött Fiában. A fölébredt emberben az a hatalmas erő támad életre, hogy értelmes az emberi élet, mert Isten is nagyra becsüli, és érdemes az emberi erőfeszítés, mert szentélyt építünk önmagunkban az Isten és önmagunk számára. De végül az a tudat is él bennünk, hogy nem vagyunk lelkünk jóságának, szépségének kufárai, elzárói, hanem isteni követségben a sok jóság szét-szórói és így mások teremtői. – Mivel pedig mindezt a hozzánk ereszkedő karácsonyi Kisded pecsételi meg az örök szeretet pecsétjével, azért ünnepem nekem a „csodák éjszakáját” emlékezetembe idéző szent Karácsony. – Karácsony ünnepén imába kulcsolt kezekkel szeretnék leborulni az Úr előtt. De nemcsak azt akarnám megköszönni, hogy a mi Urunk a földre szállt, hanem azt is akarnám, hogy minél több embertestvér lelkében menjen végbe ez a csodás ébredés és csodás látás. Ébredjen minden ember annak az értéknek a tudatára, amit Isten adott neki és örömmel érezze azt a nagy kiváltságot, hogy egyetlen hivatása az Isten felé közeledés szent megvalósítása. Mindnyájan Isten küldöttéi vagyunk, akik a követség végeztével Istenatyánkhöz térünk vissza. Imádkozásomat azzal fejezem be, hogy engedje a Mindenható, hogy az isteni „fogadott fiúság” hivatására ébredő embertestvérek boldog lélekkel gyülekezzenek az égi Atya betlehemi jászola köré és majd onnét megemelve, megindulva az örök boldogság égi trónusa felé...

18. *(népek miséje) beszéd: **Emberek Karácsonya***
(Erkölcsi beszéd: A felnőttek Karácsonya) – (1939, Rádióbeszéd)

Bev.: A drága gyermekserég búbájós Karácsony estéje után virradjon reánk, az Úr felemberesedett nemzedékére a „nagyok Karácsony hajnala”. – Az elsőt az **esti csilingelés** jelzi, a másikat a karácsonyi **nagyharang kongása**... A gyermekvilág álmokképei és tiszta vágyai angyalsereget várnak és égi képük tárulását lesik... Az ő egekbe feszülő, mennyországban járó lelkük áttör a föld és az ég korlátjaiban és a **szeretetajándék** vételekor a kettős csodás találkozásnak örvend. Előttük a betlehemi Jézuska nem a jövendő **életnapkelet** első égi sugara, hanem a báj, a jóság, a kiáradó szeretet aranyfürtű ajándékozója. – Ámde drága testvérek, a Karácsony estéjének misztikus csodájában maradhat-e a kicsinyek és gyengék örömteljessége?... Az ég csodája nem is egyszerűsödhet néhány hetes áhítatos várakozás csodás beteljesülésévé, hanem a Betlehemnek égi fényében meg kell találni azt a Kisdedet, akiről így szól a próféta: „Gyermek született ugyanis nekünk, és Fiú adatott nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül. S leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). Mintha azt hirdetné a próféta: az erők Urát lássátok a Kisdedben, azét az erőét,

aki a földre szállva a szeretet hatalmával akarja egymásba fűzni, egekbe ragadni az embereket...

1. Kérdezem először: milyen lélekkel jár hát a földön a megemberesedett embernemzedék?

154

Van-e benne valami ebből a gyermekded, mégis isteni eredet életjegyből?...

a) A föld embere nem bársonyarcú gyermek! Vonásain a küzdés, a szenvedés barázdái húzódnak... lelke nem egyszerű rózsaszínben látó gyermeklélek... Otthont talál benne a tobzódó szenvedély... Kohóként izzítja az embergyűlölet... az irigység s kajánság kohóját... A sötétség lélekéjszakájában sok a nyakas dac, gőg, de nyomán látható a fáradtság, a törés, az omladék... munkájában is vad viaskodója a földnek, szántja, töri az anyaföld hátát, hogy búzakenyeret teremjen az éhes szájnak; izzítja a bányáércet, hogy vasat, aranyat adjon a szebbé alakítandó világnak... Feszül az izma és folytonosan fogy küzdő ereje... Ez az ember nem igen hallja a karácsonyi csengettyű hangját... Ennek a fűleit a pörölyök zúgása durvítja, vagy a gránátok robbanása döngeti! Itt a **nagyharang** zúgása volna az ébresztő felzúgás!...

b) Azonban ez a **kemény, küzdő** arc is odafeszül az Ég felé. Egyszerűen azért, mert az az ember természete. Jó pusztulását, gonosz diadalát látó szeme az egekre feszül... Jaj! Néha kétkedő a szenvedések miatt! De egekre feszíti lelkét. A Karácsony nagyharangja, amely a nem látók elé akarja tárnai az élet szépségeit és gyönyörűségeit, – hangjával magával ragad, megindítja a Betlehem körül sereglő szegényeket. Az áldozatos gazdagokat... A csillogó szemű gyermekeket... Az áldozatot bemutató papot... majd a templom csodás világában fénné lesz a hívő hang, és élénk tárja az alázatos szentelt kézben emelkedő Szent Ostyát... a szentek galériáját... a nemzetek embereinek zarándokseregét... a templomba menők nagy csapatát... Mi ez? A szeretet csodája, amely a Karácsony csodájának áhítatos kiáradása... Mintha valóság lenne a próféta jelzése: az Ég a földre szállt, hogy a föld az Égbe emelkedjék. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, az igazat csepegjék a felhők...” (Iz.45,8).

2. Kérdezem azután: mi biztosítja ezt az átalakulást?

A felelet ez: a hit, a karácsonyi hit, az isteni jószág diadalába vetett hit tudja felfogni.

a) Gyermekded lélek, amely tiszta tekintettel látja a világot; Isten aranykürtjének, akárcsak a pásztorlélek, amely angyali sugallatra Betlehembe indul, megszerényülő tudás, amely a három királyok sietségével igyekszik a Kisdéd elé... Mintha hallanám a Mesterem szavát: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek és ne tartsátok vissza őket, mert ilyeneké az Isten országa” (Mk 10,14). A gyermekded hit azonban varázslatos erő. Átalakító, megalázkodó, de nagyon-nagyon felemelő. A földet az égbe emeli.

b) Az ilyen hívő ember a földet Úrattyánk otthonának, virágos kertjének tekinti. Magát az életkerítésnek az Atya kertjében, vagy élő virágnak az embervirágok őserdejében. De ez nem a megnyugvó ember elpihenése. Ez a világ az önnön emberiségünk, embertestvéreink szeretete, amely belefönődik Istenatyánk hozzánk ereszkedő szeretetébe. – Az isteni szeretet teremtő hatalom; az ember lelkében fellobbanó szeretet tüze átszínező, átalakító erő. Az Úr háznépeként dolgozó kőműves, a munkás töri a követ, a teremtés lelkével rakja a falat, a földműves a jövő tavaszi fakadás boldog reményében hasítja ekéjével a földet, a vidéki egyszerű tanítónó mécsként jár a tanyak, a falvak ködös gyermekvilágában. A gondozó nővér kenyeret szel... A nagyra hivatott gyermekereg Zsámbék ősi romja tövén énekliz az Úr dicséretét... A katona a végek nehéz terepén állja a vártát... A családapa fáradt keze végzi a munkát... De mindenki, minden jó diadalban hívő szeretettel adja lelkének legjavát, hogy szebbé teremtsen a világot, melegebbé tegye az otthont és boldogságot lopjon az elhagyatott arcára.

c) Mi ez? Új élet! A szeretet élete. A szeretet földet, embert és embertestvért teremtő élete, amely a betlehemi Kisdéd jászlától nyeri állandó ütemezését. Azért mondom, hogy végeredményben az isteni szeretet kiáradása. Ne felejtsetek felemberesedett nemzedéke az embert teremtő Isten-szeretetnek, hogy a betlehemi barlang fölé emelt bazilikának aranyos, díszesen faragott falainál, a boltozatos kőrőszak fenségénél nagyobb ékességet adott az isteni Kisdéd jelenléte. Ha bennünk megszületik a szeretet uralma és élet- és lélekszeretetre hangol egy életen át, akkor a dómoknál szebb és ékebb Isten-templommá nemesedik emberi szerénységünk. Az Úr jelenlétének nincs korlátja. Teremti saját lelket, teremtő erővé sugározza bennem is az Isten országát...

Bef.: Izaiás próféta szerint: „Együtt lakik majd akkor a farkas a báránnyal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével” (Iz. 11,6). Ez a kép a gyermekies egyszerűséggel megrajzolt valósága a szeretet Karácsonyának. A vérzivataros idők szörnyűségében távol látszik ez a valóság... Itt még az ember emberrel sem barátkozik... Élénk jelül, hogy a történelmi Karácsony szent szeretet csodája még most sem lett lélek-átalakító csodás szent életvalóság. A Szeretet a földre szállt, de az övéi nem fogadták be.

„Tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be” (Jn 1,11). – Szeretném megragadni a világ nagyharangjának kötelét és belekognatni a felnőttek zavart lelkébe: Isten Szeretete Önmagát adta, emberszeretete a világot, az embert, testvért és Istent szeretetkiáradással, Istenhez emelése óhajával. Jól tudom én azt, hogy a hívők egyszerű pásztorerege ott térdel a Betlehem kis jászla előtt, hogy alázkodva kérjük az angyali éneket zendítő és csilingelő csengettyűt szólaltató betlehemi Kisdedet, hogy közös szent ajándékuk zengesse meg a Karácsony nagy harangját, az élet-Betlehem egyesített hangegyüttesét, amelynek hangjára felébred és önmagában is megérzi a felnőtt nemzedék a nagy emberek valóságos életkarácsonyát.

19. beszéd: Mégis hisszük a béke országát

(Erkölcsei beszéd: A Karácsony hite) (Megjelent: „Közérdek”, 1941. XII. 24.)

Bev.: Pedig szemünkbe nevet gúnyos vihogással a szörnyű vértengerben úszó világ. Egyszerűen azért, mert Istenyánktól eredő életünkhöz leereszkedett az Úr és Karácsony szent estéjén egyszülött Fiának emberré születése útján a „boldogság fiaivá” fogadott bennünket.

1. Nagyon jól tudjuk, hogy ezt a gyönyörűséges hitsodát adáz kegyetlenséggel gúnyolja a rideg élet.

Városok, falvak pusztulása, tengeróriások elsüllyedése, a haldoklók halálhörgése, az itthoniak sirmalmas szenvedése és az elgyengült szegények zokogása erős dübörgéssel hirdeti a bűnök és a szenvedélyek diadalát... Ezt a zavaró hangegyveletet nehéz átmuzsikálni a karácsonyi angyali karnak, mert a szirénák üvöltése és a motorbúgások bömbölése erősebben zúg, mint a Karácsony éjszakáján hallható pásztorébresztő. Az azonban egészen világos, hogy ez a zaj a föld emberének életjelensége. Azé az emberé, aki tengernyi gyarlósága, rossz hajlama, önző anyagiassága, a föld felé húzó alacsony igényessége mellett is küzdelmes élettel tör az igazabb, erkölcsösebb és istenibb élet felé. – Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt az igazságot, hogy a jobb és szebb világok harcok és küzdelmek útján születnek. A tél zordonsága, a viharok pusztító száguldása nem tudja megtagadni a tavasz közeledését. Sőt egyenesen áhítozza, fokozza a várva várt ébredést. Szinte előkészítő jeleket hirdetnek a vad orkánok, olyan előkészületeket, amelyek után csattanóbb lesz a rügyfakadás és virágzóbb a májusi színpompázás. Az embernek látnia kell, hogy a nagy értékek megszerzése rettenetes nagy áldozattal jár. A megváltás egyik nagy lépését jelző Betlehem nem marad a maga drága kedvességében az emberiség öröme, hanem nehéz megváltó munka, áldozatos küzdés és szörnyű kereszt fejezi be az Úr földi zárandoklását. – Az emberiség megváltása a szenvedések sorozatában pereg alá és a kereszten éri el magassági pontját. Ez az isteni tény erősen követeli annak a szent igazságnak elfogadását, hogy a Krisztus kegyelmére támaszkodó, de az emberre várakozó megváltó munka a szenvedő küszködések árán valósítható meg.

2. Ezért van az, hogy bennünk nem tör össze az égiekbe vetett hitet a világ harca, küzdelme, szenvedése.

Mi Krisztus földi életéből látjuk a megváltás igazi útját. Hívó lélekkel lépünk Mesterünk nyomdokain és erős hittel hisszük, hogy a boldogító felsőbbrendű élethez juttat a nehéz ösvényen járó evangéliumi Istenember. – Csak azt az egyetlen egyet követelhetjük minden embertestvérünkötől, hogy ébredjen a szeretet csodaéjszakáján arra a felemelő tudatra, hogy az Isten és az ember szent betlehemi találkozása az Isten és ember örök szeretet parancsának égi leereszkedéssel való megpecsételése. A lélek mélyén pislákoló tudat azután szent kezdet lesz a megváltás göröngyös útjain. Az már csak idő kérdése, hogy mikor dereng föl a földi életre a megvillogtatott béke országa. Talán előbb az egyes lelkek birtokállománya lesz ez a csodás világ, de – szent hitünk szerint – ebből szépséges képe kisugárzik az egész nagy világra. Olyan jövő ez, amely az idők méhében pihen, de fogamzása a betlehemi Kisded eljöveteleivel egyidejű.

Bef.: Ezért a szent csodáért, a várakozás teljesülésének kezdetéért öröm számunkra a karácsonyi éjszaka, amelynek angyali éneke biztosítást ad arra, hogy higgyük a közelgő békeország eljövetelet.

20. beszéd: A betlehemi Kisded iskolájában

(Erkölcsei beszéd: Betlehem tanítása)

Bev.: Egyszerű tény-e a Karácsony? Nem! Nem! Nagy történetnek égi fináléja! Bűnbeesés, Megváltó ígérés és megvalósulás... Persze ez a hit területe! De más is! Tanító indítás! Ez az élettevékeny-

ség mezeje! Miben tanítónk?

1. Az Isten földre alázkodásában.

2. Az embernek égi felmagasztalódásában.

Bef.: Mi legyen az eredmény? Legyünk boldogok, hogy így megemelt az égi Atya!

21. beszéd: *Emberek vágya – angyalok éneke*

(Erkölcsei beszéd: Lélekvágyak!)

Bev.: Az emberi élet a harcok előretörés területe, de az egyéni és közös életet tekintve, a lelki békét áhítózó együttese. Kérdés: mit sóhajtozik állandóan az ember, és mit felel reá az angyalok énekén át az Isten?

1. Az emberek vágya:

a) Békés kifejlődés (nem a küzdéstől való félelem, hanem a sikerhez jutás reménye)...

b) Békés együttélés (társadalmi, nemzeti rend)...

c) Békés és egyetemleges kifejlődés (nemzetek életének kulturális kialakulása)... De ennek gátjait mutatja az élet, azért könyörög adventi lélekkel az ember.

2. Isten a karácsonyi angyali énekekben jelzi válaszát az egek felé törő imára.

Azért küldé:

a) Egyszülött Fiát...

b) Hirdeti az ember részéről adandó Isten-dicséret szükségességét. És adja a jóakaratóknak a békeesség ajándékát.

Bef.: A betlehemi éjszaka az Úr felelete az ember imáira...

22. beszéd: *Betlehem és a mennyek országa*

(Erkölcsei beszéd: Ahol az Úr születik)

Bev.: Mi teszi naggyá a föld, vagy az ég „területét”? Az Isten jelenléte.

1. Betlehembe alázkodott az Isten Fia.

2. Mennysországba emelkedjék az emberfia.

a. Már a földön szentély lehet a lelke.

b. „Otthon” pedig Isten háza az ő szentélye.

Bef.: Betlehemünk földi otthonunk előképe!

23. beszéd: *Kiknek jelent meg az Úr?*

(Erkölcsei beszéd: Lélekkarácsony)

Bev.: Királyok, népek várták... A választottak és a pogányok egyaránt. A születés hírére vevő Heródes is királyi nemzedéknek sejtje és ál-lelkülettel király imáadására akar indulni.

1. Pedig az Úr megjelenése a Betlehem választottjaié.

a. Az ártatlan Szűz és a tiszta szent József.

b. Majd a nép egyszerű pásztornépé.

c. És csak harmadsorban a hódoló királyoké.

2. De lehet-e a miénk is?

Igen!

a. Ha a tisztaság hordozói leszünk.

b. Ha az egyszerű, alázkodó hit hordozói leszünk.

Bef.: Ez lesz a mi Karácsonyunk!

24. beszéd: *Amikor a föld is mennysországgá válik*

Bev.: Az Úr teremtette paradicsom kapuját szent Mihály pallossal őrzi. Mégis visszavágyik ide az ember. –Az Úr kegyes ígérete valóra válik és Izaiás jóindulata szerint paradicsommá változik a föld. „Együtt lakik majd akkor a farkas a bárányal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd a borjú, oroszlán és a juh, és parányi gyermek terelheti őket. Borjú és medve együtt legelnek, együtt pihennek kölykeik, és szalmát eszik majd az oroszlán, akárcsak az ökör. A csecsemő vígan játszadozik

a vipera lyukánál, s az áspiskígyó üregébe dugja kezét az anyatejtől elválasztott kisedet” (Iz. 1,6-8). – Mikor történt és mikor állandósulna ez?

1. A történet ideje: a betlehemi csodaéjszaka.

Az, amikor Krisztus született.

a) Pedig látszólag: istálló az otthona. József és Mária a közvetlen környezete.

b) Valóban azonban: angyali ének hangzik: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békeség a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). – Emberek, pásztorok és királyok imadására sietnek. „Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így biztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk” (Lk 2,15). „Amikor Jézus a júdeai Betlehemben megszületett, Heródes király napjaiban bölcsék jöttek napkeletről Jeruzsálembe és érdeklődtek: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,1-2). – Itt az indító Isten és itt a hódolatra menő ember...

2. Az állandósulás feltétele: az isteni élet kialakítása.

Mert:

a) Urunk a földre száll...

b) Urunk a lélekbe száll...

c) Urunk a lelkünkben él... Ezt kell állandósítani.

Bef.: Így el nem múló tény, hanem életető erő a Karácsony!

25. beszéd: *Akikhez eljött az Eljövendő*

(Erkölcsei beszéd: Van-e bennem is Karácsony?)

Bev.: A megszentelődést váró ember odaadása így teljesült.

1. Alázatos Gyermek alakjában megjelent az Eljövendő.

2. A lelket megemelő kegyelem az Eljövendő égi kegyelemárasztásában.

Bef.: Az áldozatos ember eget indított. Az áldozatos élete: isteni lett. Így eltűnnek a földi kontúrok. Vakondtúrások!...

26. (éjféli mise) beszéd: *Bárcsak istenien igaz volna a „karácsonyesti ajándék” ...*

– (1947)

Bev.: Szép, fantáziák csodaestje a mai est... Bár az Isten ajándéka lenne ez...

1. Már itt a földön...

„Együtt lakik majd akkor a farkas a báránnyal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével...” (Iz. 11,6)...

a) Hittel hinnénk...

b) Reménnyel bizakodnánk...

c) Szeretettel élnénk...

2. Az örök életben...

„Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9)...

a) Isten háza... Felgyullad a „zárt fényű” isteni élet...

b) Isten örök fénye: „Lux aeterna”... „Nem koppantandó” láng...

c) Isten örök szeretete... A szeretet tüze izzít. „Manet charitas”...

Bef.: Igaz mindez. Épp ez a Karácsony csodaéjszakájának életre hangoló varázslata...

* *

– Most pedig igen **rövid beszédvázlatok** következnek. Ezeknek célja: felvetődő **ötletadás**, esetleg gondolatközlés, és a legrövidebb vázlatok kipontozásával – a teljes szabadság biztosítása.

1. beszéd: **Az összeírás** (Erkölcsei beszéd: *Lélekkapcsolatok*)

Bev.: Mindenki tartozik valahova.

1. Babilonhoz? (élvezet!) Jelkép: Hedone.

2. Athénhoz? (tudomány, művészet!) Jelkép: a bagoly.

3. Sion ormához? (vallás!) Jelkép: az ég.

4. Betlehemhez? (Krisztus!) Jelkép: a Kisded.

Bef.: Odasietünk és kapcsolódunk, ahol isteniek lehetünk.

2. beszéd: Az összeírás pecsétjei

Bev.: Életre kitartó jegyek...

1. Sina hegyén (Istenhez!) Jelkép: Mózes táblái. „Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földéről, a rabszolgaság házából” (2Móz. 20,2).

2. Jordán partján (Krisztushoz!) Jelkép: a keresztség. „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17).

3. Galileában (Egyházhoz!) Jelkép: Róma. „Aki titeket hallgat, engem hallgat” (Lk 10,16).

Bef.: Ez megemelés. Isten szolgája, Krisztus testvére és Egyházon keresztül Krisztus tagja.

3. beszéd: Együtt élni Krisztussal

(Erkölcsei beszéd: Krisztus közelségének feltétele)

Bev.: Imánk utolsó szavát folytassuk. Könyörögtünk, hogy adjon az Isten Krisztussal való együttes életet. Máris teljesült.

1. Mert az adakozókkal van a Mester.

2. Mert az állandó adakozók örök kísézője a Mester.

Bef.: Ez az együttélés legyen a mi Karácsonyunk ajándéka.

4. beszéd: Az összeírások

(Erkölcsei beszéd: Mi hova íratunk be?) (Lásd az 1. beszédvázlatot és vedd észre, hogyan lehetne ugyanazt a tételt egészen másképpen beállítani)

Bev.: Az összeírással vezet be a mai Evangélium a legjobb hírt. Megszületett a betlehemi összeírás alkalmával a Messiás. – Mi ez ránk nézve? Két könyvünk van a mai ünnep nyomán.

1. Összeíratunk – az isteni nemzedék könyvébe.

A címe: Christiani.

a) Örök országot igénylők.

b) Szeretetet sugárzók.

2. Összeíratunk az élet könyvébe.

Ezt az Isten vezet. Ennek címe: Beatificardi! Ezt mi vezetjük. Itt mik foglaltatnak?

a) Életeseményeink, azaz tetteink.

b) Szándékaink.

c) Kegyelmi erőink. – Amit Isten adott kamatoztatásra...

Bef.: Karácsony adta az elsőt, a karácsonyi Kisded adja meg a második lehetőséget. –Éljünk vele!

5. beszéd: Angyalok éneke

(Erkölcsei beszéd: Mit üzen nekünk az ég?)

Bev.: Az élettartalom keresése...

1. Dicsőség az Istennek.

2. Békesség az embernek.

Bef.: Rend ez a földi életben és diadal az örök otthonban.

6. beszéd: A sokat várók és a mindent kapók

(Erkölcsei beszéd: Embervágyak és az Isten ajándékai)

Bev.: Az ember vágyakozása – a boldog élet kikönyörgése. A szikla nyomta ember sóhajtozása éghez szálló áhítat.

1. Segítő kezet vár.

2. És a gyermek Jézusban az Isten Egyszülöttjét nyerte.

Ez az Isten szeretetének túlsordulása.

Bef.: Isten Egyszülöttjének legyek lélekszülöttje. Hogyan? A szeretet bírásában és maradéktalan osztásában.

* *

– most következő vázlatpontok jelképesek, **karácsonyi szimbólumok**.

1. beszéd: A beszédes erdei fenyő

Bev.: Néma-e a fenyő? Nem. Szól hozzánk...

1. Életről.

Fejlődő és termést hozó. Itt ajándékozó.

2. Örök életről.

Zölden marad. Bőséges örömet okozó.

Bef.: Az Isten bőséges szeretetéről regélő.

2. beszéd: Az „angyalok hozta karácsonyfa”

Bev.: A karácsonyfa útja...

1. Isten küldi.

2. A család angyalai ékítik.

Bef.: Ez a szeretet diadala.

3. beszéd: A gyertyafények

Bev.: A tüzek jelentősége.

1. Földi tüzek.

2. Égi tüzek.

Bef.: Lélektüzek gyújtották a gyertyákat, de ezek lobbantására a Szeretet indította az emberszíveket.

4. beszéd: Az ajándékozók

Bev.: Várók vagyunk...

1. Földieket kapunk.

Ez a karácsonyfa alatti ajándék.

2. Égieket várunk.

Ez a karácsonyi Kisdedtől vett égi kincs.

Bef.: Ami a léleké, az a döntő!

5. beszéd: Az ajándékosztás – és az életáldozás

Bev.: Kérdezzük, milyen kincsünket adhatjuk embernek és Istennek?

1. Szórhatjuk testi és lelki kincseinket.

a) Embertestvéreink. „Mindenkor hálaadással tartozunk értetek Istennek, testvérek, mégpedig méltán, mert hitetek nőttön-nő és az egymás iránti szeretet mindnyájatokban gyarapszik” (2Tessz. 1,3). „Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömött, megrázott és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe” (Lk 6,38).

b) Égi Atyánknak. „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből” (Mk 12,30).

2. De szeretetből kell fakadnia minden áldozatunknak.

a) Külső tettek nem értékesek. – „Hiszen nem igazságtalan az Isten, hogy megfélemedkezzék tevékeny szeretetetekről, melyet érte gyakoroltok...” (Zsid. 6,10).

b) A szeretetből fakadtak az értékek. „Minden dolgotokat szeretetben intézzétek” (1Kor. 16,14). És: „Éljetek csak méltón Krisztus evangéliumához. Így aztán akár elmegyek és meglátlak titeket, akár

távol maradok, azt halljam rólatok, hogy egy lélekkel helytálltok és egyetértve együtt munkálkodtok az evangélium hitéért...” (Fil. 1,27).

Bef.: Végül vezessük le és foglaljuk össze a tétel lényegét: a szeretetből fakadó áldozat –minden.

6. beszéd: *A Betlehem kicsi képe*

Bev.: Judea falucskája... „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Juda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövő uralkodója” (Mik. 5,2).

1. A Messiás városa.

A születési helye.

2. Messiásra emlékeztető.

A mi lélekszületésünk emlékeztetője.

Bef.: Beszédes hely!...

7. beszéd: *A „Gyermek Jézus” lélekbeszéde*

Bev.: Beszél-e a betlehemi Kisdéd?

1. Isten szeretetéről.

2. Ember isteniesítéséről.

Bef.: De hallgassa és kövesse az ember!

* *

Beszédláncok

Végül rövid **beszédlánc-vázlatokat** is közlünk, hogy esetleges alkalmakra egymásba fonódó sorozatban is szólhassunk a karácsonyi igazságokról. A fejtegetés azért rövid, mert kifejtett és részletezett alakjait megtalálhatjuk az előző beszédek és beszédvázlatok között.

I. beszédlánc címe: **Kik mondhatják magukénak a betlehemi Kisdedet?**

Ez a beszédlánc azt akarná fejtegetni, hogy kié Jézus (Lásd: Róm.3.fej.?)

1. beszéd: A zsidók?

1. Ők várták...

„Mi előnye van tehát a zsidónak? S mi haszna a körülmetélésnek? Minden tekintetben sok. Először is az, hogy Isten rájuk bízta kinyilatkoztatását” (Róm. 3,1-2).

2. Ők imádták, – de csak a nép.

„Azon a vidéken pásztorok tanyáznak kinn a szabadban és éjszaka őrizték a nyájukat” (Lk 2,8). „Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet” (Lk 2,16).

2. beszéd: *A bűnös emberek?*

1. Őket keresi.

Ez a Mester küldetése. „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek” (Mk 2,17).

2. Őket üdvözíti.

Ez a megváltás hivatása. „Hiszen az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett” (Lk 19,10).

3. beszéd: *Az ég felé törő lelkek*

1. Ők – a földi kísérete.

2. Ők – az égi gyermeknépe.

4. beszéd: Minden ember

1. Első hivatása – a választott nép.

„Te ugyanis az Úrnak, a te Istenednek szentelt nép vagy; téged kiválasztott az Úr, a te Istened,

hogy tulajdon népe légy minden nép közül, mely a földön vagyon” (5Móz. 7,6). „Aki az uralkodók Ura és a királyok Királya, legyőzi őket meghívott, kiválasztott és hűséges szövetségeseivel” (Jel. 17,14).

2. Teljes küldetése minden emberé.

„Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16). „Nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az minden hívőnek, elsősorban a zsidónak, azután a pogánynak üdvösségére” (Róm. 1,16).

*

II. beszédlánc címe: A Messiás harsonája

Ez a beszédlánc a Messiás hívó és parancsot osztó szavait akarja ismertetni.

1. beszéd: Szembe – a gonoszsággal

1. Lélekharc az istentelenség ellen.

„Tátongó sír a torkuk és nyelvükkel csalárdul szólnak, áspisok mérge ajkaik alatt” (Róm. 3,13).

2. Béke az Istent tisztelők együttesében.

„...és a földön békesség a jóakarató embereknek” (Lk 2,14).

2. beszéd: Szembe – a világiás vágyakkal

1. Fékevesztett ösztönösség harcos ellensége.

„Miért mentetek ki a pusztába? Hogy széltől lengetett nádat lássatok? Vagy miért mentetek ki? Hogy puha ruhába öltözött embert lássatok? Aki puha ruhában jár, királyi palotában lakik” (Mt 11,7).

2. Fegyelmezett élet szent szolgálója.

„A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hová lehajtsa fejét” (Mt 8,20).

3. beszéd: Előre – az élet józanságával

1. Mindent jóra teremtett az Isten.

„És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

2. Mindent a jó szolgálatába állítson az ember.

„Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket (mind) megkapjátok” (Lk 12,31).

4. beszéd: Előre – az Úr érkezése örömeivel

1. Ha bizonytalankodóvá vált – a jövő!

„Mi szüksége van az embernek, hogy firtassa azt, ami nagyobb nála, mikor nem tudja, mi szolgál javára életében, zarándoksága megszámlált napjain, az időben, mely elmúlik, mint az árnyék. Hiszen ki adja tudtul neki, mi lesz majd ezután a nap alatt?” (Préd. 7,1).

2. Most világossá legyen – az örök jövő.

„A test gyakorlásának ugyanis kevés a haszna, de az istenfélő élet mindenre jó, mert a jelen és a jövő élet ígérete kíséri” (1 Tim. 4,8).

*

III. beszédlánc: Mulandó világ – örök világ

Ez a beszédlánc reflektorfényt akarna vetni az **értékekre**.

1. beszéd: Itt élünk

1. Föld az otthonunk.

2. Itt fejlődik az életutunk.

2. beszéd: *Ide jött hozzánk Messiásunk*
1. Otthont cserélt az Istenfia.
2. Hogy örök élet birtokosa lehessen az emberfia.
3. beszéd: *Itt nevelte örök vágyainkat*
1. A földi életet szolgálta.
2. De az örök vágyakat táplálta.
4. beszéd: *Innét visz az örök világba*
1. A küzdelmes élet –érdemszerző.
2. Az égi kapukat –felpattantó.

*

IV. beszédlánc címe: Ezeket csendítse ajkad...

Ez a beszédlánc az ember jót szolgáló hivatását akarja kipontozni.

1. beszéd: *Minden „próféta” ajak beszéljen*
1. A választottak –igét hirdessenek.
2. A „zarándokok” –igét hallgassanak.
2. beszéd: *Léleksötétséget messze űzzön*
1. Emberi szemek ködbe néznek.
2. Isten jelenléte fényt vet elénk.
3. beszéd: *Reményt ébresszen*
1. Várakozó idő beteljesedett.
2. A jelen embere Istenben élhet.
4. beszéd: *Diadalt ünnepeljen*

Bev.: Optimizmus, vagy pesszimizmus?

- 1. Eljött az Isten.**
2. Vigadhat az ember.

Bef.: Deus nobiscum. Ez a mi örömünk örökre!

* *

c) Ünnepi mise Evangéliuma:

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél. Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága, a világosság a sötétségben világít, de a sötétség nem fogja föl. Megjelent az ember, akit Isten küldött, János volt a neve. Azért jött, hogy tanúságot tegyen, tanúságot a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, csak tanúságot kellett tennie a világosságról. Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött. A világban volt, a világ ő általa lett, mégsem ismerte föl őt a világ. Tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be. Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne. Aki nem vérből, sem a test ösztönéből, sem a férfi akaratából, hanem Istenből született. Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,1-14).

Amint mondtuk, ez a szöveg az Isten Fiának örök születéséről szól. Épp azért, ennek az Evangéliumnak a gondolatai több és részletesebb alakban fejtegettek Szentháromság vasárnapján. – De itt is találunk reá vonatkozó, mégis karácsonyi gondolattal átítatott beszédvázlatokat. Ott inkább a dogmatikai rész hangsúlyos, itt az örömet hordozó pszichikai rész nyer megvilágítást. – Lássuk ezeket.

1. beszéd: Az idők teljessége

(Dogmatikus beszéd: Az idők teljessége)

Bev.: Az idő múlandó, pergő változat. Események gyűjtő tartálya és jövő hordozója... Mi az idők teljessége? Az a szent pillanat, amelyben az összes lehetőség, változat csodás egységbe összefogó kapcsolatban merevedik meg. Röviden: az a pillanat, amelyben a Teremtő istenségének jelentkezésével és Egyszülöttjének elküldésével valósítja a múltak reményeit és gazdagítja, nemesíti a jövő élet feltételeit. – Hogyan jelentkezik előttünk az égi Atya?

1. Az Egyszülött születése – a Végtelen belső élete.

Ez a hit titka és ennek megnyilatkozása az Isten szava.

a. Erről szól az Írás. Már szt. János is mondja: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Majd az ég Ura hirdeti: „Tied lesz az uralom hatalmadnak napján a szentek fényességében; a méhéből a hajnalcsillag előtt nemzettelek én téged” (Zsolt. 109,3). „Ugyan melyik anyagnak mondta valaha Isten: „Az én Fiam vagy, én ma születtek?” Vagy pedig: „Én atya leszek, ő meg a Fiam?” (Zsid. 1,5).

b. De ide csak alázkodó hittel közeledik az ember. A lényeg ez: a Végtelent nem foghatja, és nem zárhatja magába értelemmel az ember. De igenis: lélekben hordozhatja az Istent! „És az Ige testté lett és közöttünk lakott. Láttunk dicsőségét, az Atya Egyszülöttjének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,14). „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok, és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). „Éljen bennetek elevenen Krisztus igéje” (Kol. 3,16).

2. De az Egyszülött emberré levése az Isten szeretetének látható jele.

Ez is Isten szent misztériuma, de az emberi természet teljes bírása – a velünk való testvéri kapcsolat észlelése. Ezért van az, hogy:

- a. Közelebb érezzük Jézuson át az Istent.
- b. Könnyebben tér Hozzá a terhelt ember.

Bef.: Mi tehát számunkra az idők teljessége? Azt is kérdezhetném: mi a mi örömünk igazi forrása? Mi a mi örömünk igazi bősége? Az a karácsonyi ajándék, hogy az Úr Egyszülöttje a földön megjelent Istenember.

2. beszéd: Az Ige megtestesült

(Dogmatikus beszéd: Istenfia – emberré lett)

Bev.: Szt. János Evangéliumában olvasom ezt a szöveget: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – És érdekes, ezt a szöveget majdnem minden nap a szentmisében ismétli az Egyház. Miért?

1. Mert ez az Isten ajándékainak legszentebbje és legnagyobbja.

Mit adott nekünk az Isten?

a) Adta a földet otthonnak. „Ültette pedig az Úr Isten kezdettől fogva a Gyönyörűség paradicsomát: ebbe helyezte az embert, akit alkotott” (1Móz. 2,8). Adta lelkünket – értelem és akarat hordozójának. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Adta az örök élet lehetőségét – jövő reménységünknek. „Tekintetbe vette továbbá azt is, hogy azokra, akik jámborul hunytak el, igen nagy jutalom vár. Szent és üdvös dolog és gondolat tehát a halottakért imádkozni, hogy a bűnöktől feloldassanak” (2Mak. 12,45-46).

b) De az ember büszkélkedése után mit adott? A megváltás reményét. „Ne félj, te kis féreg, Jákob, te parányi Izrael! Én vagyok a te segítőd, úgymond az Úr, és Izrael Szentje, a te megváltód” (Iz. 41,14). Továbbá egyszülött Fiát. Ez a Karácsony! „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Mindent adott – érettünk, bűnös emberekért!

2. Mert ez a csoda az emberi élet minden egyes napjának a szent megemelője.

Az Óevangéliumra kell gondolni, amely a bűnbeesés megemelését ígéri. „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel...” (1Móz. 3,15). – Mit hoz ez az ígélet – a teljesülés pillanatától?

a) Az Isten szerető arcának felénk fordulását.

b) És az embernek Isten fiává való megnevesedését. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat

adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Ez a nagy érték – a mi karácsonyi életkincsünk.

3. beszéd: A béke csillaga

(Erkölcsi beszéd: Isten tette – ember feladata) – (Egyetemi templom, 1942)

Bev.: Háborús időben mindenki a béke csillagának felvillanását áhítozza. Olyan eleven erővel, aminővel az élet zordonságában harcoló embersereg áhítozza annak a békecsillagnak felvillanását, amely a próféták szerint az Üdvözítő születését hirdeti. „Izrael fiainak szeme előtt olyan jelenség volt az Úr dicsősége, mint a hegy ormán égő tűz” (2Móz. 24,17). – Ma igen könnyen és észrevétlenül átcsúsztatják az emberek a karácsonyi csillag ragyogását a háborús éveket lezáró békecsillag magyarázatára, és színes képekben vonnak párhuzamot a csodák csillagának és az eljövendő békecsillag között. Olyan érzelmes átsiklás ez, amely a Karácsony igazi nagy értelmét megkerüli, és az emberi gondolatok és az emberi vágyálmok bűvkörébe vonja a Karácsony égi csodáját. De nekünk az igazi karácsonyi csillagfényénél fel kell ismernünk a fenséges történet igazi kinyilatkoztatását... Hogy pedig ezt megtehessek, vessük fel mai beszédünkben azt a kérdést: mi az isteni tett Karácsony ünnepén, és mi az emberi feladattal ellátó e szent ünnep következményében?

1. A Karácsony értéke: a megtestesülés.

A Karácsony ünnepét oly sok gyönyörű emberi mellékhang színezi, hogy szinte követelődve követelődik az isteni tett, hogy az értelmesség és jelképezés el ne csendesítse az ég igazi fenséges hangját.

a) Ez a hang Izaiás próféta szavaiból csendül felénk, amidőn azt hirdeti az Úr áldott ajkú hírnöke: „Világosság támad... Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk... és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme. Növekszik majd uralma, s a békének nem leszen vége” (Iz. 9,2 és 6-7). – Nagy és fenséges Mózes szava, mely a teremtésről szól, és megalázó a bűnbeesés története, de mindenekfelett megemelő a megváltás ígéretének olyan teljesülése, amely szerint: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). És ezt annál nagyobb hódolattal és lélekkel kell csodálnunk, mert a királyi Zsoltáros szerint is: „Szólt ugyanis hozzám az Úr: Fiam vagy te, a mai napon nemzetelek én téged” (Zsolt. 2,7).

b) Ennek a fenséges isteni tettek, az Ige testté levésének szent és örömdetes titkát értékeli az Egyház, midőn imádságában így fohászkodik: „Isten, ki e szent éjszakát az igazi világosság fényességével ragyogóvá tetted, add meg kérünk, hogy amint a világosság titkát szemléljük mostan a földön, úgy annak örömeit is megízlelhessük az égben”.

c) De ez a csodás éjszaka, ez a titokzatos és megemelő Isten szeretetének csodája, nemcsak egyetlen ígéretnek való teljesülése, hanem az elesett ember felemelésének olyan isteni kezdete, amely az ember és Isten kapcsolatának, fenséges jövőjének előrevetíti árnyékát. – Az Isten magáénak teremtette az embert, de az ember elvetette magától az Istent. Az első bűn olyan szakadékot vont, amely után szt. Ágoston szerint „elvetett tömeg”-gé silányul az ember. A történelmi élete és fokozódó lesüllyedése sem múló tettek temetést hozó halmozása. Az égi ígéretnek olyan teljesülése, hogy az Isten Fiának emberré levése kopogtat be a világba, minden reményen felüli drága ajándék. Milyen lehet az istenatyai szeretet, amely a földi élet alázatosságában akarja fölemelni az emberiséget? Olyan mindet előmlesztő áradatnak kell lennie, amelynek látása dalra csendít a Zsoltárossal: „Örvendjenek az egek, ujjongjon a föld, zúgjon a tenger s ami azt betölti; vigadjon a mező s mind, ami rajta vagy, ujjongjon az erdő minden fája is akkoron az Úr előtt, hogy eljő, eljő...” (Zsolt. 95,11-13). Majd arra buzdul minden ember, hogy örömmel teljesíti a királyi Zsoltáros parancsát: „Énekeljen az Úrnak új éneket, mert csodálatos dolgokat cselekedett...” (Zsolt. 97,1). – Vajon van-e oka most is kételkedni és bizalmatlankodni az embernek? A karácsonyi isteni tett olyan szent leereszkedés, amelyből a szeretet kapcsolatával várható az emberi felemelkedés. A megtestesülés titokzatos, alázkodó, isteni tett. De az emberszeretet megnyilatkozása az ember felé irányulva olyan megváltást jelző szent kezdet, amely a szeretet útjára irányítva akarja magához emelni az elesettségében is Istenhez tartozó embert.

2. Az ember feladata: az isteniesedés.

Ilyen elgondolás mellett a megtestesülés szent titka azonban nem marad csupán az ég csodás leereszkedése és így az örök Atya tervére való égi fényvetés, hanem olyan módon kapcsolódik az ember életébe, hogy azt a történelem folyamán és az egyéni életben is megemelje. Majdnem azt mondom: olyan megemelés, amely az égiek kegyelmével feladat teljesítésében nyer megvalósulást.

a) Mert mit ér az, ha dicsőítő ének cseng örvendező ajkunkon, mert az Istenfia emberré lett? De mit ér az a tudat is, hogy az Isten szeretete ilyen csodára képes, ha azt is csak himnuszénekekkel veszi tudomásul az ember? Izaiás próféta szavai könnyen örömdalra hangolnak, ha halljuk a szavát: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

b) A nagy tett, a csodás megtestesülés egyrészt a földi élet értékének, az ember kibontakozási lehetőségének, a föld zarándokának égi hazatérése hitét ébresztette, és másrészt ennek a hitnek a nyomán az istenivé nemesedés reményét keltette az emberben. De azt sem úgy, hogy egy igazsággal gazdagodott az emberi lélek, hanem úgy, hogy ezen az igazságon építkezve önéletének kialakításán tudjon dolgozni. – Ha a hitre támaszkodik a jobb jövőt váró lélek, akkor az élet virágosabb alakját fokozatosan ütemezi a törtető ember. Betlehem éjszakája Krisztus földre szállásának időpontja; az élet küzdelmeiben járó ember pedig az ég ilyen leereszkedése miatt indul az eget meghódítani akaró csodaútjára. Ugyanis az ember a legnagyobb a földön. Isten küldöttje, Isten leheletének hordozója, a személyiség képviselője, aki az Isten kegyelmével lelki életet élni, önéletét istenivé nemesíteni, családot megszentelni, a világot birtokában tartani akarja. A föld az Isten teremtő terve szerinti jogos tulajdona az embernek, de az eltékozolt égi otthon a Karácsony csodája folytán csillan fel a föld zarándoka előtt. – Adventben a lélek átalakulása történik; olyan belső átváltozás, amely Krisztust hozta a mi lelkünkbe.

c) De ez a leereszkedés azután tevékeny életre teremti az embert. A történelmi Krisztus érkezését Advent előzte. A mai életben is Adventre van szükség. Nem hiába hirdettük, hogy az Ige megtestesülése hiten és ezen a hiten épülő reményen fakad. Azt az evangéliumi igazságot olyan módon kell fel-fokozni, hogy boldogító tudatunkat az is emeli, hogy Krisztus a lelkünkben is megszületik. De még ez sem marad egyszerűen öröme hangoló boldogító tudat, hanem örök feszülés, örök tevékenységre lendítő lelki kincs. Azt is mondhatnám, hogy olyan feladat, amely arra ösztökél, hogy Krisztus születése nyomán áradó kegyelem erejével birtokba vegyük az eget. Mégpedig olyan lelki munkával, amelynek állandó feszülése istenivé teremti életünket. Így tehát a Krisztus születését jelző csodás csillag fénye nemcsak az ég áldó kiáradására világít, hanem megmutatja számunkra a szerető Istenhez vezető utat is. Szt. Pál pontos utasítással jelzi ennek módját, amidőn így ír: „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon. Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét...” (Tit. 2,11-13). Ez pedig annyit jelent: tagadd meg áldozatos lemondással a földet, és birtokba vedd a szeretet munkájával az eget.

Bef.: Végezetül egy kérdést vetek fel: vajon eljön-e ennek az új életnek a hajnalcsillaga? – Krisztus születésére az emberek évezredekért vártak. A Karácsonyt hosszú Advent előzi meg. A régiek úgy vártak az Üdvözítőre, hogy magukat akarták méltóvá tenni. Az Úr dicsőséges elérékezésének ideje is a lelkek átalakulásától függ. Ez ugyanis annak az áldozatos lemondásnak, engesztelő életnek megtisztult, életszentségre törő munkának és kitartó imádságnak az eredménye. Ilyen lelki erőfeszítés szüli az isteni embereket, és az isteni emberek együttese, a földet építő sokasága adja a boldog földi ország lakosságát és teremti meg az örök haza boldog várományosainak drága együttesét. – Ha erre az emberiségre hajnalodik fel az ég csodás világa, akkor életkarácsonnyá változik az Ige testté levésének magasztos betlehemi csodája.

4. beszéd: A betlehemi csillag

(Dogmatikus beszéd: Az igazi fény) – (Megjelent a „Közérdek”-ben)

Bev.: Az Evangélium szövegében olvassuk: a napkelet bölcseit fényes csillag vezette a betlehemi jászolhoz, ahol az isteni Kised élte emberéletének első szakaszát. Mintha visszacsengene a lelkünkben: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít, a világba jött” (Jn 1,9). Betlehem falucskája névtelen, egyszerű kis emberotthon és a „csodák éjszakája” után az egész emberiség ünnepelt szentélye. Egyszerűen azért, mert ezen a helyen lett történelmi igazság szt. János szava: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

1. Ehhez a Fényhez csillag fénye vezette az embereket.

Ez a fény azért megragadó, mert ettől a fellobbanástól számítva örökké csillan a szeretet Istenének tündöklő csillaga. Csak azt kellene megtalálni, hogyan bukkanunk reá, és hogyan éljük a csillagfény özőnében a betlehemi Kisednek, az örök Világosságnak tetsző földi életet. – A betlehemi csillag egyszer jelent meg az égen. Csillagászati elgondolásban elhagyta a föld égboltozatának területét, de itt

hagyta az isteni Kisdedet, akinek hódolatára hívta fel az Istent kereső embereket. Ne keresd tehát, Karácsonyt váró embertestvér, égbolton futó és Betlehembe vezető üstökös csillagodat, hanem találj Betlehemben, a te kis templomodban és drága lelked titkos oltárán élő Krisztus Jézust!

2. Ez az égi Világosság örök fényt vet az emberekre.

A Mester szavai nyomán az isteni ember kontúrjait rajzolja elénk. Akiknek ölelő a karjuk és magukhoz zárják a szegényt, a szenvedőt, a tépett lelkűt és díszes köntösű testvért egyaránt, mert az Ige testté levésének csodája nyomán örök és igaz testvériségbe olvad az Úr földi házanépe. – De hol van ennek a csillagnak ilyen fényvetése? Volt a karácsonyi „csodák éjszakáján”. Hosszú időközön át csillogott a júdeai zarándoklatokon, állandóan lobogott a történelem eleven sodra felett és most is imbolgogva csillan – a sokat szenvedő emberek felett.

Bef.: Ha látóvá nemesedik drága lelketek, és követőivé alázkodik büszke éltetek, akkor az egymást szerető embertestvérekre szórja pazar fényét az ég örök Csillaga...

5. beszéd: Az égiek éneke

(Erkölcsei beszéd: Szól-e az Isten?) – (Megjelent: „A Közérdek”, 1942. XII. 24)

Bev.: Az emberi élet nem pihenés, hanem a kemény megfeszülés és eleven szolgálat időszaka. Az élet lendületes sodra magával ragadja a tévovázót és akarva, nem akarva örvénylással zúdítja a nagy embertömeg egyetemével előre... előre... Akiket egészen magával ragad az Úr, azok alig eszmélnek arra, hogy fontolgassák a kívülről jövő és őket magával hurcoló áramlás okát, akik azután kissé megpihenve, szinte a rohanó hőmpölygésből kiemelkedve szemlélővé válnak, álmélkodva kérdezgetik: mi az értelme az emberi élet ilyen vak előretörésének? – Bár ez az elmerengő kérdezgetés a bölcselők kiváltsága, mégis igaz az, hogy az ár sodrának hullámverésében is felmerül néha-néha a kérdés, amely az élet értelme után sikong. Mintha ilyen lenne az a megállapítás, hogy mindnyájan nagy kérdezők és nagy várakozóak vagyunk. Kérdezve kérdezgetjük az élet tartalmát, értékét és várva várjuk az üdvözítően megnyugtató feleletet. – A keresztény vallások áldott hívői az Advent népét alkotják. Kérdezők és várakozóak.

1. Kérdezve kérdezik a világot...

a) „Mérhetetlen kárnak látunk tégedet, de mondd meg nekünk, vajon te vagy-e a szülőnk és hazaváró otthonunk?”... És a világ némán felel, de végességével a messze végtelenbe mutat... Mintha azt mondaná: „csak házad és földi életed feltétele vagyok, de te magad több vagy az én mérhetetlenségemnél!”

b) Kérdezve kérdezgetik az emberek kiválóit, tudósait... mit tartotok mirólunk? A felelet ezernyi változatú. Az egyik a föld részének, a másik álmodozó rajongónak, a harmadik túlzott igényű anyagnak, a negyedik isteni fénynek, az ötödik az örök Atyához tartozó fiúnak hirdet... A világ és az emberek válaszában minden olyan zagyva összevisszaságban tárul elénk, hogy ebben a zürzavarban alig találjuk meg a helyes és értelmes élethivatást.

2. Kérdezzük az eget...

A kérdésekre adott bizonytalan válaszok után várakozókká, égre nézőkké leszünk.

a) Mintha azt mondanók: ha némán intó a föld és bizonytalanul válaszoló a tudósok, akkor nyilatkozzék meg az ég, hogy értve-értsük önmagunkat és hűségesen teljesítsük kötelességünket.

b) Bár ez a sóhaj nem öltött ilyen egyszerű alakot, mégis valósággá, sőt évezredekke növekedett, mert a népek Adventje, Üdvözítő várása ezt az áhítatot tárja az egek felé... Egyszerű emberek sóhajai, próféták vigasztaló jelzései, égi jelek villanásai vágyak teljesülésének lehetőségét dobják elénk... Mi pedig tovább fohászunk, hogy életünk értelmét és feladatát megvilágíthassuk...

c) Kérdező és várakozó ember, mikor találod meg nyugalmadat? Nem azt a tétlenséget értem, amely a boldog semmittevésben keresne enyhülést... Sem az az elpihenés nem kellene nekem, amely a sírszerű elcsendesedésben keresné boldogságát... Nekem az a léleknyugalom kellene, amely elcsitítaná a kétségek zajongását és biztos irányt adna életünk áldozatos tevékenységének... Éppen ezért fordul lelkünk az egek felé, mert ilyen nagy jelentőségű kérdésre nem adhat megnyugtató feleletet a föld. – Hosszú évezredek nem döntötték el a lélek örök kérdését. De reményt és bizalmat mégis nyújtottak. És az ezredek végén, az „idők teljességének” csodaéjszakáján egyszerű pásztorok dallama ébresztőjéül felcsendül az égiek éneke: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke a jóakarató embereknek”.

Bef.: Így lett a karácsonyi angyalének a föld zarándokainak értelmet jelző szent kinyilatkoztatása.

Énekelt az ég, hogy örvendezve éljen az ember!

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentleckéhez kapcsolt beszédek

Ebben a részben a csoportosítás a szentmisék idejéhez alkalmazkodik éjféli szentmisétől kezdve az első ünnepnap nagymiséjéig.

a) Éjféli szentmise

A mai Szentlecke az Úr Jézus megjelenését hirdeti és az emberi lélek felkészülését, Krisztust váró áhítózását, majd a jó cselekedetekre való hangolódást hirdeti. – Ez legyen tehát az a terület, amelyet a karácsonyi örömhír fényében meg kellene világítani. – Lássuk egy-egy példáját a szent szöveg idézése után.

A Szentlecke szövege így szól: „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon. Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson, jótettekben buzgólkodó választott népévé legyen. Erről beszélj, erre buzdíts és így figyelmeztess teljes határozottsággal” (Tit. 2,11-15).

1. beszéd: Földre szállt az Úr

(Erkölcsi beszéd: Krisztussal kapcsolódásunk hatása)

Bev.: Vajon csak Karácsony estéjén jár köztünk az Isten? Az igazság az, ahol létezés, törvény, szépség, jóság uralkodik: ott az Isten. Virágszirom és ringó kalász – Isten jelenlétének szent ténye. – De a mai nap, az „ember Krisztus” születése napja és az Isten Egyszülöttjének földre szállása.

1. Isten erejét mindig éreztük.

a) Az Isten Egyszülöttje – az Ige léte, égi kinyilatkoztatás, értése az emberi lélek erőfeszítése. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben Istennél” (Jn 1,1-2). Ezt tanítja a kinyilatkoztatás.

b) Emberi értelmünk fénye az ő életének csillanása és visszfénye... Tőle vettük a „léleklátást”. Tőle kaptuk a kutatás vágyát. Ezt tanítja a bölcsélet.

c) Ez az isteni jelentkezés egyetemes és minden ember szent kincse. Így minden ember érzi az Istent. Ez a magyarázata annak, hogy minden nép istenhívő. – Ezt tanítja a történelem (Schmidt, Broglie, vallástörténet). – Mi ennek a következménye? Boldog tudat: Isten mindenütt van. Isten mindig velünk van. De hol van akkor a Karácsony csodája? – Ott: Isten Fia emberré lett.

2. Isten Személyét imádjuk.

a) A Karácsony tehát emberré levés. „Az ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

b) A Karácsony tehát hozzánk hasonulás. Emberségünket vállalta és szeretetét felénk tárta. Született, élt, dolgozott, áldozott! Ezért esik közel hozzánk!

c) A karácsony tehát megváltási hajnalhasadás. Az ígélet valósulása. „Csillag támad Jákobból és királyi pálca kél fel Izraelből” (4Móz. 24,17). „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

3. Emberéletünket átnemesítjük.

Az ég leszállása – emberélet alakítás feladata is. Szt. Pál arra oktat minket: „Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és a világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon” (Tit. 2,11.12).

a) Tehát az ösztönös életerőket megtagadjuk.

b) És az Úr Jézus végleges és örök érkezését várjuk. „Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnk, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét” (Tit.2,13).

Bev.: De mikor lesz lelkünkben karácsony? Ha ott is tevékenyen születik meg a Mester; úgy, hogy életünket irányítja, vezeti és égi kegyelemmel telíti.

2. beszéd: Forduljon Feléje a föld

(Erkölcsei beszéd: Kövesse a Mestert az ember!)

Bev.: Az északi sarkcsillag körül forog az égbolt csillag-milliárdja. – Vajon hol van az életünk igazi sarkcsillaga? Ha a Karácsony est Isten jelentkezése, akkor a föld emberének útja Betlehem kis falucskája...

1. Csillag vezeti a bölcséket Betlehembe.

a) A „bölc” az, aki az igazság útját keresi. Van ebben tudományos keresés. Van ebben lélekodahajlás. Van azután csodálatos isteni hívás. Ez a csillag jelentkezése.

b) A „bölc” az, aki minden javát a megtalált Istenfiának adja. Aranyat. Tömjént. Mirrhát.

2. Kövessük őket Betlehembe.

Azért, hogy bölcsen szolgáljuk az ég Urát.

a) Nem szabad csak túlzott érzésekkel fordulni a betlehemi Kisdéd jászlához. Azzal a férfias lélekkel kell Hozzá alázkodnunk, hogy kegyét kérjük, hogy az örök Jeruzsálem felé vezető úton vezérünk legyen. – Kevés nekünk a föld... Öröm ugyan a „békesség a földön” (Lk 2,14). Igényünk az ég. Úgy kell élnünk, hogy az örök életben Istennel találkozó emberek legyünk. – Ő is azért jött. „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10).

b) Isten Egyszülöttjét kell imádnunk Gyermek alakban. De miért jött Gyermek alakban? A gyermek az élet legnagyobb kincse. Az isteni Gyermek az Isten mindenekfeletti kegye. Az ember közeledése a legkönnyebb a gyermekhez. Istenhez is – Gyermek alakjában – hamarabb tér az ember. Végül az emberalak emberközelséget biztosít. De látásunk olyan legyen, hogy benne az élő Istent imádhassuk. A szerető Istent, Aki elvezet az örök otthonba.

Bef.: Így lesz a bölcséket vezető betlehemi csillag Istenhez kísérő jel, és így lesz a betlehemi Kisdéd az örök Sarkcsillag. Az egekbe kísérő isteni Követ.

3. beszéd: A Messiás hivatása

(Erkölcsei beszéd: A Messiás hivatása)

Bev.: A Karácsony estéje olyan esemény, amely Isten szeretetét adja, de ember feleletét, nemesegett életét várja. –Mi történt Betlehemben?

1. Beteljesedett várakozás.

„Megjelent ugyanis Istennek minden emberre üdvöt árasztó kegyelme, mely arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel... aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson...” (Tit. 2,11-2,13 és 14).

a) A nagy ígéret, amelyet így fejez ki Izaiás: „Gyermek született ugyanis nekünk, és Fiú adatott nekünk, s a fejedelemség az ő vállára került, és léssen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

b) Az egyetemes ígéret, amelyről így szól az Írás: „Én megrendítem az összes nemzeteket, és eljő, aki után minden nemzet vágyakozik” (Agg. 2,8).

2. Megtisztítja a lélek szentélyét.

„...arra tanít, hogy szakítsunk az istentelenséggel és világi vágyakkal, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón e világon” (Tit. 2,12). – Lényeges ez, mert egyéni megváltás is kell. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

a) A kegyelemszerző a Mester. „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

b) A kegyelemmel élő – az ember. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt...” (1Kor. 15,10).

3. A jóság szolgálivá leszen az emberzarándok.

„...(Krisztus kegyelme) megtisztítson és jótettekben buzgólkodó választott népévé tegyen” (Tit. 2,14).

a) A tettek az ember értékei. „Előhívta tíz szolgáját és átadott nekik tíz minát: Kereskedjeteke velem, mondta, amíg visszatérek” (Lk 19,13).

b) A kegyelemben teljesítheti az ember –örök kincseinek előkészítő feladatát.

Bef.: Íme, ez a beköszöntött új élet!

4. beszéd: *Loquere et exhortare!*

(Erkölcsi beszéd: Mit tegyünk, mi a Karácsony ígérete?)

Bev.: Angyalok karának harsonázó népe legyen minden ember. – Hogyan valósítjuk ezt a parancsot?

1. Szóljunk a Messiás megérkezéséről.

A mi egyéni életünk is igehirdető legyen.

- a) Szóval... otthon... gyermeknevelésben... Ilyen nevelő a Karácsony... Erről is beszél.
- b) Buzdítással. Lelkünk körzetében, ismerősök, munkatársak világában.

2. De éljük –az örök Messiást váró életalakot.

De mindennél több az élet!

a) Tiszta legyen az életünk. Családi életünk, szabad életünk. „...arra tanít minket, hogy tagadjuk meg az istentelenséget, s a világi vágyakat, s éljünk mértéktartóan, szentül és buzgón a világban” (Tit. 2,12).

b) Boldogan várakozó – az örök világot váró lelkünk. Messze nézzünk! Eget várjuk! „Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövételét...” (Tit. 2,13).

Bef.: Ez az igazi hirdetés. Miért? Mert szó és élet magával sodró átnemesítő folyamat.

* *

b) A második szentmise

Itt a Szentlecke arról a **belső átalakulásról** szól, amelyet az Üdvözítő hozott számunkra. A forrás: az Isten jósága, emberszeretete és irgalma. A szeretetet mérve: az ingyenes megváltás! A megváltás tartalma: az újjászületés és a Szentlélek vétele. Mindezek megvalósítója: a mi Urunk Jézus Krisztus. – Ha mármost a kis Jézus jászla közelében akarjuk ezeknek a nagy igazságoknak bármelyikét fejtegetni, akkor az a feladat marad osztályrészünkül, hogy ezt a karácsonyi fénybe vonva próbáljuk bizonyítani és öröme váltani. – Lássuk a közölt egy-két vázlatot.

1. beszéd: *Apperuit humanitas*

(Dogmatikus beszéd: Ember az emberhez!)

Bev.: Az Írás ma olvasott szövege ezzel a mondattal kezdődik: „Mikor azonban megjelent üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, megmentett minket...” (Tit. 3,4). János evangélista ugyanis ezt írja: „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott...” (Jn 1,14). – Hogyan egyezik és csendül boldogító öröme ez a kettő?

1. Isten szeretetének Küldöttje az Egyszülött.

Ez János Evangéliumának tartalma. És az értelme?

- a) A Szeretet végtelen.
- b) az embert emeli a Szeretet kiáradása.

2. De emberhez szólásra jelent meg – az isteni Küldött.

Ez az apostol szavának tartalma ma. És értelme?

- a) Emberré lesz az Isten Fia.
- b) És Isten fiává lesz az emberfia.

Bef.: Így mivé leszünk? Vegyük boldogan tudomásul: „Jézus Krisztus... kegyelméből megigazulva reménybeli örökösei vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,7).

2. beszéd: *Salvos nos facit*

(Dogmatikus beszéd: Az üdvösség lényege)

Bev.: Betlehemünk mellett elmerengve kérdezzük: miért történt ez az isteni csoda? Alapfeleletet a Mester ad mondván: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De hogyan áll ez a boldogság –reám vo-

natkozó részleteiben?

1. Megbékített Istennel.

Az Írás mindig áldozatról szól, amikor a ember hűtlensége után az Isten felé törő utat keresi. Bűnözött az ember, áldozatot hozzon bűneiért az élet. De nemcsak – az **ember**...

a) Erről az áldozatról így jövendöl a próféta: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz.53,5 és 7). – Mindez pedig arra céloz, hogy **nagy áldozat** léssen a jövő.

b) Ez az áldozat így hirdetik ki: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” (2Pét. 1,17). Mintha az csendülne az isteni szóban: itt az áldozatos Megváltó művéből kicsendül az, hogy az elforduló embert magához az Istenhez emeli a Megváltó!

2. Istenivé tett természetével.

A kérdés mindig ez: milyen megemlést ér el az ember? – Szeret az Isten, elszakad az ember, de mivé tesz az Isten?

a) A szerető Isten közli velünk – örök szeretetét. Nem a „harag” az isteni élet, hanem az igazság és a kiengesztelődés követel diadalt. De itt is döntő a szeretet. „Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

b) Majd azután adja a szerető Istennek földre ereszkedő természetét. „Így váltotta be nekünk legszébb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – És az egekben? A szeretetkapcsolat örök boldogságát. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Bef.: Betlehemi emlékezésünk boldogító gondolatokat hoz számunkra! Legalábbis ezért örvend a reményt nyerő ember. – Az emberi lélek vágyainak vágya az egekbe törés. Olyan kibontakozás, amely a szellemnek diadala és a végtelen Szellemmel való boldog együttélés. Ez a törtetés a vágyak vágya. És az emberi gyengeség, elesés és elhajlás?... Elfordított az Istentől, de az isteni Szeretet lehajlik a föld emberéhez. – Mert mi Karácsony lényege? Isten végtelen szeretete és így az ember boldogságának megalakítása. Légy boldog tehát, ember, mert ismét sajátjává boldogított az ég Ura, Istene.

3. beszéd: „Herodes secundum spem”

(Dogmatikus beszéd: A földi ember jövő reménye)

Bev.: Mit zeng az angyali ének? Mit várhat így az emberi lélek?

1. Isteni lehet a földön.

Olyan kincset jelent, amelyet csak Isten adhat.

a) Szellemiesedést a törtetésben. Ez a földiektől való elszakadás gyümölcse.

b) Isteniesedést a természetben. Ez az éghez emelkedés földi áthasonulása: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – De figyelem! „Mi az ő munkatársai, figyelmeztetünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába... Nézzétek, itt a kellő idő! Itt az üdvösség napja!” (2Kor. 6,1 és 2).

2. Örökké boldog örökös az égben.

Alaphangja a jövő ígéretnek. „Ki a Fölségesnek oltalmában lakik, az ég Istenének védelmében nyugszik” (Zsolt. 90,1.). – És hogyan lesz valósággá ez az áhítozás?

a) Isten kegyelmével tisztulunk. „...Jézus Krisztus... Kegyelmeből megtisztulva reménybeli örökösei vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,6).

b) És így örökösei leszünk valóban Istennek.

Bef.: És a Karácsony mit jelent? Ennek az isteni ígének értelmét: „Nézzétek, itt a kellő idő! Itt az üdvösség napja!” (2Kor. 6,2).

* *

c) Hajnali szentmise

„Mikor azonban megjelent üdvözítő Istenünk jósága és emberszeretete, megmentett minket, –nem a mi igaz cselekedeteinkért, hanem irgalmassága miatt – az újjászületés és megújulás fürdőjében,

amelyben a Szentlélek működik, akit bőven árasztott ránk Üdvözítőnk, Jézus Krisztus által. Kegyelmeből megigazulva reménybeli örökösei vagyunk az örök életnek” (Tit. 3,4–7).

1. beszéd: Istenünk jósága

Bev.: Hogyan fordul felénk az Isten?

- 1. Jó embert teremt** (Isten terve).
- 2. Több embert akar** (Messiás ígérete).
- 3. Szent embert alakít** (Jézus született!).

Bef.: Hogyan forduljon Isten felé az ember?

2. beszéd: Istenünk emberszeretete

Bev.: Isten szeretete...

- 1. Teremtésünk fensége** (képévé teremtett).
- 2. Megváltó ígérés kegyelme** (Magához akar vonni).
- 3. Megváltó születés isteni ajándéka** (Egyszülöttjével tesz sajátjává).

Bef.: És az ember milyen legyen Isten felé?

3. beszéd: Istenünk és érdemünk

Bev.: Mit érünk Isten előtt?

1. Mindent kaptunk.

„Ki tesz téged másnál különbbé? Mid van, amit nem kaptál volna? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel, mintha nem kaptad volna?” (1Kor. 4,7).

2. De keveset értékesítünk.

„... Uram, tudtam, hogy szigorú ember vagy: aratsz, ahol nem vettedél, és gyűjtesz, ahol nem szórtál, Ezért félelmemben menten a földbe ástam talentumodat...” (Mt 25,24-25)...

Bef.: De milyenek legyünk? „Mint szomorkodók, de mindig derűsek, mint szűkölködők, de sokat gazdagítók, mint akiknek semmijük sincs, de mindenük megvan” (2Kor. 6,10).

4. beszéd: Istenünk és kegyessége

1. Tudja életünk minden rezdülését.

- a) Hibáinkat.
- b) Erényeinket.
- c) Ingásainkat.

2. Kegyes szeretettel védi életünket.

- a) Megváltás ténye.
- b) Krisztusnak bennünk lakása.

5. beszéd: Istenünk és a Szentlélek ereje

1. Szeretve – a Szentlélek erejét küldötte.

- a) Megtestesülés.
- b) Megszületés.

2. Szeretve – hozzánk küldötte.

- a) Megtestesülve – erőm a Mester.
- b) Megszületve – élettartalmam a Mester.

d) Az ünnepi szentmise

„Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is. Dicsőségének kisugárzása s lényegének képmása ő, aki hathatós szavával fönntartja a mindenséget. Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbára ült a magasságban, s annyi-

val kiválóbb lett az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt náluk. Ugyan melyik angyalnak mondta valaha Isten: „Az én Fiam vagy, én ma szültelek?” Vagy pedig: „Én atyja leszek, ő meg a Fiam?” Mikor aztán Egyszülöttjét ismét bevezeti a világba, azt mondja: „Imádja őt Isten minden angyala.” Az angyalokról viszont: „A gyors szelek a te angyalaid, tüzes villámok szolganépeid.” Fiának ellenben: „Trónod, Isten, áll örök időre, királyi pálcád igazság vesszője, igazságot szeretsz, gonoszságot gyűlölsz, azért kent föl Isten, a te Istened, a vigasságnak olajával, minden barátaid felett. „Továbbá: „Kezdetben, Uram, a földet teremtetted, az egek a te kezedből születtek, elmúltak mindezek, te megmaradsz, mint ócska köntös, úgy avulnak el, mindent mint rossz ruhát a változásnak adsz, mindenek úgy avulnak el, Te pedig ugyanaz vagy, és éveid nem fogyatkoznak el” (Zsid. 1,1-12).

Ennek a fenséges Szentleckének tartalma ez: most a Fia által szólt az Úr! Annak az ajkán át, Aki „splendor gloriae” és Akin át teremtett mindent. Akiről azt mondja: „Filius meus es tu...” Aki az angyalok Ura! Aki öröktől van és örökké uralkodik... Ez az isteni Követ szólt most hozzánk! – Olyan fenséges bemutatása az Úr Jézusnak, hogy csak kis lendület kell hozzá, hogy a betlehemi Kisdédben örömmel ünnepeljük és imádjuk az ő Fiát. – Lássunk most néhány beszéd- és beszédvázlat példát.

1. beszéd: Az Úr követei

(Dogmatikus beszéd: Az égi Atya követségében)

Bev.: A karácsonyi ünnepek örömét ez a kifejezés adja: megérkezett az égi Atya Követe, a betlehemi Kisdéd. „...e végső korszakban Fia által szólt hozzánk...” (Zsid. 1,1). Amikor hódolattal mondunk köszönetet, akkor kérdezzük: jártak és járnak-e közöttünk most is az Isten követei?

1. Az Úr követei voltak a próféták.

Ez a sorozat – előkészítés. De ezek szava sem elhangzott és eltűnő isteni igék, hanem most is hangol bennünket az Úr Jézus eljövételére.

a) Ők most is készítene az Úr fogadására. Hangjuk nekünk is szól: „...A pusztában kiáltónak ez a szava: készítsétek elő az Úr útját! Egyengessétek ösvényeit!” (Mk 1,3).

b) És **állandóan** biztatnak az Üdvözítő boldogító bírására. „Ennek a romlandó testnek föl kell oltenie a romlatlanságot, ennek a halandónak a halhatatlanságot” (1Kor. 15,53).

2. Az igazi Követe – az isteni Ige.

Ez a valóság – beteljesítés. De vajon ez befejezett isteni tény és csak történelmi emlék?

a) Az Ige megtestesülése nekem is kincsem. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

b) Az isteni Ige nekem is szóló élő kegyelem.

3. Az Úr további követei – az ige hirdetői.

Ez a szolgálat –lélekkiteljesülés. Itt az Egyház és szolgálói a végrehajtók. Ők állnak mellém étellel és hallható tanítással.

a) Apostolait és Egyházát adta nekünk. „Menjetek! Úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé” (Lk 10,3). „...mert a férfi feje az asszonynak, mint Krisztus az Egyháznak” (Ef. 5,23).

b) És apostolai utódain át szól hozzánk. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

Bef.: Hozzám küldötte követeit, és én boldogan teljesítem a követ utasításait.

*

Változat vázlatban:

Az Úr követei

1. Titkos követek.

2. Nyílt követek.

(egyetemlegesek, egyesek, mi magunkban)

*

2. beszéd: Most szól az Úr

(Dogmatikus beszéd: Az Úr igazi szava)

Bev.: Most a karácsonyi éjszaka csendjében a betlehemi Kisded Személyében szól az Úr... Minden szónál hangosabban zengi: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3,16). – Miben cseng az Úr szava?

1. A szeretet áradásában.

Ez nem emberi hang, hanem isteni tett. „...e végső korszakban Fia által szólt hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé...” (Zsid. 1,2).

a) Emberré lesz az Isten Fia. „És az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). Róla mondja az apostol ajkán át az Atya: „Az én Fiam vagy te, én ma szültelek... Én atyja leszek, ő meg a Fiam...” (Zsid.1,5).

b) Isten fiává tisztul az emberfia. Ezért mondja az Írás: „Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbára ült a magasságban” (Zsid. 1,3). De így is folytatja más helyütt: „Ha valaki szeret engem, megtartja tanításomat...” (Jn 14,23). – Mi tehát a Karácsony? Ennek a szent, tisztító folyamatnak forrásfakadása.

2. Az imádás igénylésében.

De az Isten jósága az ember odafordulását is óhajtja. A természet hódolata kényszer, az ember hódolata a készséges odafordulás.

a) Imádását kívánja. Ez az első lépés. „Mikor aztán Egyszülöttjét ismét bevezeti a világba, azt mondja: „Imádjátok Isten minden angyala” (Zsid. 1,6). – Majd áldozatát is igényli. „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, – úgymond a seregek Ura –, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11) – ez a második lépés.

b) Jobbjára állítja. Az örök életben pedig mivel tünteti ki az Emberfiát? „...Dicsőségének kisugárzása s lényegének képmása ő, aki hathatós szavával fönttartja a mindenséget. Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbára ült a magasságban” (Zsid. 1,3). Ez életének jutalma és az emberek felé pedig – szerető Bíróvá való emelése.

Bef.: Az Istenatya hangja így cseng: így szeret tégedet az Isten!

*

Változat vázlatpontban:

Most szól az Úr

1. A szeretet áradásában.

2. Szent Fia küldésében.

*

3. beszéd: Teremtmény – a fogadott fiú
(Dogmatikus beszéd: A megváltott ember...)

Bev.: Mikor a Karácsony est ünnepét színezzük, akkor szívesen idézzük Izaiás prófétát, aki a világ külső változásában rajzolja a csodaest képét. „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a liliom... Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva lesz; ugrándozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve. Bizony vizek fakadnak majd a pusztaságban, és patakok a sivatagban...” (Iz. 35,1 és 5-6). – De ha ilyen képet mutat a természet, akkor milyent mutat az ember élete?

1. Az ember is egy a teremtmények sorában.

Minden örül, ha közeleg az Isten. Minden színpompába pattan, ha ott jár az Isten...

a) Ez a természet törvénye. Tavasz lehelete... Erre indul az élet rezdülése... Majd életté érlel a nyár... Itt törvényben jár az Isten... Az egyszerű ember jól tudja mondván: mit ér az ember próbálkozása, ha nem járul hozzá az Isten áldása?

b) Ebben egy a föld zarándoka. Őt is köti Isten törvénye, mert testből is állván, végrehajtja ennek törvényeit. De itt **személyesen** is kopogtat az Úr. Szabadságot adott a léleknek, hogy szárnyalva emelje és **önként** teljesítse az élet törvényeit.

2. És egyetlen – a fogadott fiúság kegyelmében. Maga ez a szabadság – különös isteni kegyelem. Itt a **fiúság** kegyelme léssen – az isteni ajándék tökéletessége.

a) Az első és igazi örökös – a Fiú. Ez az Úr Egyszülöttje. „Ugyan melyik angyalnak mondta (Isten) valaha: „Az én Fiam vagy, én ma születelek?” Vagy pedig: „Én atyja leszek, ő meg a Fiam?” (Zsid. 1,5).

b) A második és csak az Isten kegyelméből örökös – a fiú. Ez az Úr „újjászületője”. „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17). – Ez én vagyok! Én a föld boldoga és az örök örökség várományosa.

Bef.: Lehet-e ennél nagyobb örömünk, mint ilyen módon való Istenhez tartozásunk?!

4. beszéd: A Fiú – mindennek örököse
(Dogmatikus beszéd: A Fiú és a mindenség)

Bev.: A teremtett világ –anyag, anyag és szellem (ember) és tiszta szellem (angyal). – Milyen módon hódol mindez az égi Gyermekeknek?

1. Övé az égiek imádása.

Róla ezt írja az Írás: „Mikor aztán Egyszülöttjét ismét bevezeti a világba, azt mondja: „Imádjátok őt Isten minden angyalai” (Zsid. 1,6).

a) Ez az imádás – öröktől fogva volt. „Öröktől fogva rendelt engem, ős idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23).

b) De a megváltás szemszögéből az emberiség örök boldogságának hajnalán észleltetik. Ezért mondja Fiának: „... Trónod, Isten, áll örök időre, királyi pálcád igazság vesszője, igazságot szeretsz, gonoszsgot gyűlölsz, azért kent föl Isten, a te Istened...” (Zsid. 1,8-9).

2. Övé a földi ember imádása.

Alapelvünk: „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol. 3,2). – Miért?

a) Mert bűnbocsánatot adott. A bűntől megtisztulást szerzett. „...Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbjára ült a magasságban” (Zsid. 1,3).

b) Mert örök életet biztosított. „Ugye szolgáló lelkek ők valamennyien? Küldetésüket azoknak szolgálatára kapták, akik **örökölni fogják az üdvösséget**” (Zsid. 1,14).

3. Övé – az egész anyagi világ hódolata.

Miért?

a) Mert általa teremtett a világ. „Őt rendelte (Isten) a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,2).

b) Általa tartatik fenn a világ. „... hathatós szavával föntartja a mindenséget” (Zsid. 1,3).

c) Természetesen hódolatot és engedelmisséget ad a világ. „Az Úr a föld s ami azt betölti, a földkerekség és minden lakója” (Zsolt. 23,1).

Bef.: Így áll az Úrra ez az ének: „Dicsérjétek az Urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban!... Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek... Dicsérje őt minden szentje, Izrael fiai, a hozzá közel álló nép. Alleluja!” (Zsolt. 148,1,11 és 14).

*

Változat vázlatpontban:

Fia – mindenek örököse

1. A második isteni Személy értelmezése.

2. A második isteni Személy hatalma.

*

5. beszéd: Az isteniesített ember
(Dogmatikus beszéd: Az ember isteniesítése)

Bev.: Az eget felé tekintő, karácsonyi örömeket érző ember áhítatosan kiált fel: „Mi az ember,

hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod?” (Zsolt. 8,5). – A hit szava felel és ezeket mondja:

1. Teremtett az Atya.

Az egész világ és az ember Istentől.

- a) Kezdetben teremté Isten a mennyet és a földet.
- b) „...hiszen általa teremtette a világot is” (Zsid. 1,2).

2. Megváltott a Betlehem Kisdede.

- a) Ez ígértetett. „Mi hát az ember, hogy eszedbe jut, s az ember fia, hogy meglátogatod? (Zsid. 2,6).
- b) Ez küldetett. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

3. Megszentel a Szentlélek ereje.

- a) Krisztus ígérte. „Én pedig kérni fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad” (Jn 14,16).
 - b) A megváltás megvalósította. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16). „Az Úr ugyanis Lélek: ahol az Úr Lelke, ott a szabadság” (2Kor. 3,17).
- Bef.: Íme! Ezt hozta nekünk égi Fényként öntudatunkba az isteni Mester.

6. beszéd: *Bűnök felett Uralkodó*
(Dogmatikus beszéd: A bűnök megbocsátója)

Bev.: Aki fáradtan néz ma az égre és bűneinek súlyától akarna szabadulni, az boldogan hallja az Úr Jézustól: „Dicsőségének kisugárzása s lényegének képmása ő, aki hathatós szavával fönntartja a mindenséget. Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbjára ült a magasságban, s annyal kiválóbb lett az angyaloknál, amennyivel különb nevet örökölt náluk” (Zsid. 1,3-4).

1. Ő az Isten hatalmát bírja.

- a) Isten – a Személye.
- b) Istené – a hatalom.

2. Ő az emberek bűnét megbocsátja.

- a) „Ha megbocsátjátok az embereknek, hogy vétettek, mennyei Atyátok nektek is megbocsát” (Mt 6,14).
 - b) Így az embereket örökösivé teszi. „Ha pedig fia, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17).
- Bef.: Kicsoda tehát Ő? Az emberek öröme és a lélek boldogítója.

*

Változat vázlatpontokban:

A bűnök felett Uralkodó

- 1. Maga bűn nélkül élő.**
- 2. Embert bűn nélküliségre segítő.**

*

7. beszéd: *Fiam vagy te!*
(Dogmatikus beszéd: Isten Fia).

Bev.: Kiről szól az Úr? Arról, Akit Betlehemben is imádtak a pásztorok és a királyok. Amit Isten mond, azt a legnagyobb örömmel hallja az ember. – Kicsoda tehát a betlehemi Kisdede?

1. Isten Fia.

Ez a kinyilatkoztatásból megtudható.

- a) János evangélista ezt írja: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

b) Szt.Pál ezt mondja: „...e végső korszakban Fia által szólt hozzánk...” (Zsid. 1,1).

2. Mennyek Ura.

a) Angyaloké. „Dicsérjétek az Urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1).

b) Üdvözülteké! „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek... Fölsége égnél-földnél nagyobb! Felemelte népének szarvát, dicsérje őt minden szentje, Izrael fiai, a hozzá közel álló nép. Alleluja!” (Zsolt. 148,11 és 14).

*

Változat vázlatpontokban:

Fiam vagy te!

1. Az embereknek szól az Úr.

2. Hogy hívó lélekkel kövessék útmutatását.

*

8. beszéd: **Aki angyalait szelekké teszi és szolgálait tűzlánggá**

(Szimbolikus beszéd: Az Isten küldöttjeinek ereje)

Bev.: Az ég Urának ereje a világ szeretete, a megváltás és állandó jósága a megszentelés. Az Írásban ezt olvassuk: „A gyors szelek a te angyalaid, tüzes villámok szolganépeid” (Zsid. 1,7). – De ennek eredeti szövege azt jelenti: olyan erős az Isten, hogy követőivé teszi a szeleket és szolgájává a tűznek lángját. – De kérdés: hogyan ismerhetünk arra, vajon mi is az Isten küldöttei vagyunk-e a földön?

1. Minden küldött – viharverő szélvész.

„Ne fordítsd el tőlem arcodat soha, amikor engem szorongatás ér; hajtsd hozzám füledet, amikor csak segítségül hívlak, sietve hallgass meg” (Zsolt. 101,3).

a) Lelkünk sodra kergesse el a kétség ködét.

b) Lelkünk zúgó ereje tisztítsa meg az élettél zordonságát.

2. Minden küldött – emésztő tűzvész.

De nem elég a – tisztulás.

a) Legyen az ember tűz, amely minden gonoszt pernyévé változtat.

b) Legyen az ember számára életet adó tűz, amely megzsindíti a fejlődésnek induló rügyeket. „Mert a heves vágy, mint az égő tűz, el nem alszik, míg csak el nem emészt valamit” (Sir. 23,22). „Fölkel ugyanis a nap, és perzselő hevével elszáritja a virágot: szirma lehull és színpompája odavész. Így enyészik el majd a gazdag is minden vállalkozásával” (Jak. 1,11).

Bef.: Legyünk ilyen követek mi is! A Karácsony Kisdede – ilyen Követ volt Istentől.

* * *

(Megjegyzés: Loretói litániával kapcsolatban Május Királynője ünneplésénél kínálunk beszédteleteket)

* * *